

11124

24 096

Krycí jméno "V - NEPTUN"

Druh podsvazku *tematický*Číslo 90039 / 102
svazku podsvazku

Datum zavedení 1964

Stanovený stupeň utajení ZMĚNĚN
dle Nařízení ředitele ÚZSI č. 12/1999
k 31. 3. 1999

DŮVĚRNÉPodpis: *Th*

19. 8. 03
Změna stupně utajení (svazku)
dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení
§ 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

15

Centered

Vyjmутý materiál založen ve svazku č. 21995

NELZE FILMOVAT

ze svazky č. 90039 / 100⁺ - 102

stránky: _____

stručný obsah: celá svazky

“U”

podpis: [Signature]

MV č. skl. 723

1

Proletáři všech zemí, spojte se!

POCHODEŇ

ORGAN VÝCHODOČESKEHO KRAJSKEHO VÝBORU KSC

Ve středu 8. července 1964 • Cena 30 haléřů • Ročník 53 • Číslo 162

Centered

■ U ŠUMAVSKÝCH JEZER →
Čertovo a Černé — se konají pří-
pravy pro jejich potápěčský a py-
rotechnický průzkum. O bednách
objevených v Černém jezeře od-
borníci soudí, že jde sotva o mu-
niční materiál. Jejich vyzdvižení
je proto očekáváno s nemalým
zájmem.

Proboodné slovo

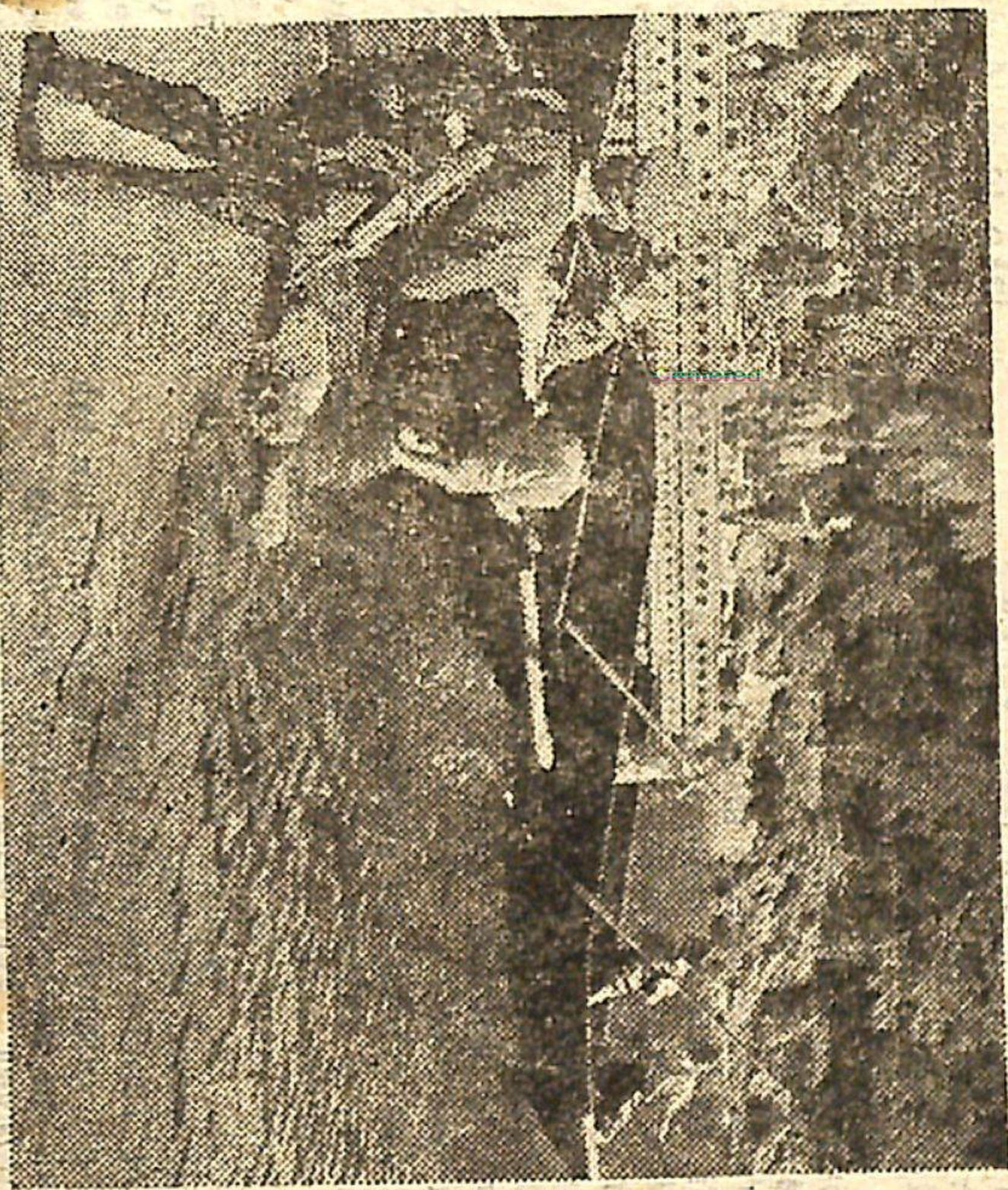
LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ

Tajemství jezer

STŘEDA, šestý den vzrušení kolem beden na dnech Černého i Čertova jezera na Šumavě. Slunce bije do lesnatých strání z oblohy bez mráčku. "Těžcí muži" ve skafandrech znovu a znovu opouštějí "pěnou zem" pontonů a pátrají pod hladinou. Je poledne, práce trvá už hodiny a nevíme o nic víc než včera. Sotva se potápěči ponoří, rozvíří bahno čekají, až se usadí a pak s rozhlížejí. Vidí tak na 5 metrů — mezitím bójka: tady bto přece mělo být — a nic to vltř zřejmě nemá jejich práci rád. Posunul bójku.

A to znamená, že se záhad, kolem dna obou jezer protáhne v čase, že pravděpodobně budou muset znovu nastoupit "lehčí muži", plovoucí potápeči Svazarmu a znovu a přesněji označit místa nálezu. Lehně, bez zbytečné záležitosti proklouzávají vodou, nečeří svého největšího nepřitele bahno a proto líp vidí. Ještě tady jsou, na místě, ještě slouží televizi při natáčení původního záběru na druhé straně jezera, tam kde se nepracuje s ohněm skrytým v náložích beden.

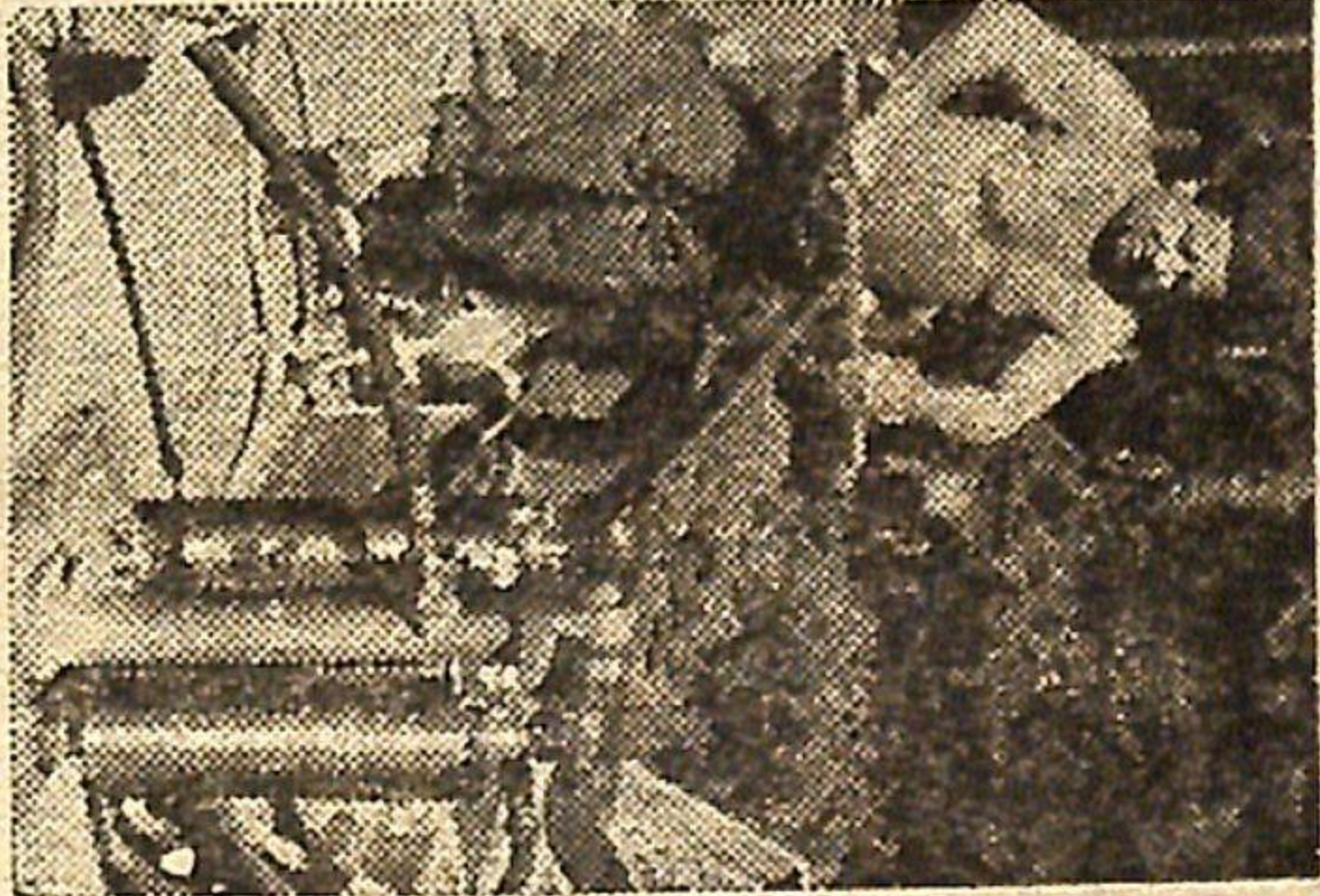
Čtenář nález už častěji prozradit pyrotechnikum svůj

Úvahy, dohady, které nelze hned tak nepotvrdit, ani nevyvrátit. Uplyne ještě mnoho dní, Čertovo jezero řekne své. Ale co Černé? Vyjeli jsme tam. Panuje svým lesům krásou, která strhne i vzrušuje. "Ano, tady to bylo," potvrzuje nám pohraničník, "kudy se snažily cizí rozvědky prorážet do reálnosti publiky." Tady jel strumými lesními úseky jeden z "králů šumavy" pašerák Ernest, pán hřaničních stezek už po táto- vi, jezdil na krátkých duralo- vých lyžích nebo záměrně chodil pozpátku obezřetně a tiše celá léta, než se ho poda- řilo tenkrát v padesátém druhém zneškodnit. Tady skon- čili i mnozí jiní, kteří na vý- zvu "stůj!" odpovídali ručním granátem. Jeden padlý, druhý těžce raněný, třetí slepý po- hraničník — to je bilance tak krátkého úseku kolem Černé- ho jezera.

Od té doby už uplynula lé- ta. Letos od 1. května sem mohou turisté a chatu pro jednotku pohraničníků postavili tak, aby z ní přes noc mohli být přepychový hotel. Ano, ta- dy se počítá s dobou, kdy už nebudou třeba na našich hra- ničních horách lidé se samo- palý.

A Černé jezero, jehož tajem- né dno nám stále ještě při- pomíná dobu před 20 lety — a konečně i ty, kteří sem bed- ni

Zatímco potápěč pracuje v hlubinách, vlnějí mu jeho druzi do kůtek vzdůch.

Č. KUBÍK, Železná Ruda

OKRACIE

É STRANY LIDOVÉ

★ ★

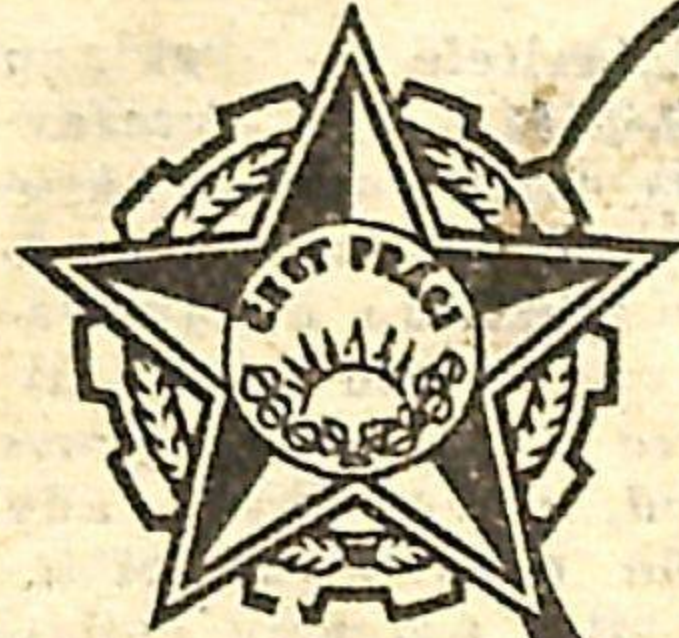
V Brně ve čtvrtek 9. července 1964

Centered

Průzkum dna šumavského jezera

(b): Včera od časných hodin pracovali potápěči ministerstva vnitra spolu s pyrotechniky na průzkumu dna u středního úseku levého břehu Čertova jezera. Měli tentokrát značně ztížené podmínky, protože řada bójek, které označily místa nálezů, se uvolnila, takže potápěči museli prohledávat dno krok za krokem asi do hloubky 15—20 m ke středu jezera. První sestoupil B. Volenský. Za dvě hodiny práce zjistil naprostou nezávadnost zkoumaného úseku. Vystřídal ho Fr. Doležal. Třikrát hlásil na pontonový prám telefonem, že našel drát. Vždy ho vyprostil z nánosů bahna na dně a mohl konstatovat, že je bez zapojení. Našel na dně dřevěnou prázdnou bedýnku, která byla zcela ztrouchnivělá a rozsypala se při pokusu o vyzdvížení. Potápěči pražského klubu Svazarmu při krátké filmu již nepomáhají, protože se věnují dotáčení televizního filmu pro „Zvědavou kameru“.

Místem: Mikulčicích nekeřel

PRÁCE

LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ

BRNO

ČTVRTEK 9. července 1964

Číslo 163 ★ Ročník XX ★ 30 haléřů

Navzdory legendě: Čertovo jezero je živé

Zájem o šumavská jezera neutuchá. Je už jasné, že v Čertově jezeře jsou uloženy výbušné nálože a že až po jejich zneškodnění přesídlí potápěči a pyrotechnici na druhé — Černé jezero. V práci na Čertově jezeře však pokračují členové televizního štábu Zvědavé kamery. Je mezi nimi i vědecký pracovník dr. Václav Hruška z hydrobiologického oddělení Čs. akademie věd. Povídalí jsme si spolu o věcech vzdálených tomu, co je předmětem zájmu pyrotechniků a potápěčů. Ti totiž zneškodňují vše, co je namířeno proti životu. Dr. Hrušku zajímá ze všeho nejvíce život sám.

JAK JE TO TEDY S ŽIVOTEM NA JEZEŘE?

Konečně se také někdo ptá na živočichy, konstatuje dr. Hruška s radostí. S radostí také vysvětluje: »To,

že v jezeře žijí čolci, už víte. Ale nejsou to zdaleka jediné živočichové, s nimiž se pod hladinou setkáváme.«

PO RYBÁCH ALE SKUTEČNĚ NENÍ ANI PAMÁTKY?

Ryby ovšem nejsou jediným svědectvím o životě. V Čertově jezeře skutečně nežijí. Mimochodem, když už jsme u ryb, opravte trochu domněnku, že v Černém jezeře žije siven alpský a pstruh. Pstruha jsem tu vůbec neviděl a siven nebyl alpský, nýbrž americký. Byl pochopitelně do jezera uměle nasazen. Ale vraťme se k Čertovu jezeru. Víte, co všechno jsem tu objevil? Chrostíky, pošvatky, střechatky, klešťanky, některé druhy potápníků, zmíněného čolka horského a zajímavé larvy pakomárů. Tedy života až dost.

CO ALE Z ŽIVOČICHŮ JEZERNÍ VODY CHYBÍ?

O rybách už byla řeč. Nevyskytují se tu však ani tzv. síťový plankton. Vody jezera jsou zřejmě příliš kyselé, a to některým živočichům nevědí. Jsem tu ostatně proto, abych prozkoumal složení vody šumavských jezer. Na místě už jsem změřil obsah kyslíku a uhlíkatu. Důležité bude ovšem zjistit i obsah fosforu, dusíku a případně dalších prvků rozpustných ve vodě. Ale to už bude záležitostí laboratoří naší akademie.

JSTE NA JEZEŘE POPRVÉ?

Nejsem tu poprvé a také jistě ne naposledy. Dělalí jsme tu už průzkum dvakrát nebo třikrát, a ještě se se-

STVRTOK, 9. JÚLA 1964 • ROČNÍK VIII. • ČÍSLO 160. (2301)

Večerník

30
halierov

Vydá tajomstvo kamera?

Potápači v špeciálnej sedačke ■ Opäť pozvali žabích mužov ■
Novinári na Černom jazere

Železná Ruda (Od našich vyslaných redaktorov) — Včerajší deň nevrhol ani najmenší lúč svetla na záhadu dvoch šumavských jazier. Za krásneho slnečného počasia strední potápači Ministerstva vnútra strávili v šedozeleňom šere

Nemožno to však považovať za neúspech, lebo včera systematicky prepátrali 2500 štvorcových metrov práve v tom úseku, kde sa vôbec nepredpokladali nálezy. Po zlých skúsenostiach z predvčerajška nenechali potápačov chodiť po hrubej vrstve bahna na dne jazera, ale ich

POSADILI DO SPECIÁLNEJ SEDAČKY,

ktorá ich niesla nad bahnitou vrstvou bez toho, že by si vodu zakalili.

Objavitelia záhady jazier — svázarmovskí potápači z Prahy,

vedení Petrom Karhanom a štáb Čs. televízie — dostali včera nečakane „výpoveď“ z Čertovho jazera s odôvodnením, že ide o ich bezpečnosť. Medzitým čo si zbali stany,

SITUÁCIA SA ZMENILA

a povolili im pokračovať v práci pre nakrúcanie relácie „Zvedavá kamera“.

Ako sa tu situácia v Železnej Rude rýchlo mení, o tom svedčí i dnešné rozhodnutie pozvať žabích mužov zo Svázarmu k aktívnej spolupráci pri vyťahovaní pokladov z jazera.

Nedá sa nič robiť, nová moderná technika ľahkých potápačov musela zákonite nájsť svoje uplatnenie.

Nevydržia síce tak dlho pod vodou ako ich ťažší a strední kolegovia, ale nie je to ani potrebné, lebo uväzovanie bremlen im ide oveľa ľahšie a najmä rýchlejšie.

Po viacerých urgenciách dostali včera novinári

POVOLENIE NA HODINOVÚ NÁVŠTEVU ČERNEHO JAZERA,

ležiaceho vo výške 1008 metrov nad morskou hladinou. V krásnej prírodnej scenérii, tesne pri západonemeckých hraniciach, sa trblieta čarovné jazero, obkľúčené strmými svahmi. Jedinými obdiovateľmi jeho krás sú už niekoľko dní iba pohraničníci, ktorí k nemu strážia prístup.

Popoludní sa však jeho vody rozvlnia, Richard Bezděk, potápač-kameraman z Brna sa pokúsi dostať na film tvary tajuplných debien, ktoré ešte nevydali svoje svedectvo.

hlbín celkom jedenásť hodín a okrem nezávažných maličkostí — košíka, prázdnej rozpadnutej debničky a kľbka drôtu — nevytiahli na svetlo sveta nič pozoruhodnejšieho.

Ako sa budú javiť oku jeho kamery — uvidí celá republika 4. augusta na obrazovkách televízorov v relácii „Zvedavá kamera“.

Možno teda predpokladať, že práce na Čertovom jazere od dneška

DOSTANÚ SVIŽNEJSIE TEMPO,

a je oprávnená nádej, že už veď budeme počúvať v rozhlasových správach o ďalších, zaujímavejších nálezoch ako včera, bez toho, že by museli zasahovať zdravotníci, ktorí sú od včerajška v pohotovosti priamo pri vode.

PETER BÄN a JAROSLAV MAREŠ

Chvíľu pred uzávierkou našej redakcie telefonovali, že dnes predpoludním bol dve a pol hodiny pod vodou ťažký potápač Bohumil Olejník, ktorý z Čertovho jazera vytiahol 17 ďalších náloží vo váhe 1 až 3 kg. Boli pozväzované drôtlmi, ktoré prerexal, rozbušku zneškodnil a medziliným vytiahol z vody valcovitú nálož priemeru 35 cm, o ktorej sa pôvodne myslelo, že je to bomba.

POTÁPAČ VÁCLAV KOLÁR — pripravený zostúpiť do hlbín Čertovho jazera.

Foto: ČTK — Havelka

Proletáři všech zemí, spojte se!

POCHODENĚ

ORGÁN VYCHODOCESKEHO KRAJSKEHO VÝBORU KSC

Ve čtvrtek 9. července 1964 • Cena 30 haléřů • Ročník 53 • Číslo 163

■ VČERA DOPOLEDNE POKRACOVAL PRŮZKUM šumavského Čertova jezera. Potápěči prohledávali dno krok za krokem asi do hloubky 15-20 m ke středu jezera. Jejich námaha nebyla dosud korunována úspěchem.

Centered

BRNĚ V PÁTEK 10. ČERVENCE 1964

ROČNÍK XX. — ČÍSLO 164. — 30 HAL.

svobodné slovo

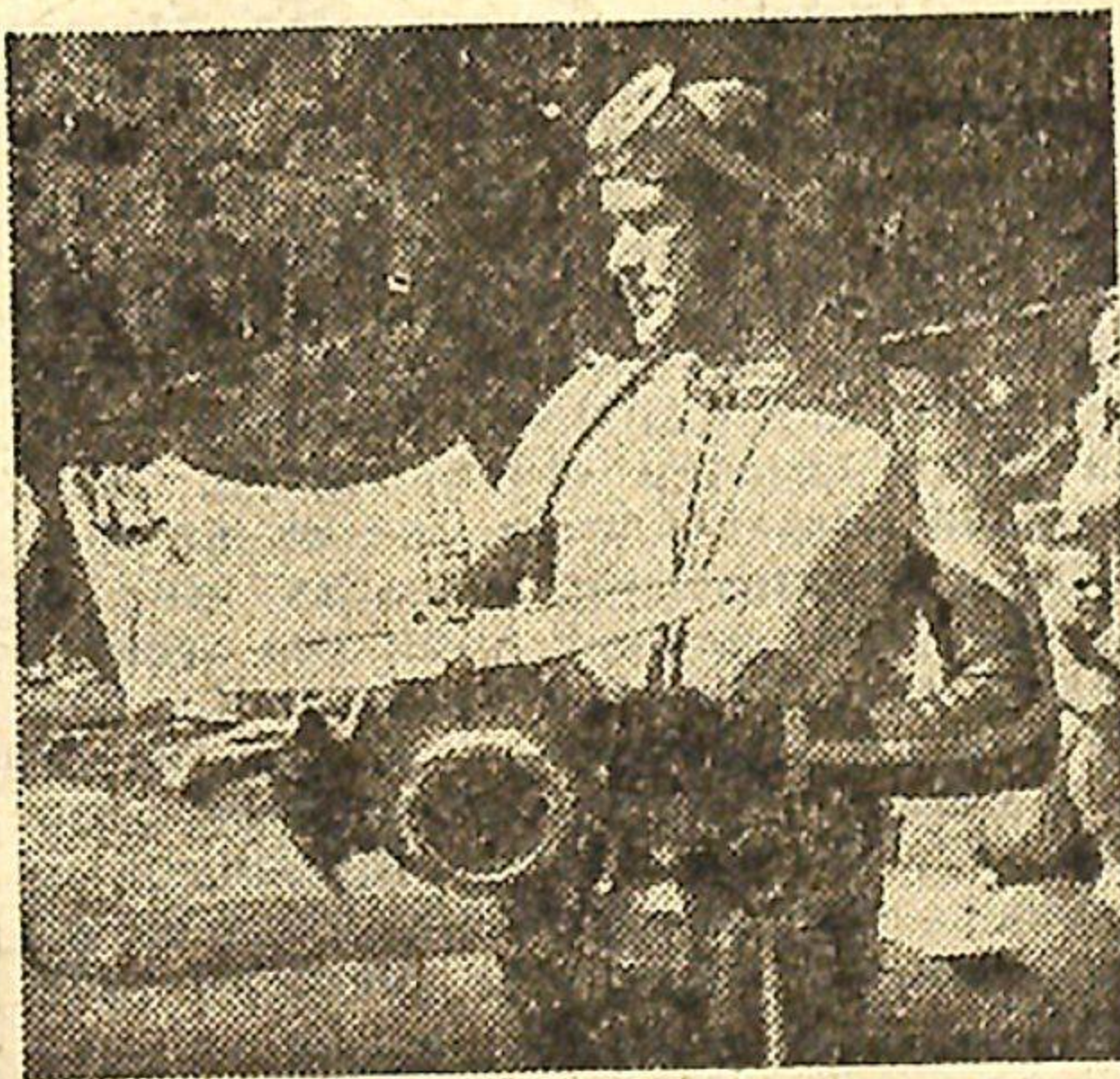
LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ

Nad šumavskými jezery se už vyjasňuje

VÝBORNÉ počasí, slunce, málo větru — to všechno dohromady znamená dobré podmínky pro ty, kteří se včera snažili proniknout vodami Čertova jezera.

Pomalů, dlouhých 10 minut, se usazuje potápěčem rozvířené bahno na dně jezera. Potápěč pod vodou uléhá na kameny, prsty ohledává nálože a nůž řeže dráty, které je spojují s rozbuškami. Pomalu, opatrně: nikdo neví, co by neopatrný pohyb mohl způsobit. Rozbushka a po ní i nálože jsou již volné, ale ještě to nestačí. Několikakilogramové nálože jsou spojeny v jednu velkou: potápěč je odděluje, s hladiny mu spouští jí plechový koš a v něm putuje jedna nálož za druhou na vzduch.

Dvě a půl hodiny tak včera pracoval pod hladinou Čertova jezera B. Volejník. Vytáhli ho prokřehlého, unaveného: ale část dna jezera je čistá. Sedmáct rozbušek a náloží odvezli pyrotechnici k poledni na bezpečné místo — nebezpečnou trasou. Vždyť ještě nevěděli, jaké jsou to nálože a co by mohly způsobit otřesy a co trhavina udělá, až

BRNĚNSKÝ grafik Richard Bezděk s filmovou kamerou vlastní výroby „Aquadmira“, která nám umožní svou schopností natáčet pod hladinou vody pohled do bájemi obestřených šumavských jezer.

oschne. A tak nálože i na suchu neustále polévají. To, co dosud našli, je částečně anglického původu z roku 1939 a výbuch těchto třaskavin by se vyrovnal účinku 500liberní americké pumy...

Tak se tu tedy pracovalo včera, pracuje se dnes a nepřestane ani zítra. Snad již příští týden bude volný přístup k Čertovu jezeru a pontony potápěčů se přesunou na Černé. Jde to pomalu, ale tady se nesmí spěchat — aby nic neuniklo, aby Čertovo jezero — a po něm i Černé — nikdy neohrozilo tisíce těch, kteří sem přijedou znovu a znovu nadchnout se jejich krásou. Čestmír KUBÍK

PRÁCE

LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ

BRNO

PÁTEK 10. července 1964

○○

Číslo 164 ★ Ročník XX ★ 30 haléřů

RUŠNÝ DEN U ČERTOVA JEZERA

ZA VČEREJŠEK BOHATÉ ÚLOVKY • VYTAŽENO 90 kg TRÁSKAVIN • NÁLOŽ
A TRHAVINY ANGLICKÉHO PŮVODU • ÚČINEK DOSAVADNÍCH NÁLOŽÍ

ZELEZNÁ RUDA (ČTK) — 90 kg
tráskavin vyzdvihli včera potápěči
ministerstva vnitra z hlubin Čertova
jezera. Pracovali od časných ranních
hodin. Vedoucí skupiny, potápěč Svaz-
armu Petr Karhan, jim znovu upřesnil
vytyčené bójky, označující místa ná-
ložů záhadných náloží. Úspěšným lov-
cem »tráskavin« byl potápěč Bohumil
Volejník, kterého vedl zástupce ve-
litele Václav Kolář.

Podle sdělení hlavního technika
ministerstva vnitra inž. Ladislava Še-
dívého a obou pyrotechniků Jaromíra
Flegera a Zdenka Pertuky, včerejší
vyzdvížená nálož obsahovala 10 krabic
nitrocelulózové tráskaviny anglického

původu. Silně zrezivělé plechové oba-
ly prozrazují datum její výroby, rok
1939. Dále byly v náložích krabice po-
třech kilogramech tritolu a jednokil-
ogramové krabice tritolu. Jako po-
činové nálože byly použity dvě an-
glické plastické nálože s trhavinou.
Dále byla vyzdvížena rovněž silně
zrezivělá špička letecké pumy, se
zbytkem ekrazitu.

Bohumil Volejník pracoval ve vodě
více než dvě hodiny. Vystoupil po 11.
hodině dopoledne z jezera velmi una-
ven. Prohlásil zpravodaji ČTK, že
strach ve vodě nikdy nemá. Nálož
spatřil velmi brzy po svém sestupu
a přerýl dráty, které vedly k elek-

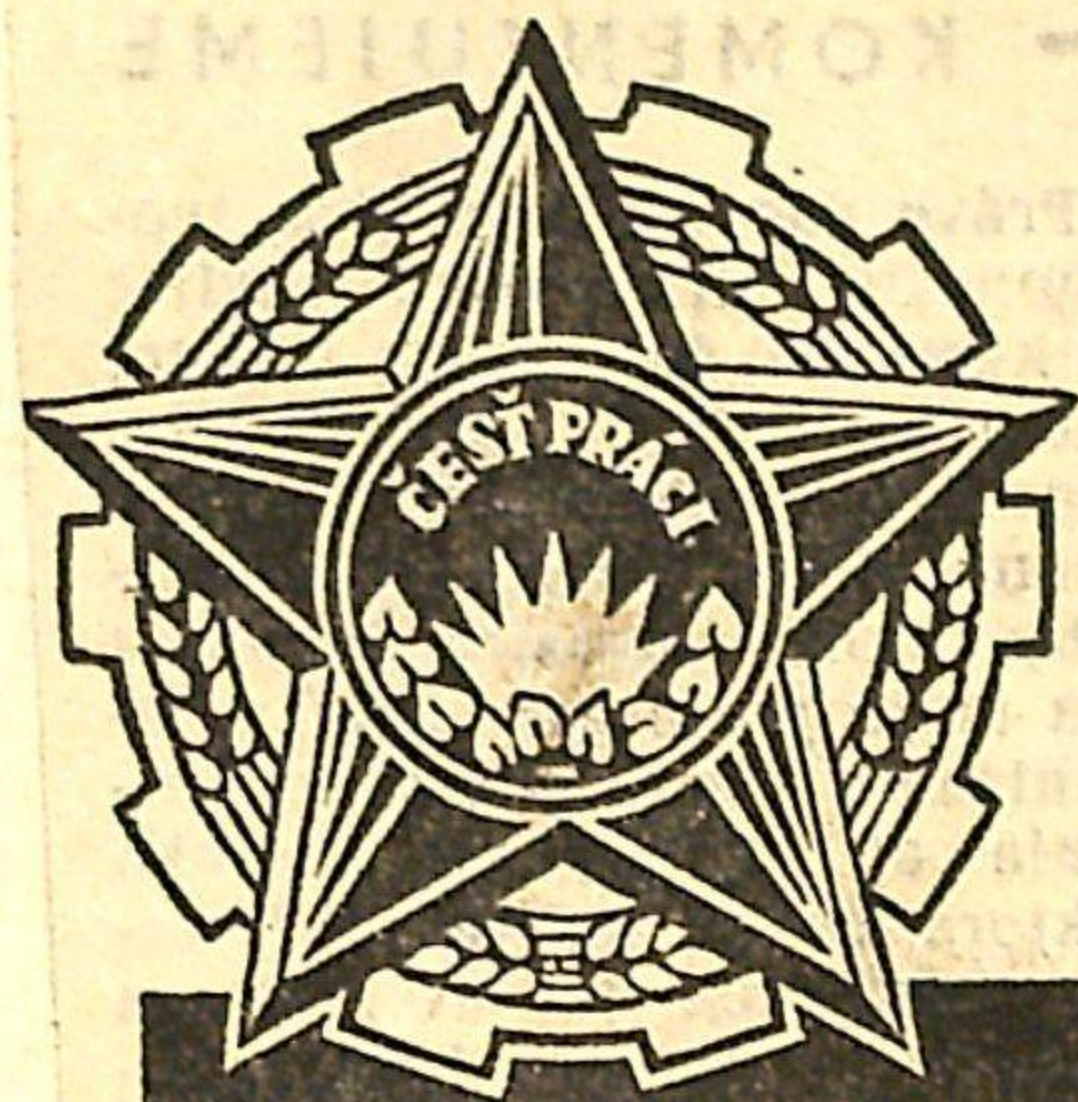
trickému roznětu. Potom přerušil vše-
chny spojovací dráty, které zpevňo-
valy nálož, a ocelová lana, jimiž byla
nálož zakotvena do břehu mezi ka-
meny. Prkna, na nichž byla nálož
složena, se rozpadla při dotyku, stej-
ně jako provazy, které ji převazovaly.
Potom Bohumil Volejník vyzdvíhoval
opatrně jednu krabici za druhou nad
vodu a předával je pyrotechnikům.
Nad pracemi dohlížel rovněž lékař,
kapitán dr. Kornel Žák, protože vče-
rejší čištění dna bylo velmi nebez-
pečné.

Pyrotechnici ministerstva vnitra
sdělili zpravodaji ČTK, že všechny
dosavadní vyzdvížené nálože traska-

vin z jezera, které váží 110 kg, by-
měly při odpálení stejný účinek, ja-
ko americké letecké pumy o váze 500
liber, které naše veřejnost zná z je-
lich výsledků při bombardování v Plz-
ní, Mostu a Prahy.

V čištění hlubin Čertova jezera se
bude pokračovat opět dnes. Včera
odpoledne si musili potápěči minis-
terstva vnitra po namáhavém prů-
zkumu jezerního dna a úspěšném vy-
zdvížení nejnebezpečnější zatím zjiš-
tění nálože odpočinout. Lze počítat
s tím, že ode dneška budou při prů-
zkumu pomáhat potápěčům minister-
stva vnitra rovněž »žabí muži« z praž-
ského Svazarmu, kteří jsou ve vodě
pohyblivější. Čištění jezera bude tak
postupovat rychleji, aby mohlo být
znovu co nejdříve otevřeno pro tu-
risty.

8

PROLETÁRI VŠETKÝCH KRAJÍN, SPOJTE SA!

PRAVDA

ORGÁN ÚSTŘEDNÉHO VÝBORU KOMUNISTICKÉJ STRANY SLOVENSKA

Piatok, 10. júla 1964

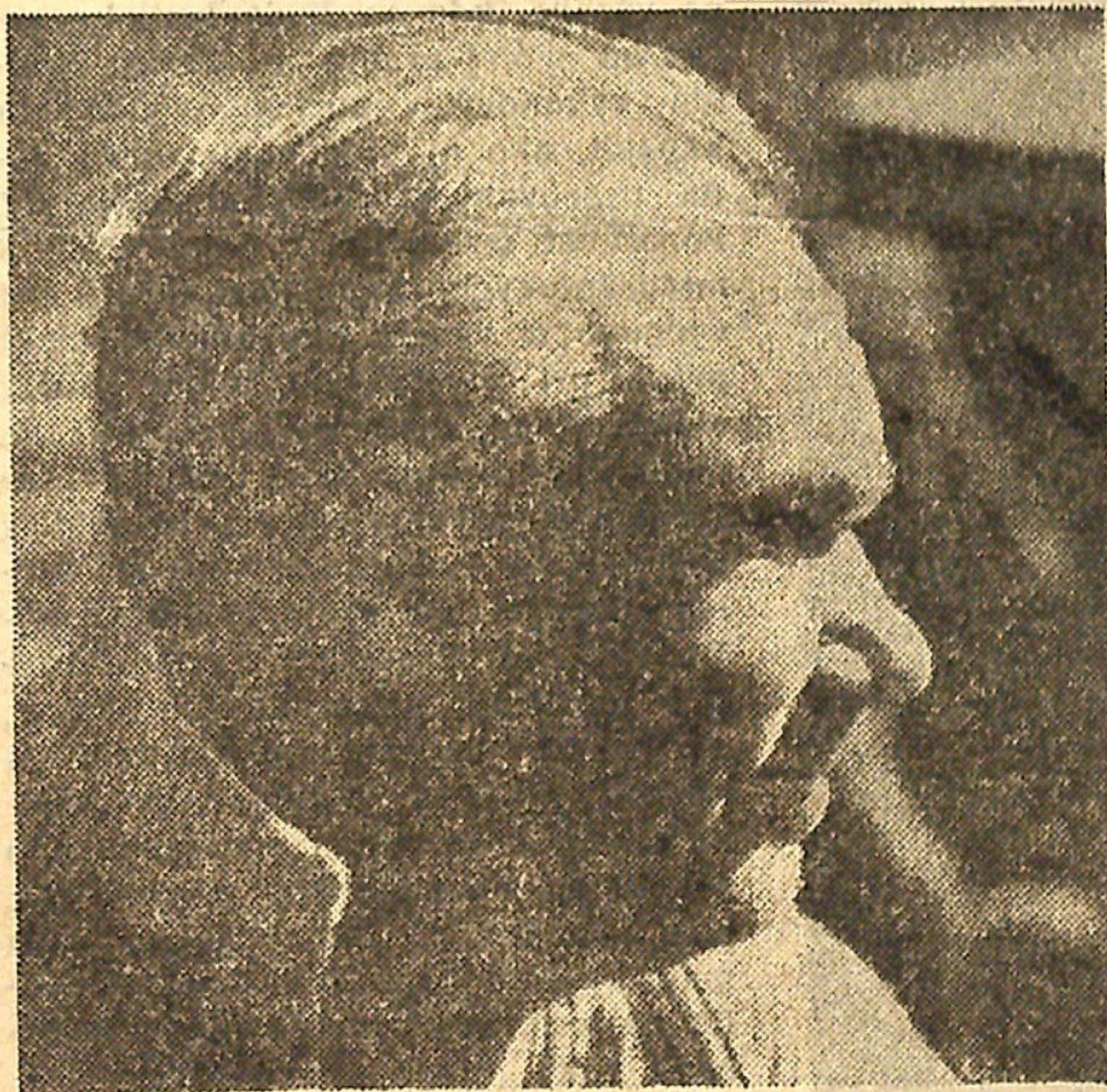
30 halierov

Ročník XLV. ● Číslo 190 A°

TAJOMSTVO NEVYLOVENÝCH DEBIEN

Nebude na Šumave „Toplitzsee“?

Myslím si — a v tom sa zhodneme viacerí novinári, — čo tu sedíme pod šumavskou horou Špičák v hoteli „Sirotek“, že šumavské Čertovo a Čierne jazero má akú-takú spoji-

Súdruh Kolář, ktorý vyzdvihol nálože z Čertovho jazera
(Foto: S. Tereba)

tosť s predchádzajúcim „Toplitzsee“. Okolo tohto rakúskeho jazera sa utvárali priam fantastické dohady, kým sa neprikročilo k výlovu debien, ukrytých vo vodách tejto bývalej výskumnej hitlerovskej ponorkovej základne. Nevie sa síce presne, čo v nich bolo, pretože ich rýchlo odpratali pred zrakov asi 300 novinárov, no zdá sa, že sa nádeje ani tu nespĺnili. Prítom „Toplitzsee“ svojimi rozmermi a hĺbkou bolo pre hitlerovcov lepším „trezorom“ ako šumavské jazero, z ktorých sme si chceli utvoriť skoro navlas podobnú záhadu a nimbos.

BUBLINA SPEASLA

Veru splasla ešte v pondelok večer, keď sme sa stretli s potápačmi

amatérmi, ktorí už v máji narazili pod vodou na „tajomné“ debny a pri ďalšej práci pre televíziu „Zvedavú kameru“ mali možnosť získať aké-také poznatky. Naši amatérski potápači sú mimochodom skvostní ľudia a znamenajú asi toľko, čo horolezci. Takisto obetujú svoju dovolenku, ba aj prostriedky na drahý výstroj, aby sa mohli ponárať do vodných priestorov a odtiaľ na svetlo vyťahovať tajomstvá ich života. Keď som sa začudovane spýtal R. Bezděka, inak grafika z Brna, čo ho tak

pod tou vodou baví, skoro opovrživivo odpovedal: „Vidno, nepoznáte život vo vode. Je krásny, zaujímavý, menlivý. Kto ho raz pozná, neodolá.“ Preto venoval toľko času skonštruovaniu vodotesnej kamery, do ktorej vmontoval náš filmovací aparát Admiru, aby odhaľoval tajomstvá vody. Obľebená v ľahkých neoprénových oblekoch ponára sa skupina ľahkých potápačov v Čertovom a Čiernom jazere znova a znova do vody. Voda má v hĺbke iba tri stupne a potápači z nej vychádzajú s drkotajúcimi zubami.

Potápači, poväčšine mladí ľudia, aj pri svojich skoro fantastických snoch a záľubách rozmýšľajú veľmi reálne a trpezlivo. Hlavne preto, že veľa vedia. Svoje poznatky získavajú za ťažkých, dakedy veľmi nebezpečných podmienok. Žiaľ, iba v pondelok večer, keď sa už „jazerné tajomstvo“ nafúкло do rozmerov skoro akcie „Toplitzsee“, podarilo sa nám s nimi hovoriť. Vtedy nebolo ešte ďaleka isté, čo skrývajú zväzky akýchsi hranatých predmetov, vyfotografovaných pod vodou. Mohli sme sa dohadovať o všeličom, Peter Karhan, vedúci party, vtedy povedal: „Nevieme síce, čo debny obsahujú, podľa nás však nič zvláštne. Budú

(Pokračovanie na 4. str.)

Nebude na Šumave „Toplitzsee“?

(Dokončenie z 1. str.)

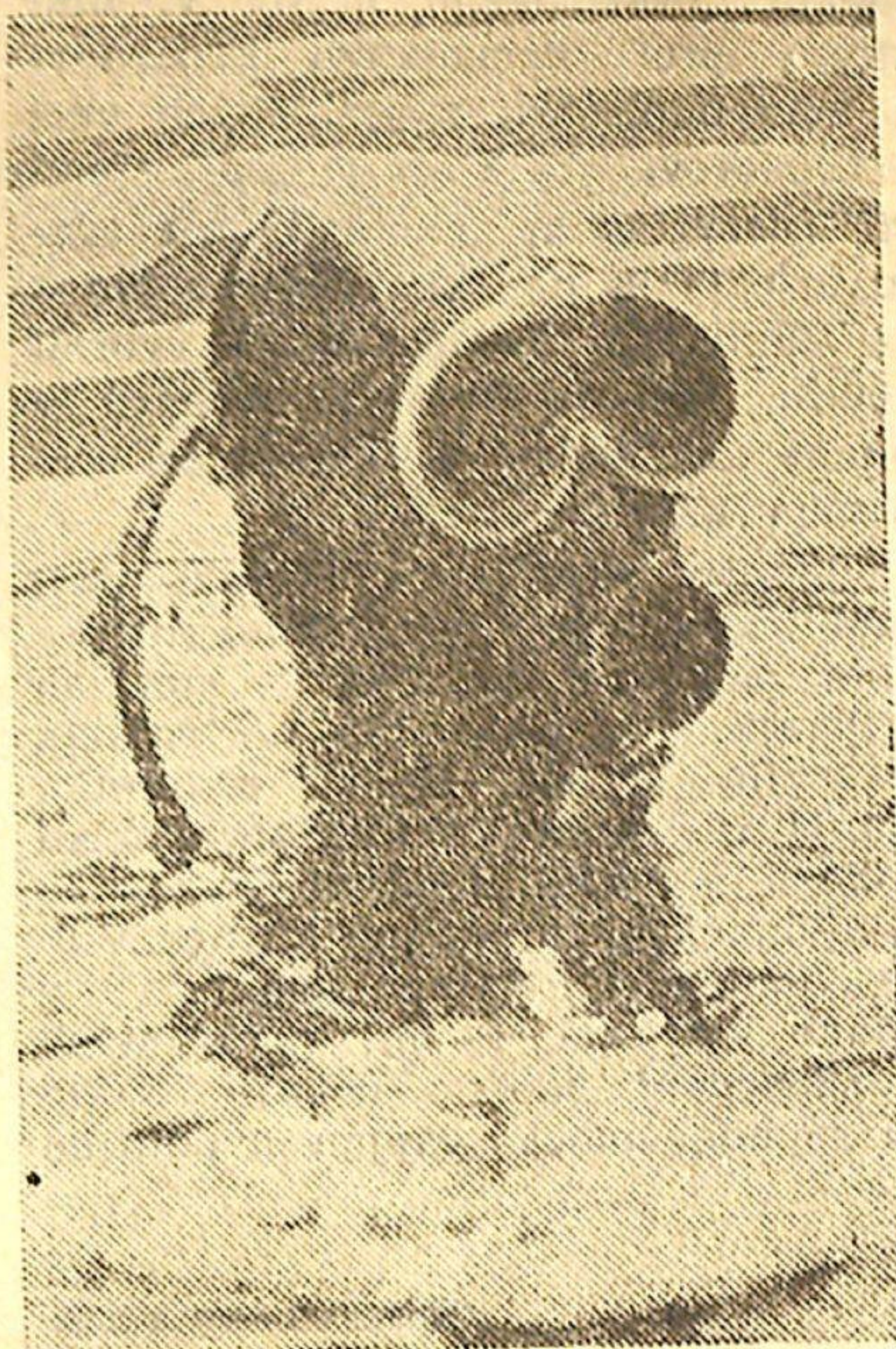
to trhavy, ktoré nevybuchli. Skúmali sme, čo o tom vedia tunajší ľudia. Povedali, že nálože pochádzajú z nášho trofejného materiálu a hodili ich do vody naši vojaci v roku 1947. Človek, ktorý vie, že každú, hlavne nevybuchnutú trhavinu, treba zmapovať, rozmýšľa, ako k takejto neďbalosti mohlo dôjsť a čo na nej bude pravdy.

POVESTI A DOHADY

Preto novinári, ktorí sme sa tu stretli skoro zo všetkých denníkov a časopisov, sme s napätím čakali. Čakali sme na skúsených pyrotechnikov, ktorých teraz vedie nadporučík V. Vávra a ich práce riadi hlavný technik Ministerstva vnútra inž. L. Šedivý, čakali sme aj na profesionálnych potápačov, na pontóny, dopravené z niektorej zo susedných posádok. Čakali sme, čo z tejto akcie bude. Naším predstavám pridávali aj povesti, ktoré kolujú hlavne o Čertovom jazere v podaní tunajších obyvateľov. Čertovo sa volá vraj preto, že sa tu pod preloženým ľadom utopil nejaký furman aj so svojím záprahom, ba dokonca barónka v rokokovom oblečení, pravdaže taktiež so svojou nádhernou ekvipážou. Všetko, čo do Čertovho jazera spadne, zakotví na dne, kde ostáva v chladných vodách na večné veky ako živé, celkom zervované. Západonemecká propaganda svojho času zapracovala a utvorila okolo Čertovho jazera ďalšiu záhadu. Vraj sem naše revolučné gardy hodili „chudákov“ zajatých fašistov, ktorých postrielali, čím chceli asi povedať, že nielen hitlerovci, ale aj my sme páchali zverstvá. Mali tu byť stovky, ba tisíce fašistov. Naša televízia práve preto pátra so „zvedavou kamerou“ v jeho hĺbkach. Tým sa aj líši od susedného Čierneho jazera, kde žije vzácna ryba siveň alpský, ale aj pstruh obecný a rastliny, zvané šidlátky jazerné.

OSTANE — NEOSTANE NAŽIVE

Treba otvorene povedať, že k pravdivej, veľmi pohotovej informovanosti sa tu nevtvorili pre novinárov dobré podmienky. Oneskorene sme sa stretli s potápačmi a až v utorok predvečer nám povolili prístup na Čertovo jazero, kde sa robili prípravy na výlov prvých „tajomných“ balíkov. Npor. V. Vávra mi ešte predtým povedal, že zrejme ide o ponorené nálože traskavín, ale nemôže povedať, či tieto nechránia nejaké iné debny. Prácu spojenú s vynesenním debien na povrch, sťažovala

Potápač Mergl, ktorý objavil debny.

okolnosť, že pyrotechnici neboli súčasne aj potápačmi a opačne. Čiže pyrotechnici usmerňovali telefonicky ťažkého potápača V. Koláča, pracujúceho v tomto odbore už 18 rokov (robil niektoré práce aj na Slovensku). Každá minúta odvtedy, ako potápač vhupeľ do ťažkého, nepohyblivého skafandra značky „Drager“, znamenala pre nás hodiny. Dlhý čas ostáva potápač pod vodou, dlhý čas sa nič nedeje, dlhý čas mu zvrchu dávajú inštrukcie a zase on informuje o tom, čo vidí, na čo sľaha. Vybuchne to, nevybuchne?

INTERES O ČIERNE JAZERO

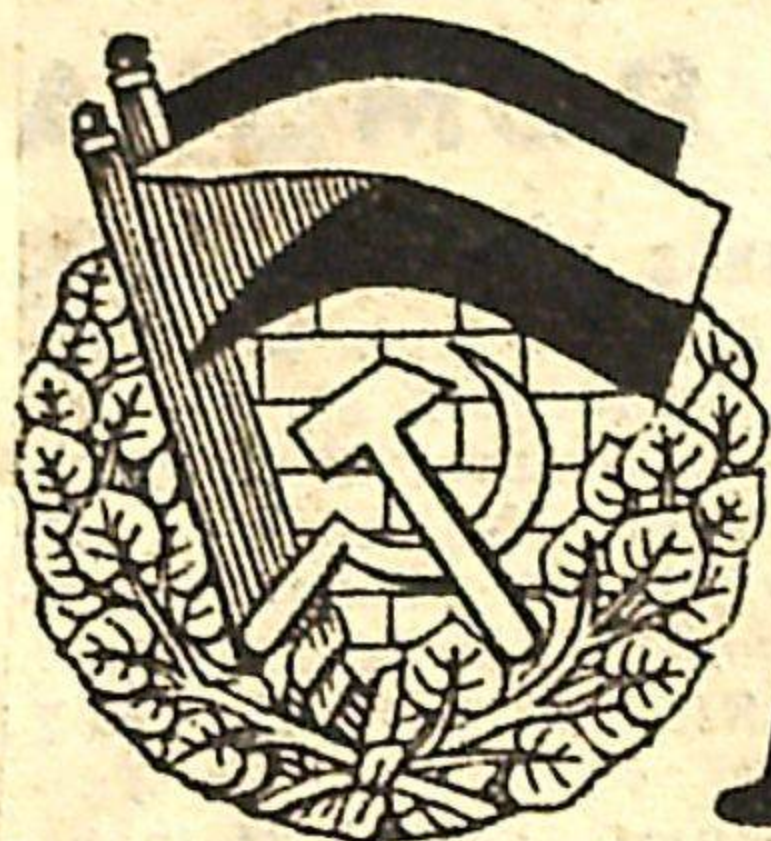
Nič také sa nestalo. Vynesené nálože iba potvrdili predpovede potápačov amatérov. Potápač Kolář skutčne vyniesol asi z osemmetrovej hĺbky Čertovho jazera tritólové a nitrocelulózové nálože, ktoré z neznámych doteraz príčin nevybuchli. A teraz, keď sú jazerá sprístupnené verejnosti, boli by znamenali pod vodou veľké nebezpečenstvo. Bublina okolo Čertovho jazera, vyvolaná taktiež neznámo kým, však splasla. Jazero nebude teda ani toľko znamenať ako Toplitzsee. A čo Čierne jazero, ktoré síce nie je tak opradené povestami, avšak hostí na svojom dne nejaké debny? Potápači amatéri ich už ohmatali, museli však výskum pod vodou zanechať pre nedostatočný výstroj, ako aj skúsenosti s takým nebezpečným materiálom. Ich predpovede nesľubujú síce nič veľkého, no predsa, čo človek nepreskúmať, na to je zvedavý. Čierne jazero, ležiace pod vyše 300 m strmou stržou, má dvojnásobnú, teda 18 ha plochu a hĺbku až 40 m. Na jeho pre potápačov zvlášť príťažlivé ešte priezračnejšie vody sa prieskum prenesie v najbližších dňoch po odstrelení všetkých náloží z Čertovho jazera.

Ba čo budú obsahovať v jeho vodách ľudskému zraku skryté debny...

J. PALO

„Pravda“, vydáva Ústredný výbor KSS. Vedie redakčná rada. Hlavný redaktor: 509-68, oddelenie telovýchovy a športu: 538 79. Pražská redakcia Pravdy: P. Objednávky do zahraničia

10

Proletári všetkých krajín, spojte sa!

RUDÉ PRÁVO

ORGÁN ÚSTREDNÉHO VÝBORU KOMUNISTICKEJ STRANY ČESKOSLOVENSKA

PIATOK 10. JÚLA 1964

ČÍSLO 190 • ROČNÍK 44 (Právo lidu roč. 66) CENA 30 HAL.

Odkrývajú tajomstvá šumavských jazier

ŽELEZNÁ RUDA 9. júla (ČTK) — 90 kg traskavín vyzdvihli vo štvrtok potápači Ministerstva vnútra z hlbín Čertovho jazera. Pracovali od včasných ranných hodín. Vedúci skupiny, potápač Svázarmu P. Karhan, im znovu upresnil vytýčené bojky označujúce miesta nálezov záhadných náloží.

Podľa oznámenia hlavného technika Ministerstva vnútra inž. L. Šedivého a oboch pyrotechnikov Flegera a Perutku, vytiahnutá nálož obsahovala 10 krabíc nitrocelulózovej traskaviny anglického pôvodu. Silne zhrdzavelé plechové obaly prezrádzajú dátum jej výroby, rok 1939. Ďalej boli v náloží krabice po troch kilogramoch tritolu a jednokilová krabica tritolu.

Pyrotechnici Ministerstva vnútra oznámili, že všetky doterajšie vyzdvižené nálože trhavín, ktoré vážila 110 kg, by mali pri odpálení rovnaký

účinnok ako americké letecké bomby o váhe 500 libier. Tieto pozná naša verejnosť z ich výsledkov pri bombardovaní v Plzni, Moste a v Prahe.

V čistení hlbín Čertovho jazera sa bude opäť pokračovať.

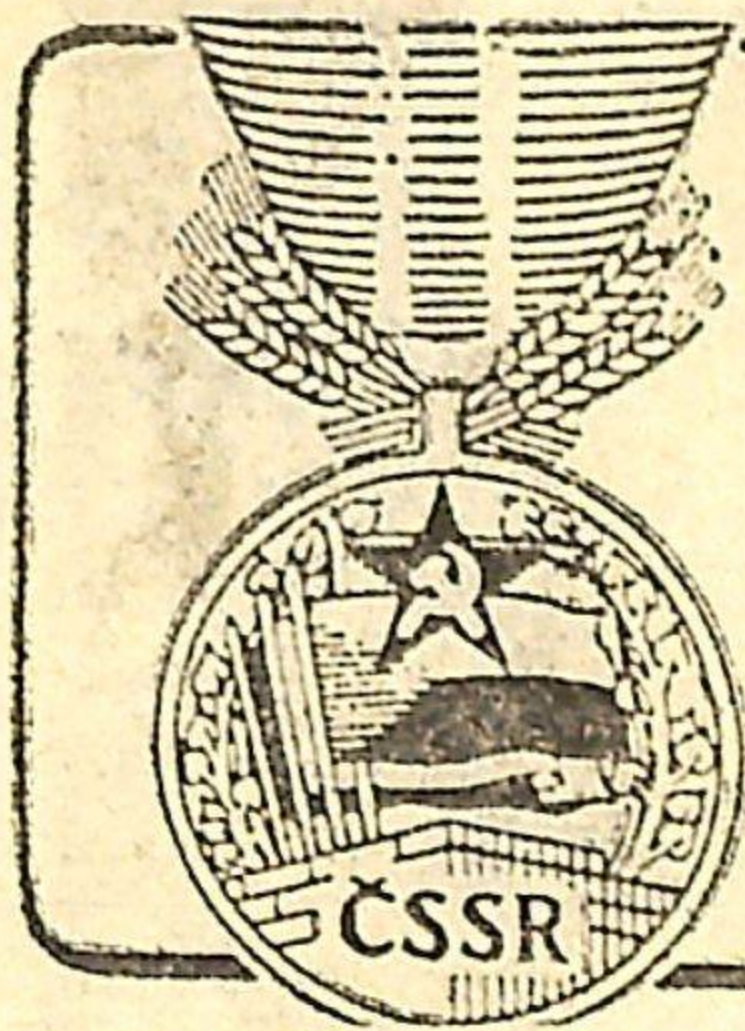
Aká obuv v budúcom roku

Podľa informácií Ministerstva spotrebného priemyslu v tvaroch obuvi pre budúci rok nebudú podstatnejšie zmeny. Dámska obuv si zachová ostro špicatú alebo sploštenú špičku. Na denné nosenie pripravujú pohodlnejšie druhy s podpätkom najviac 6 cm vysokým.

Hlboko vykrojené typy lodičiek nahradia viaceré tvary s dlhším prehlavkom. Uplatnia sa rozličné ozdoby, pásiky a i. Vo farbách bude prevládať čierna, odtiene bielej, jemno hnedasté tóny a výrazné farby červené

Bratislava, piatok 10. júla 1964. Ročník XIX. Číslo 164

Roľnícke noviny

DENNÍK PRE PRACUJÚCICH V POĎOHOSPODARSTVE

30

hal

ČO VIDELI EUDIA NA DNE JAZIER

Šumavský „výlov“ pokračuje

Telefonuje náš zpravodajca Karel Hájek

Včera v hoteli Sirotek na Špičáku, kde sú ubytovaní novinári, rozhlasoví a televízni pracovníci očakávali príchod viacohennej skupiny anglických turistov. Aj ich zrejme zaujíma tajomstvo Čertovho a Čierneho jazera. Po ľahkých sväzarmovských potápačoch tu nastúpili profesionáli Ministerstva vnútra v skafandroch. V stálom spojení s pontónovou plošinou na jazere pripravujú

zatiaľ v hĺbinách snímky záhadných debien a postupne vyťahujú na povrch výbušniny. Včera sme rozprávali s vedúcim potápačom skupiny sväzarmovcov P. Karhanom a potápačom J. Merglom. Na dne Čierneho jazera je podľa ich informácií niekoľko debien veľkosti 1,5xpol metra. Majú väčšinou nazelenalú farbu, sú konzervované, opatrené ochranou proti pôsobeniu vody a nie sú, ako sa zdá medzi sebou prepojené. Debny sú celkom iného typu ako nález s výbušninami na Čertovom jazere. Vzhľadom k tomu, že dno Čierneho jazera pokrýva aj náradie, vojenské lopatky a iné časti výzbroja fašistickej armády, dá sa usudzovať, že sa tu pred koncom vojny pracovalo, a to možno veľmi usilovne. Zatiaľ však ťažko povedať, čo v debnách je. Nie je bez zaujímavosti, že za vojny nav-

števovali tieto miesta na dosah západonemeckých hraníc nacistickí prominenti, medzi nimi i maršáli Keitel a Brauchitsch.

Čierne jazero má v najbližších dňoch vydať svoje tajomstvo. Je tým miestom Šumavy, kadial' o. i. viedli cesty diverzantov a pašerákov. Tadiaľ prechádzal pred časom i „Kráľ Šumavy“ pašerák Ernest. V zime vždy jazdil na malých duralových lyžiach až do roku 1952, kedy ho zneškodnili. V boji s diverzantmi a pašerákmi tu padlo aj niekoľko našich pohraničníkov. Od včerajšieho rána pokračovali v práci potápači a pyrotechnici na Čertovom jazere. Okolo 11. hodiny predpoludňím vyzdvihli z dna ďalšie ofotografované nálože. Boli veľmi unavení z pobytu v hĺbkach jazera. Potom sa pokračovalo v ďalšom vyšetřovaní miest, kde sú uložené nacistické traskaviny.

Világ proletárai, egyesüljetek!

ÚJ SZÓ

SZLOVÁKIA KOMMUNISTA PÁRTJA KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK NAPILAPJA

Bratislava, 1964. július 10. péntek • 30 fillér • XVII. évf. 190. szám.

Mi van a šumavai tavakban?

(ČTK) — A Belügyminisztérium alakulatainak bűvárai tegnap a kora reggeli óráktól dolgoztak az Ördög-tóban, ahonnan 90 kg robbanóanyagot emeltek ki. Peter Farhan, a Honvédelmi Sportszövetség bűvára pontosan megjelölte a tó fenéken azokat a helyeket, ahol a titokzatos leletek voltak. A robbanóanyag sikeres „halász” Bohumil Volejník bűvár, akit Václav Kolář parancsnokhelyettes vezetett.

Az eddigi jelentések szerint tegnap a bűvárok 10 dobozt hoztak felszínre. A dobozok angol eredetű nitrocellulóz robbanószert tartalmaztak. Az erősen megrozsdásodott fémburkolaton a gyártás évszáma — 1939 — olvasható. A bűvárok ezenkívül 3 kg tritolt, valamint 1 kg tritolt tartalmazó dobozokat hoztak felszínre, továbbá egy ekrazitot tartalmazó repülőbomba erősen rozsdás gyújtófejét is.

Bohumil Volejník több mint két óra hosszat tartózkodott az Ördög-tó mélyén. Dél előtt 11 óra után — rendkívül kimerülten — lépett ismét partra. A Csehszlovák Sajtóiroda tudósítójának kérdésére azt válaszolta, hogy a vízben sohasem fél. Röviddel azután, hogy a tófenékre ereszkedett, meglátta a ládákat és a dobozokat. Mindezekelőtt elvágta az áramelosztótelephez vezető dróthuzalokat, majd azokat a vezetékeket és acélsodronyokat is, amelyekkel a parton levő nagy kövekhez rögzítették a tó fenéken fekvő tárgyakat. A ládák alá helyezett deszkák és az egészet összetartó kötelek pusztá érintésre darabokra hulltak szét, amikor felszínre hozták őket. Bohumil Volejník azután nagyon

elővigyázatosan egymás után felszínre hozta az említett dobozokat, és a tűzszerészeknek adták át őket. Állandóan a közelben tartózkodott dr. Kornel Zák kapitány — katonaeorvos is, hogy szükség esetén segítséget nyújtson, mivel a tófenék tisztítása rendkívül veszélyes.

A Belügyminisztérium tűzszerésszel kijelentették, hogy a többi eddig kiemelt összesen 110 kg súlyú robbanóanyag hatása éppoly erős lenne, mint egy 500 font súlyú amerikai repülőbombáé. Ilyen bombák hulltak a második világháború utolsó napjaiban Pízeňre, Mostra és Prágára.

A bűvárok ma is folytatják az Ördög-tó tisztítását. Eddigi sikeres munkájuk után pihenniük kell, hogy kiemelhessék a legveszélyesebbnek minősített lövedékeket is. Holnaptól kezdve valószínűleg a Honvédelmi Sportszövetség prágai „békaemberei” is segítenek a Belügyminisztérium bűvárainak.

Gyermekekrablás

(ČTK) — Az ostravai rendőrség le tartóztatta Anna Bělicová 19 éves Ostrava-Kunčice-i lakost, aki kedden este elrabolt egy 9 hónapos kislányt.

A gyermeket édesanyja egy ostravai borozó előtt hagyta a kocsiban minden felügyelet nélkül. A rendőrség 24 óra alatt kinyomozta a tettest, akit bíróság elé állítanak.

Ostraván ez idén ez már a második gyermekekrablás. A rendőrség a tetteseket mindkét esetben rövid időn belül kinyomozta.

ORGAN STAVY SLOVENSKEJ OBRODY

Piatok, 10. júla 1964

Roč. XVII. • Č. 164 a • Cena 30 hal.

Najnovšie zpravodajstvo z Čertovho jazera

Železná Ruda — 90 kg traskavín vyzdvihli potápači Ministerstva vnútra z hĺbín Čertovho jazera. Pracovali učera od večerých ranných hodín. Vedúci skupiny, potápač Sväzarmu P. Karhan, im znovu upresnil vytýčené bojky označujúce miesta nálezov záhadných náloží. Úspešným lovcom „traskavín“ bol potápač B. Volejník, ktorého viedol zástupca veliteľa V. Kolář.

Podľa oznámenia. Sedivého a oboch pyrotechnikov Flégera a Perutku vytiaknutá nálož obsahovala 10 krabíc nitrocelulózovej traskaviny anglického pôvodu. Silne zhrdzavelé plechové obaly prezrádzajú dátum jej výroby, rok 1939. Ďalej boli v náloži krabice po troch kilogramoch tritolu a jednokilogramová krabica tritolu. Ako rozniecovacie nálož boli použité dve anglické plastické nálož s trhavinou. Ďalej vyzdvihli aj silne zhrdzavelú špičku leteckej bomby so zvyškom ekrazitu.

B. Volejník pracoval vo vode viac ako dve hodiny. Vystúpil po 11. hodine predpoludním z jazera veľmi unavený. Vyhlásil, že strach vo vode nikdy nemá. Nálož uvidel veľmi skoro po svojom zostupe a prerezal dróty vedúce k elektrickej rozvodke. Potom prerušil ošetky spojovacie dróty, spevňujúce nálož a oceľové laná; nimi bola nálož zakotvená do brehu medzi kamerami. Dosky, na ktorých bola nálož zložená, sa rozpadli pri dotyku, rovnako ako laná, čo ju prevážovali. Potom Volejník vyzdvíhoval opatrne jednu krabicu za druhou na vodu a

odovzdával ich pyrotechnikom. Nad prácami dozeral aj lekár, kapitán dr. K. Žák, pretože čistenie dna bolo veľmi nebezpečné.

Ako americké letecké bomby

Pyrotechnici Ministerstva vnútra oznámili, že všetky doterajšie vyzdvihnuté nálož trhavín z jazera, ktoré vážia 110 kg, by mali pri odpálení rovnaký účinok ako americké letecké bomby o váhe 500 libier. Tieto pozná naša verejnosť z ich výsledkov pri bombardovaní v Plzni, Moste a v Prahe.

V čistení hĺbín Čertovho jazera sa bude pokračovať opäť dnes. Potápači Ministerstva vnútra si musia po namáhavom prieskume jazerného dna a úspešnom vyzdvihnutí najnebezpečnejšej zatiaľ zistenej nálož odpočinúť. Možno

Vytrvalosť prináša ruže
▲ Potápači oddychujú ▲
„Žabí muži“ budú úspešnejší? ▲ 25 rokov staré výbušniny

rátat s tým, že od zajtrajška budú pri prieskume pomáhať potápačom Ministerstva vnútra aj „žabí muži“ z pražského Sväzarmu, ktorí sú vo vode pohyblivejší. Čistenie jazera bude tak postupovať rýchlejšie, aby ho mohli znova čo najskôr otvoriť pre turistov.

Smrdácky chotár br

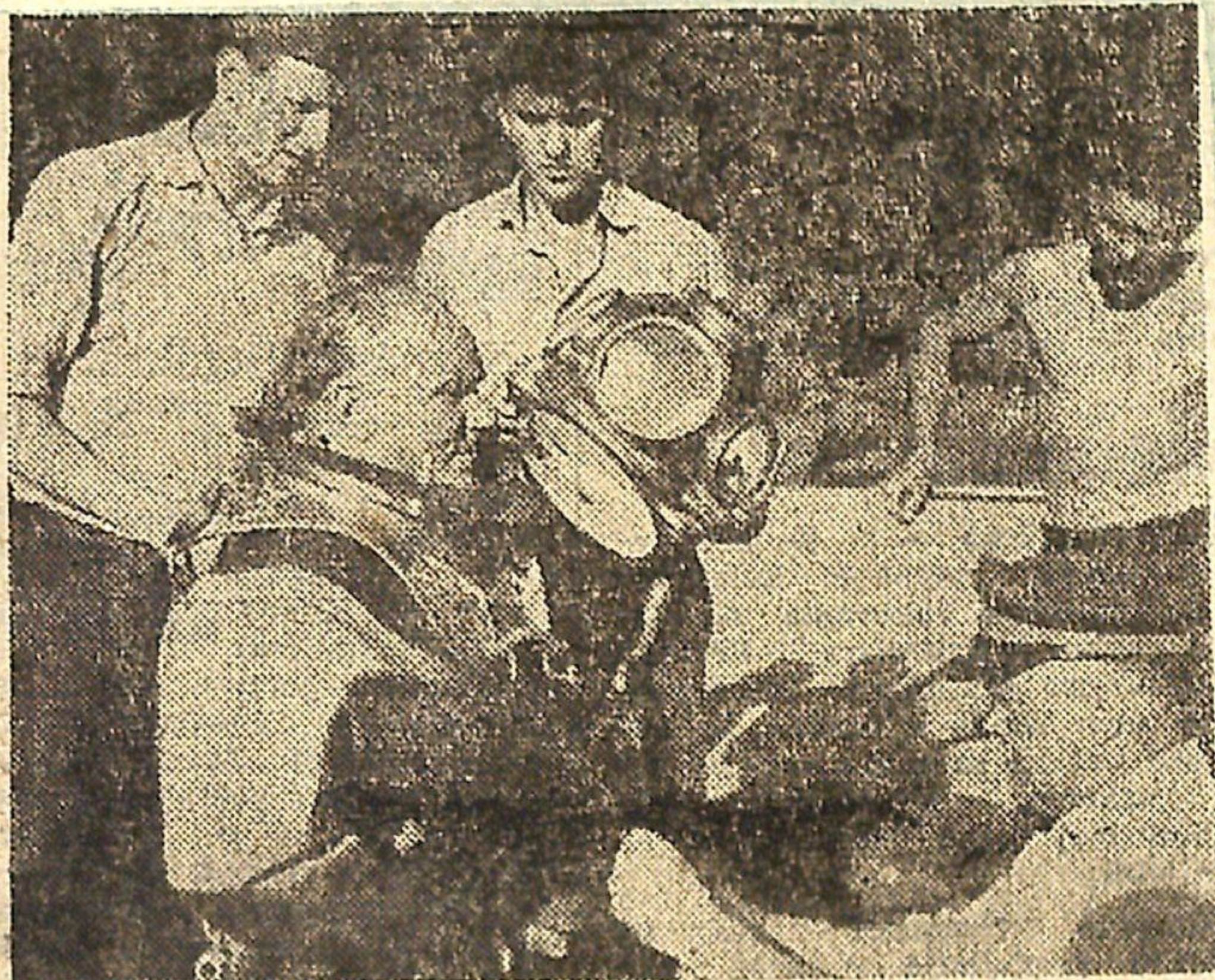
V predĺžen

Na poliach JRD Smrdál dvojfázový zber • Osád

Smrdáky — (r) —
šli sme si na JRD Sm o. i. povedal: „Naši me do všetkého s Všetky práce zvlád

Ako sa konštatovalo, vín bude v smrdáckom Pšenica je omnoho lepš a aj jačmeň sa ukaz sledné búrky ho trochu že žatva bude omnoho tári sa nedá žat ke na niekoľkých lánach merali na dvojfázový dňoch júla nariadko nej repky, to bol 7 Spolupracujú s SJ nia susedskú výpo lov a Vrbovce. Z moviazače aj s c Žatva trvá v S sat dní. Tohto r aj zber slamy. lis, ktorý urýc

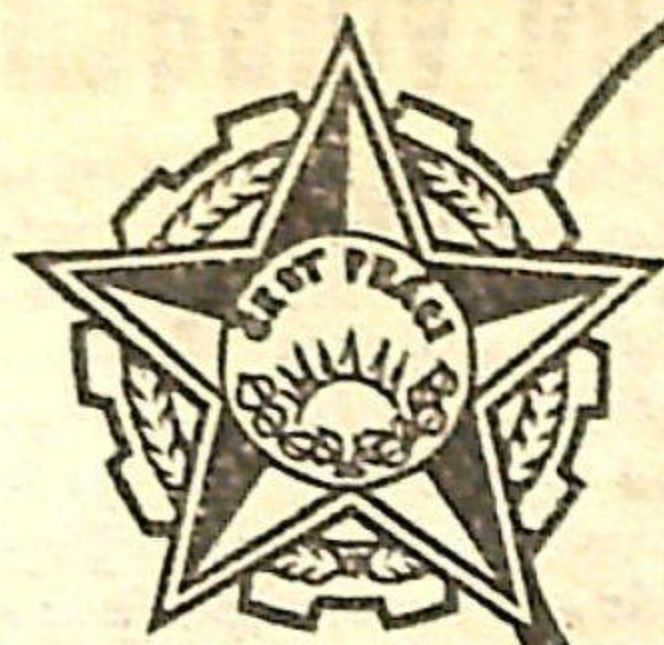
Potápači a pyrotechnici Ministerstva vnútra začali prieskumné práce na Čertovom jazere. Potápač Václav Kolář zostúpil do hlbín jazera a pracoval tam jeden a pol hodiny.

Trhaviny v jazere

ZELEZNÁ RUDA (čtk) — 90 kg traskavín vyzdvihli včera potápači ministerstva vnútra z hlbín Čierneho jazera, kde pracovali od večasných ranných hodín. Vedúci skupiny, potápač Sväzarmu Peter Karhan, im znovu upresnil vytýčené bôjky, označujúce miesta náleзов záhadných náloží. Úspešným lovcem „traskavín“ bol potápač Bohumil Volejník, ktorého viedol zástupca veliteľa Václav Kolář.

Podľa oznámenia šedivého a zhrdzavelú špičku leteckej bomby oboch pyrotechnikov Flegera a s ekrazitom. Nad prácami dozeral aj lekár, kapitán dr. Kornel Žák, pretože čisterie dna bolo veľmi nebezpečné. Všetky doterajšie vyzdvihnuté náložie trhavín z jazera, ktoré vážia 110 kg, by mali pri odpálení rovnaký účinok ako americké letecké bomby o váhe 500 libier, ktoré pozná naša verejnosť z ich výsledkov pri bombardovaní v Plzni, Moste a v Prahe.

PRÁCE

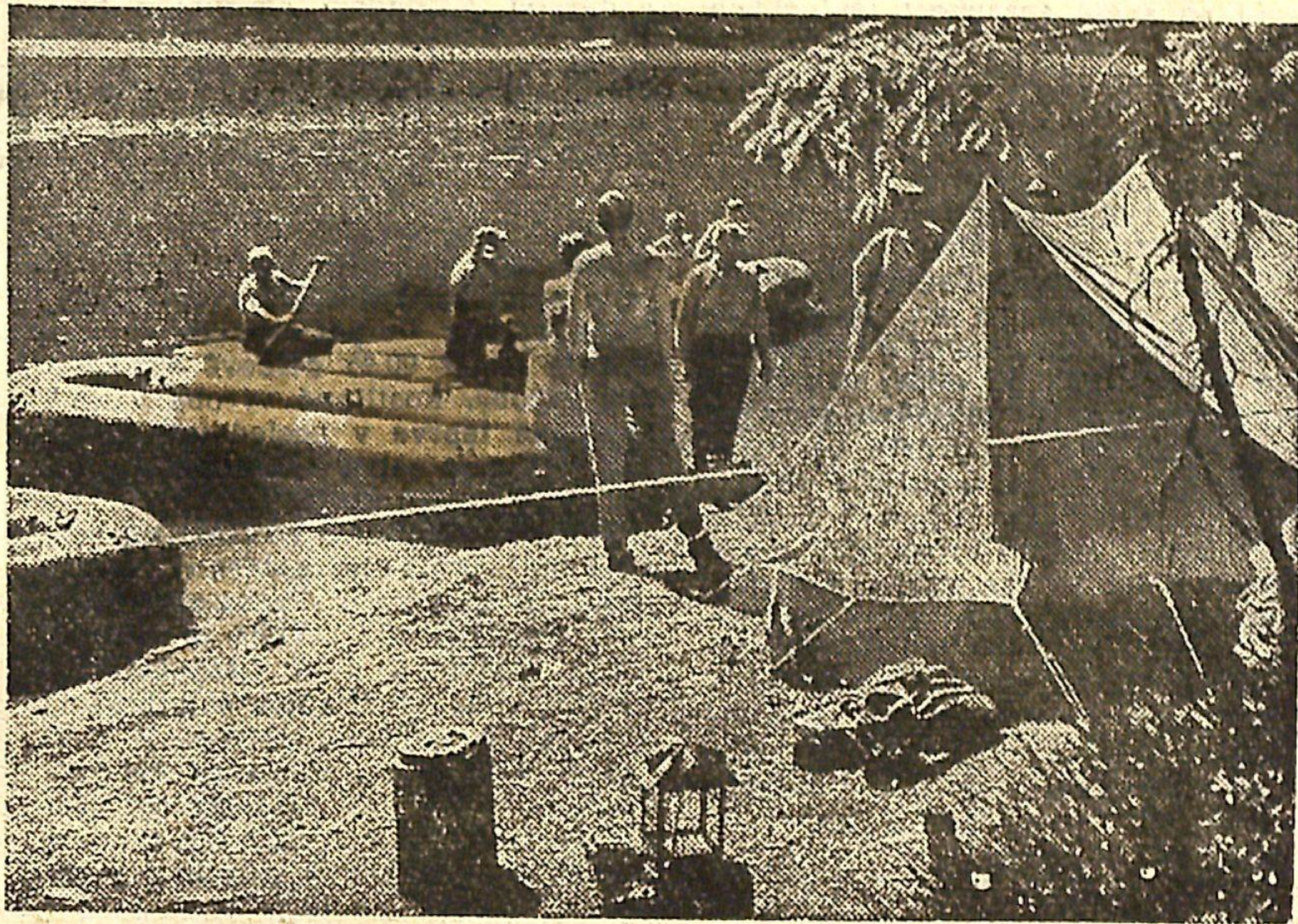
LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ

BRNO

SOBOTA 11. července 1964

Číslo 165 ★ Ročník XX ★ 30 haléřů

16

ČASŤ TÁBORA TELEVIZNÍHO ŠTÁBU, ZVĚDAVÉ KAMRY, NA BŘEHU ČERTOVA JEZERA
Snímek Rostislav Dostál

ŽELEZNÁ RUDA (rd) — Nejriskantnější část prací u Čertova jezera mají potápěči ministerstva vnitra za sebou. Prožívají v horské oblasti ve výšce přes tisíc metrů nad mořem rušné dny. Počasí je rozmarné. Jeden den zima málem jako v jezerní vodě, druhý den krásné letní počasí, pak zase důkladný vítr, který se v prostoru jezera točí jako v obrovském kotli. Však také ze středy na čtvrtek důkladně pocíchal potápěčům bojky, které pro lepší orientaci pod vodou upevnili na hladině svazarmovští potápěči. A v pátek bylo opět velmi citelné chladno. Jezera však nepřestávají být krásná v žádném počasí. Čekají na turisty, a proto se s prací co nejvíce pospíchá.

Z Železné Rudy pravidelně denně vyjíždí na dvě nebo tři hodiny k jezerům malý autobus s novináři, kteří se starají o to, aby čtenáři všech

PRŮZKUM ČERTOVA JEZERA UKONČEN

Potápěči přecházejí na

listů byli soustavně informováni o dění u jezer. V městečku se zatím vzrušeně debatuje o událostech a rekreanti s turisty dychtivě čekají na zprávu: Cesta k jezerům volná. Jistě se už brzy dočkají. Mnozí by dali nevíci co za to, kdyby mohli být při otevření tajemných beden, které dosud spočívají na dně Černého jezera. Je to pochopitelně zbožné přání i nás, novinářů. Na prstech si však dovedeme spočítat, jak málo je reálné. Riziko otevření vojenské bedny je příliš velké. Počítá se proto s tím, že po dopravení na břeh budou bedny prosvíceny rentgenem, aby se ale-

spoň přibližně určit její obsah. Je to velmi nebezpečné, protože při ztrátě tajemství by to byla velká ztráta.

A nyní jezer páteř.

Podle zprávy z průzkumu Čertova jezera bylo zajištěno, že v případě potřeby budou na místě přírodní potápěči.

Potápěči

mo čtyři ● kontrola aktivní i stavbařů čtyři byty nad pl

bezpečila plnění plánu a s tím i produktivitu a kvalitu výroby. Je to i rok odchodu Adama Osackého do důchodu.

„Byl to pro nás tvrdý oříšek ztratit Adama v době, kdy druhy teprve chytaly jakžtakž dec doznává předseda ZV ROH, soudi Vojtěch Smutný.“ Bez něho to na i s progresí bude na vážkách a progresu zase neudržíme loňské sledky, kdy jsme v kraji jako jed odevzdali všechny byty podle nezpracovaného plánu...

Nebyl to prvý a jistě také poslední případ, kdy bývá položena otázka, jak můžeme ztrátu, odchod určitého druhu nahradit? U popradských zemních staveb to však byl prvý případ, kdy to „nenahraditelný“ vyřešil sám.

„Aktivní opatření? Dejte tam, za jednoho dítka bučou čtyři m

mladá fronta

• • •

DENÍK ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU MLÁDEŽE

Brno.

Sobota

11

července 1964. — Cena 30 haléřů. — Ročník XX. — Číslo (5934)

165

Centered

Výbuch na Čertově jezeře

PRŮZKUM POKRAČUJE

Železná Ruda [čtk]. — Včera odpálili pyrotechnici ministerstva vnitra pod dohledem hlavního technika inž. Ladislava Šedivého první část náloží vy-zdvižených ze dna Čertova jezera.

V 11.36 hod. zazněl silný vý-buch, k obloze vyletěl 50metrový gejzír kamení, hlíny a dýmu, kte-rý se rozptyloval více než 2 min. Tmavě hnědý sloup měl průměr přes 10 m. Výbuch vyhloubil 2,5 metru hluboký kráter v průměru 5 metrů. Dokázal, že dlouholeté uložení náloží tritolu a nitroče-lulózy pod vodou jim vůbec ne-ubralo na jejich ničivé síle.

Šumava byla včera zatažena, často silně pršelo. Vzdor tomu pokračovaly od rána průzkumné práce na Čertově jezeře, svazar-movští potápěči znovu přesně označovali místa velkých nálezů náloží při levém břehu.

MOKRACIE

OVENSKÉ STRANY LIDOVÉ ★ ★ V Brně v sobotu 11. července 1964

Centered

Výbuch u Čertova jezera

(rst): Krajinou kolem Čertova jezera zazněl včera dopoledne silný výbuch a vyšlehl 50metrový gejzír hlíny a kamení. Pod dohledem hlavního technika ministerstva vnitra inž. L. Sedivého pyrotechnici J. Flegler a Z. Perutka odpálili první část třaskavin vyzvednutých z Čertova jezera. Hnědý sloup, který vylétl k obloze, měl průměr kolem deseti metrů a trvalo téměř dvě minuty, než se rozpíjil žhavý dým. Výbuch po sobě zanechal stopu v podobě 2,5metrového kráteru o průměru pěti metrů, a to je nejlepším důkazem, že ničivá síle třaskavin neubralo ani to, že ležela po léta ve vodě. Včera nad Čertovým jezerem přelo a tak jsou práce opět poněkud ztíženy. Do hlubin proto sestoupili pouze svazarmovští potápěči v lehké výzbroji. — Zatím pokračují dohody o tom, co by mohlo být skryto v bednách na dně druhého šumavského jezera — Černého jezera. Vyskytla se nyní i taková hypotéza, že by bedny mohly obsahovat část tajného archivu Göringa. Archiv by tam mohl být ponořen při útěku Göringa v dubnu 1945 z Berlína do Bavorska.

... byl úspěšný.

V BRNĚ V SOBOTU 11. ČERVENCE 1964

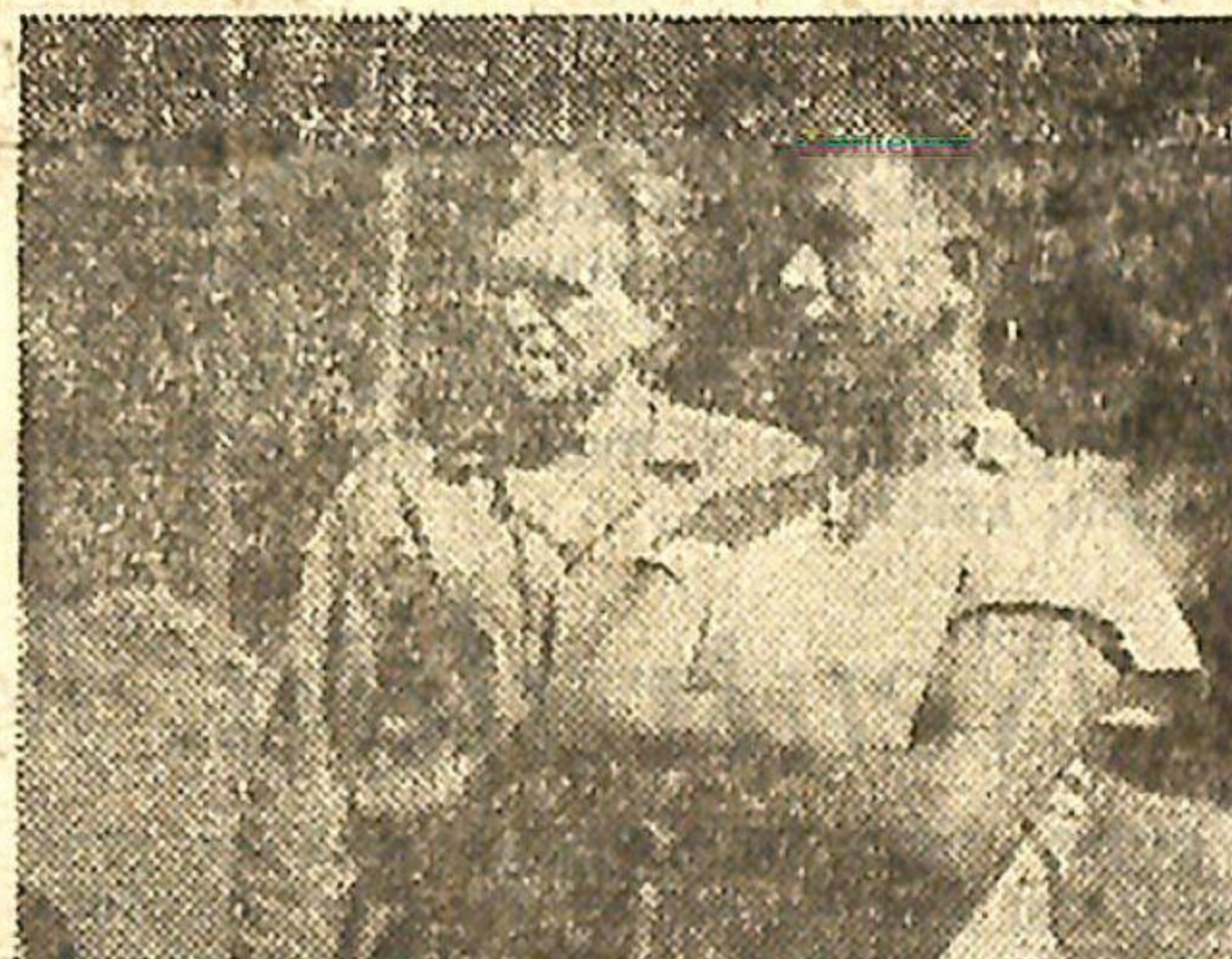
ROČNÍK XX. - ČÍSLO 165. - 30 HAL.

svobodné slovo

LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ

Výbuch náloží z jezera

DVA MUŽI silných nervů: pyrotechnik hlavní správy ministerstva vnitra kpt. J. Flégl a západočeský krajský pyrotechnik npor. Z. Perutka, řídí v sou-

časné době akcí u šumavských jezer. Včera dopoledne vyhodili první část náloží, vyzdvížených ze dna Čertova jezera. V 11.36 hodin zazněl silný výbuch, k obloze vyletěl 50metrový gejzír kamení, hlíny a dýmu, který se rozptyloval více než dvě minuty. Tmavě hnědý sloup měl průměr přes 10 metrů, kráter po výbuchu měl průměr 5 metrů a vyhloubil 250centimetrovou díru. Ukázalo se, že dlouholeté uložení náloží tritolu a nitrocelulózy pod vodou ničeho neubralo na jejich ničivé síle. Zneškodnění objevených náloží z Čertova jezera je pouhou rutinou v práci obou pyrotechniků, kteří jsou běžně voláni ke všem nálezům nevybuchlých bomb a jiných válečných připomínek. Riskují vlastní životy, aby uchránili životy a zdraví svých spoluobčanů.

p
r
c
vi
v
ce
kp
h
n
nn
co
pr
ús
fi
ab

[

▲

da

60

sk

ro

▲

dr.

Jed

OS

vo

▲

vč

nít

vu

la

vít

▲

ze

po

otá

níc

2-20

Világ proletárjai, egyesüljete!

ÚJ SZÓ

SZLOVÁKIA KOMMUNISTA PÁRTJA KÖZPONTI BIZOTTSÁGÁNAK NAPILAPJA

Bratislava, 1964. július 11. szombat • 50 fillér • XVII. évf. 191. szám

Centered

Megfejtették az Ördög-tó titkát

A šumavai Ördög-tó rejtelmel több mint egy hétig álltak az érdeklődés középpontjában. Különböző vélemények hangzottak el és láttak napvilágot a sajtóban. Kedden még az volt a feltevés, hogy az Ördög-tóban felfedezett robbanóanyagot a menekülő német katonaság dobálta a tóba. Ez a feltevés azonban két napon belül megdőlt. A prágai Večerní Praha — amely szintén kiküldte munkatársát a šumavai tóhoz — közölte a bűvárok által felhozott robbanóanyag-köteg és a tó fényképét. Az esti lap egyik olvasója telefonon közölte, hogy élénk figyelemmel kíséri a lap közlését az Ördög-tó titkának felderítéséről. Elmondta, hogy 1947-ben az Ördög-tóban robbantási kísérleteket végeztek határvidéki hidászalakulataink. A kísérletek helyéül azért választották az Ördög-tavat, mert nincsenek benne halak.

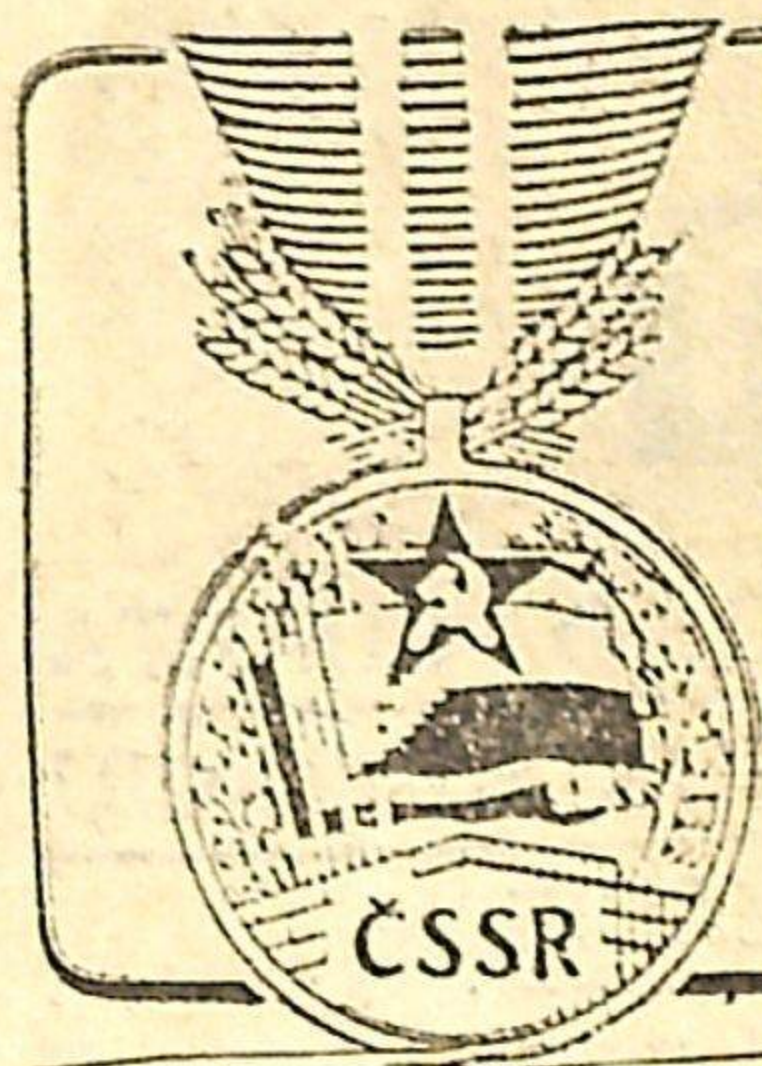
— Tizenhárom mázsa, főleg a németektől zsákmányolt robbanóanyagot szállítottunk a tóhoz. Azt akartuk kipróbálni, hogy a víz színén úszó,

deszkán elhelyezett tritolkötegek felrobbantásával felrobban-e a bizonyos távolságra elhelyezett, szintén deszkán úszó robbanóanyag. Az egyik tritolkötegben volt gyutács, de a légnyomás a másik deszkán úszó köteget a vízbe dobta. Az elmerült, tritolt tartalmazó ládákat nem hozhattuk fel a mély vízből, mert nem volt bűvárfelszerelésünk — jelentette ki a szemtanú.

A bűvárok átfésülik az egész tavat, hogy egyetlenegy tritolköteg se maradjon a fenyvesekkel övezett regényes tó fenekén.

A jövő héten megkezdik a Fekete-tó titokzatos tartalmának felderítését. Ma még nehéz megmondani, mit tartalmaznak a Fekete-tó ládái. Lehet, hogy a nácik titkos levéltárainak egy részét, lehet, hogy löszert, vagy jelentéktelen anyagot. Bármit is tartalmaz ez a két szép tó — tartalmuk felfedezésével bűvárjaink sok ezer természetbarát számára hozzáférhetővé teszik a Šumava tavainak szépségét.

(sm)

Roľnícke noviny

DEJINY PRÁCE PRACUJÚCICH O PÔDOBOSPODÁRSTVE

50
Kč

Výbuch na Čertovom jazere

Pyrotechnici v akcii

Telefonuje náš redaktor K. Hájek

Včera pokračovali pracovníci Ministerstva vnútra a sväzarmovskí potápači v práci na likvidácii výbušnín vylovených z dna Čertovho jazera.

V predpoludňajších hodinách pod vedením kpt. J. Flegla uskutočnili pyrotechnici výbuch nálože, ktorá bola predtým vylovená z Čertovho jazera. Krátko po pol dvanástej sa ozval ohlušujúci výbuch a k oblohe vyletel mrak kameňa, piesku a dymu. Po výbuchu zostal v zemi kráter o priemere asi 5 m, hlboký 2 a pol metra.

Včera bolo na Šumave veľmi zlé počasie. Celý deň pršalo. To však nevadilo sväzarmovskému potápačom a ostatným, ktorí sa podieľajú na výlove výbušnín, aby pokračovali

v hľadaní ďalších traskavín. Dnes budú v práci pokračovať.

Pokiaľ ide o debny, objavené na dne Čierneho jazera, zdá sa, že sa s ich výlovom začne začiatkom budúceho týždňa. Domnievam sa, že ani v tomto prípade nemožno očakávať senzáčný objav. Keby v debnách boli nacistické archívne materiály, ako niektorí predpovedajú, potom by ich Nemci určite neboli dávali do drevených dební, ale do kovových pre tento účel zvlášť upravených. Podľa rozmeru dební dá sa usudzovať, že v nich môžu byť pancierfausty, alebo podobné vojenské materiály.

Nechceme predbiehať udalosti, ale nechceme tiež urobiť zo šumavských jazier druhý Loch ness.

PRÁCA

DENNÍK REVOLUČNÉHO ODSOROVÉHO HNUTIA

Sobota
 ČÍSLO 165
 ROČNÍK XIX
11. júla
1964

• • • •

30
hal.

Slávnostné zasadanie ku Dňu stavbárov

Odpálili prvú časť náloží

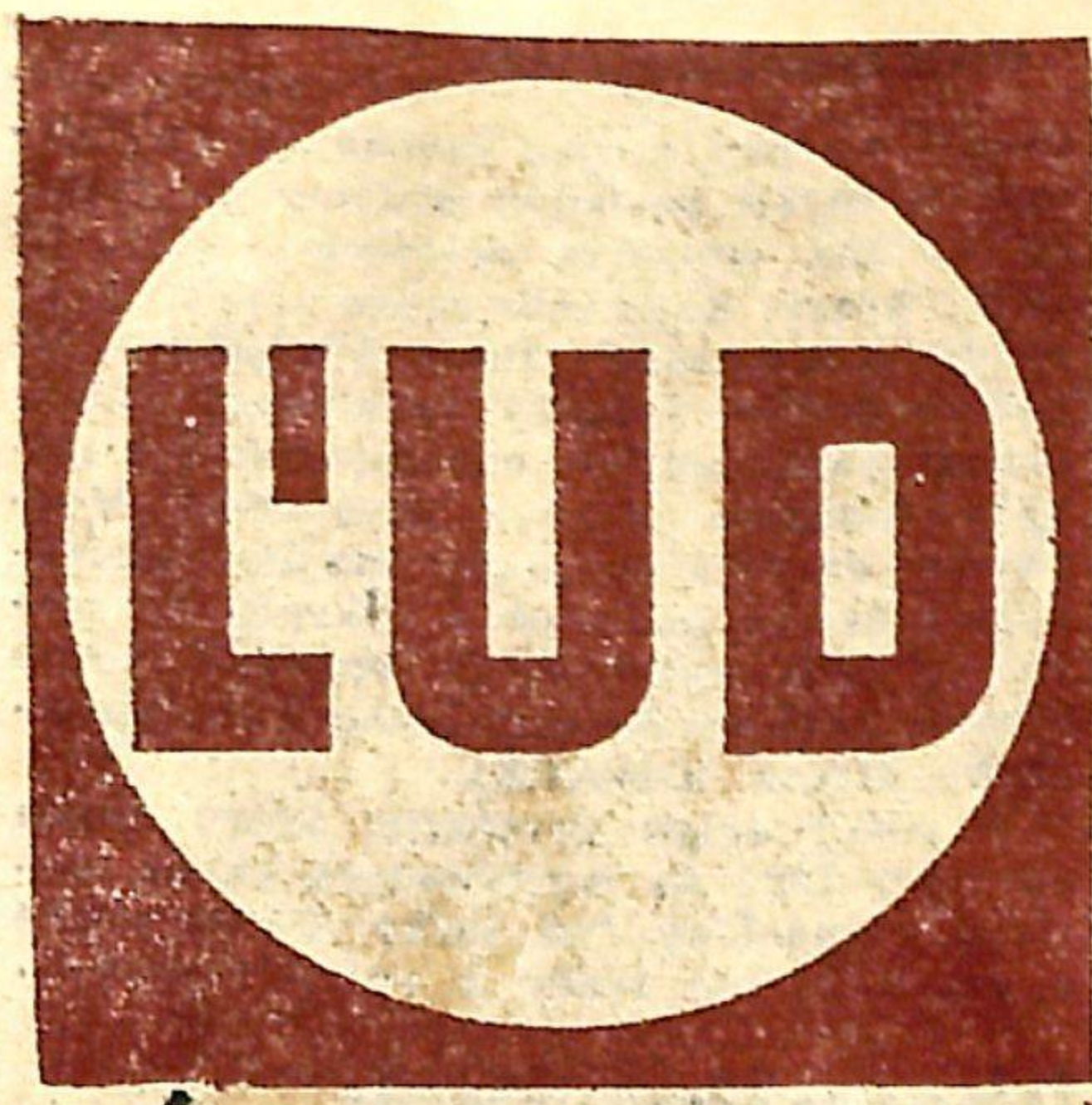
Prieskum pokračuje

Železná Ruda (čtk)
 — Včera predpoludním odpálili pyrotechnici Ministerstva vnútra pod dozorom hlavného technika inž. Ladislava Šedivého prvú časť náloží vyzdvihnutých z dna Čertovho jazera. O 11,36 hod. zaznel silný výbuch, k oblohe vyletel 50 m gejzír kamenia,

hliny a dymu, ktorý sa rozptyľoval viac než 2 minúty. Tmavohnedý stĺp mal priemer vyše 10 m. Výbuch vyhlbil 2,5 m hlboký kráter v priemere 5 m. Dokázal, že dlhoročné uloženie náloží tritolu a nitrocelulózy pod vodou im vôbec neubrálo na ich ničivej sile.

Na Šumave bolo včera oblačno, často silne pršalo. Napriek tomu pokračovali od rána prieskumné práce na Čertovom jazere, sväzarmovski potápači znovu presne označovali miesta veľkých nálezov náloží pri ľavom brehu a potápači Ministerstva vnútra ich vyzdvihovali.

Centered

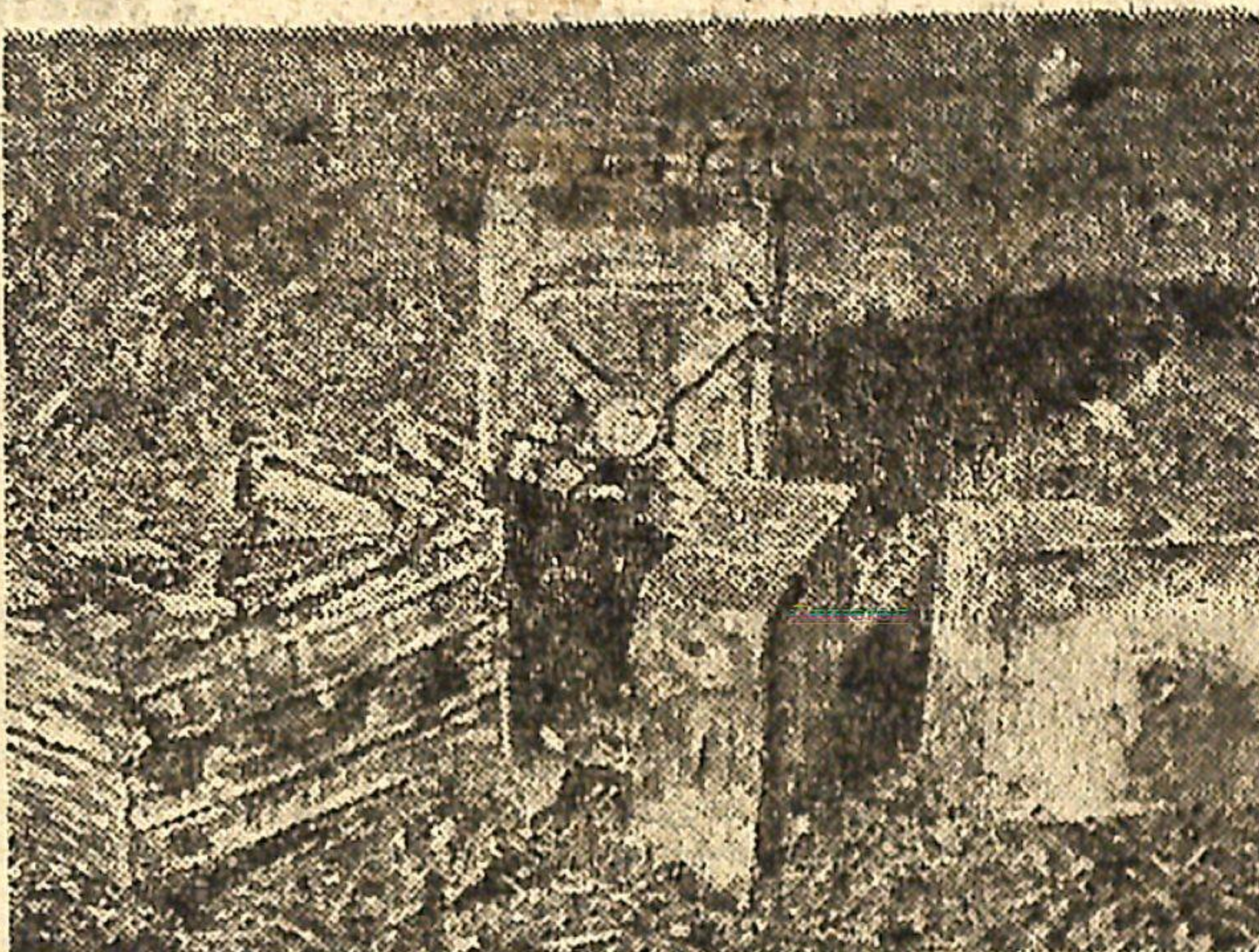
ORGAN STRANY SLOVENSKEJ OBRODY

Sobota 11. júla 1964

Roč. XVII. • Č. 165 a • Cena 30 hal

Na Čertovom jazere odpálili tritol

Železná Ru-
da (č) - Včera
predpoludním od-
pálili pyrotechnici
prvú časť náloží
(bedničky vidíme
na obr.), vyzdvih-
nutých z dna Čer-
tovho jazera. O
11.36 hod. zaznel
silný výbuch, ktorý
vyhlbil 2,5 m hĺbo-
kú kráter v prie-
mere 5 m. Doká-
zal, že dlhoročné
uloženie náloží tri-
tolu a nitroceluló-
zy pod vodou im
vôbec neubralo na
ich ničivej sile. Na
Šumave bolo včera
oblačno. Často pr-
šalo. Napriek to-
mu pokračovali od rána prieskumné
práce na Čertovom jazere. Svázar-
movskí potápači znovu označovali
miesta veľkých nálezov náloží pri ľa-
vom brehu.

Potápači Ministerstva vnútra skon-
čili včera práce na Čertovom jazere.

Odstránili posledné zistené nálože
traskavín s celkovou váhou 27 kg.
Včera začali s demontážou pontono-
vého mostu na Čertovom jazere. Pre-
vezú ho na Čierne jazero, kde budú
potápači oboch skupín pokračovať v
spoločnom prieskume.

mladá fronta

DENÍK ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU MLÁDEŽE

Brno.

Neděle

12

července 1964. — Cena 50 haléřů. — Ročník XX. — Číslo (5935)

166

Čertovo jezero opět otevřeno

BEDNA NA SUCHU

Železná Ruda (ČTK). — Ministerstvo vnitra upozorňuje, že oblast kolem Čertova jezera na Šumavě, která byla dočasně uzavřena, je od neděle od osmi hodin ráno opět přístupná veřejnosti.

Oblast kolem Černého jezera zůstává i nadále pro veřejnost uzavřena až do odvolání.

Na Černém jezeře se pracuje

Včera přesně v 9 hodin 30 minut byla z Černého jezera vytažena jedna z beden, které zde objevila 3. července skupina pražských svazarmovských potápěčů natáčejících se štábem „Zvědavé kamery“ Čs. televize film o šumavských jezerech. Bednu, která byla v hloubce 12 m a 20 m od pravého břehu nedaleko skalní stěny jezera, vytáhli potápěči ministerstva vnitra, vedení nadporučíkem Václavem Vávrou. Ohledání bedny provedl na místě vedoucí technik ministerstva vnitra inž. Ladislav Sedivý.

Podle předběžného zjištění podobných beden používaly jednot-

ky nacistického wehrmachtu a SS. Bedna je asi 56 cm dlouhá, 47 cm vysoká a 29 cm široká. Potápěči odhadli její váhu na 70 až 80 kg. Celá bedna je poměrně velmi dobře zachovalá, její kování je zapuštěno a rohy okovány. Je pokryta vrstvou izolační hmoty, která měla zabránit, aby se do ní nedostala voda. Při objevení bedny svazarmovci se pokusili o její vydvížení a přitom na několika místech odřeli izolační nátěr. Bedna byla odvezena při zachování všech bezpečnostních opatření na určené místo.

Při vytažení bedny byli přítomni pracovníci ministerstva vnitra, Pohraniční stráž, ČTK a Čs. televize. Vzhledem k tomu, že včera a dnes budou přemísťovány na Černé jezero ženijní jednotkou Čs. lidové armády pontóny, budou práce na jezeře pokračovat opět v pondělí.

Potápěčům ministerstva vnitra pomohou při dalším průzkumu dna Černého jezera svazarmovští potápěči z Prahy Petr Karhan a Bohumil Voňka. Oba již vytyčili při částečném průzkumu dna u pravého břehu jezera bójky u dalších pětí beden.

MOKRACIE

ENSKÉ STRANY LIDOVÉ

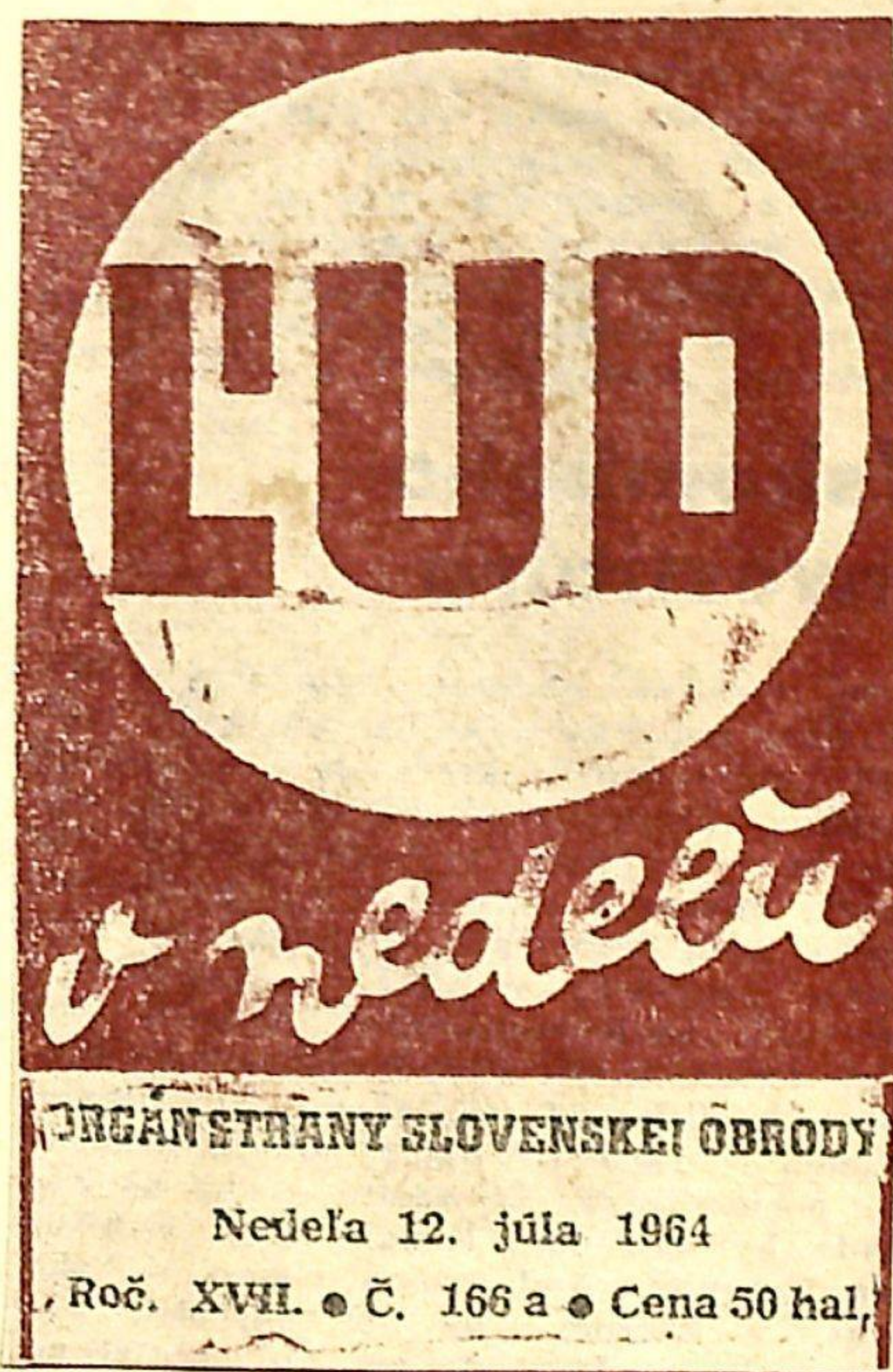
★ ★

V Brně v neděli 12. července 1964

Centered

Další bedna z Černého jezera

(k): Včera ráno byla z Černého jezera vytažena jedna z beden, které zde objevila 3. července skupina pražských svazarmovských potápěčů, natáčejících se štábem „Zvědavé kamery“ Čs. televize film o šumavských jezerech. Podle předběžného zjištění podobných beden používaly jednotky nacistického wehrmachtu a SS. Bedna je asi 56 cm dlouhá, 47 cm vysoká a 29 cm široká. Potápěči odhadli její váhu na 70–90 kg. Celá bedna je poměrně velmi dobře zachovalá, její kování je zapuštěno a rohy okované. Je pokryta souvislou vrstvou izolační hmoty, která měla zabránit, aby se do ní nedostala voda. Bedna byla odvezena při zachování všech bezpečnostních opatření na určené místo.

Čertovo jazero je už vyčistené

Čo skrývajú debny SS?

V pondelok prieskum pokračuje

Železná Ruda (čtk) — Ministerstvo vnútra upozorňuje, že oblasť okolo Čertovho jazera na Šumave, ktorá bola dočasne uzavretá, je dnes od 8. hod. ráno opäť prístupná verejnosti. Oblasť okolo Černého jazera ostáva i naďalej pre verejnosť uzavretá až do odvolania.

Včera presne o 9.30 hod. vyťahli z Černého jazera jednu z debien, ktoré objavili pražskí svázarmovskí potápači. Bola v hĺbke 12 m a 20 m od pravého brehu neďaleko skalnej steny jazera. Prehliadku debny urobil na mieste vedúci technik Ministerstva vnútra inž. Šedivý.

Podľa predbežného zistenia podobné debny používali aj jednotky nacistickej wehrmacht a SS. Debna je asi 56 cm dlhá,

47 cm vysoká a 29 cm široká. Jej váhu odhadli na 70—90 kg. Celá je pomerne dobre zachovalá. Kovanie je zapustené a rohy okované. Je pokrytá súvislou vrstvou izolačnej hmoty, ktorá mala zabrániť vniknutiu vody. Pri objavení debny svázarmovci sa pokúsili o jej vyzdvihnutie a pritom na niekoľkých miestach odreli izolačný náter. V týchto miestach pod izolačnou vrstvou presvitá zele-

ný náter a vznikla tu odreninami trochu voda.

Vzhľadom na to, že železná jednotka čs. ľudovej armády bude premiestňovať na Černé jazero pontóny, práce na jazere budú opäť pokračovať zajtra. Potápačom Ministerstva vnútra pomôžu pri ďalšom prieskume dna Černého jazera svázarmovskí potápači z Prahy Petr Karhan a Bohumil Voňka.

Orgán Slovenského ústredného výboru ČSM Cena 30 hal.

Smeľ

NEDEĽA
12.
JUL
1964
Ročník XVII.
Číslo 166.

Už v utorok

O Čiernom a Čertovom jazere, o druhom kráľovi Šumavy, o mužovi, ktorý na hraničnej čiare spáchal samovraždu, o Burlakovi a statočnosti našich pohraničiarov sa dočítate v reportoch nášho redaktora Ota Fülöpa, ktoré začneme uverejňovať v utorňajšom čísle Smeľu.

Cerné jazero naďalej uzavreté

ŽELEZNÁ RUDA (čtk) — Včera o 9,30 hod. vytiahli z Černého jazera jednu z debien, ktoré tu objavila 3. júla skupina pražských sväzarmovských potápačov, nakrúcajúcich so štábom „zvedavej kamery“ Čs. televízie film o šumavských jazerách. Prehliadku debny urobil na mieste vedúci technik Ministerstva vnútra inž. Ladislav Šedivý.

Podľa predbežného zistenia podobné debny používali jednotky nacistickej wehrmacht a SS. Debna je asi 56 cm dlhá, 47 cm vysoká a 29 cm široká. Jej váha je asi 70–90 kg. Pomerne je zachovalá, jej kovanie je zapustené a rohy okované. Pri objavení debny sa sväzarmovci pokúsili ju vyzdvihnúť a pritom na niekoľkých miestach odreli izolačný náter. Debnu odviezli pri zachovaní všetkých bezpečnostných opatrení na určené miesto.

Včera úradne oznámili, že od nedele, od 8. hod. ráno je Čertovo jazero znovu otvorené pre turistov. Dno je odborne vyčistené. 137 kg traskavín odpálili pri Železnej Rude.

Černé jazero však zostáva pre verejnosť naďalej uzavreté.

P. Mizanik

PRÁCA

DENNÍK REVOLUČNÉHO ODBOROVÉHO HNUTIA

50
hal.

Nedeľa 12. júla 1964

Ročník XIX. - Číslo 166****

Centered

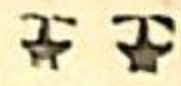
Potápači vytiahli izolovanú debnu

Turisti pri Čertovom jazere

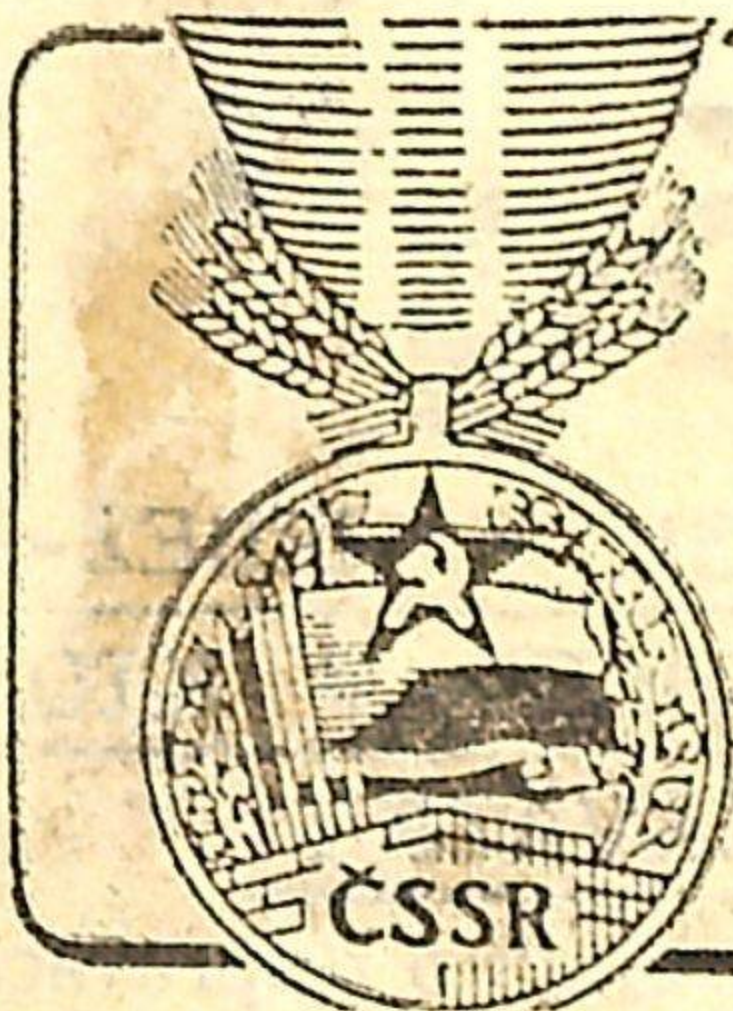
Železná Ruda (čtk) — Včera vytiahli z Černého jazera jednu z debien, ktorá bola v hĺbke 12 m a 20 metrov od pravého prehu neďaleko skalnej steny jazera. Podľa predbežného zistenia podobné debny používali jednotky nacistickej wehrmacht a SS. Debna je asi 56 cm dlhá, 47 cm vysoká a 29 cm široká. Potápači odhadli jej váhu na 70–90 kg. Debna je po-

merne veľmi dobre zachovalá, jej kovanie je zapustené a rohy okované. Pokrytá je vrstvou izolačnej hmoty. Debnu odviezli na určené miesto.

Včera a dnes premiestňuje ženijná jednotka pontóny na Černé jazero a zajtra budú práce pokračovať. Na Šumave je slnečno a teplo. Turisti sa od zajtra môžu kochať v kráse Čertovho jazera.

Bratislava, utorok 14. júla 1964. Ročník XIX. Číslo 168

Roľnícke noviny

DENNÍK PRE PRACUJÚCICH V POĎOHOSPODARSTVE

30

hal

ČIERNE JAZERO EŠTE ZÁHADOU

Odhalia tajomstvo?

ŽELEZNÁ RUDA (čtk) — kých rohoch a má po oboch
Včera vytiahli potápači na stranách zapustené kovové
Čiernom jazere debnu o rozme-
roch — dlhá 55 cm, vysoká
47 cm a široká 29 cm. Váhu od-
hadujú potápači na 70—90 kg.
Debna je pokrytá silnou vrst-
vou asfaltu, zrejme na rýchlo
nanesenom a vrstva izolačného
náteru. Je obkovaná vo všet-

kých rohoch a má po oboch
stranách zapustené kovové
držáky. Podľa výpovede znalca,
debny tohto typu používali
jednotky nacistickej Wehr-
macht a SS pre transport. Veli-
tel akcie hlavný inžinier Mi-
nisterstva vnútra dr. L. Šedí-
vý pripúšťa, že pod drevenou
skriňou môže byť kovová vložka.

PRÁCA

DENNÍK REVOLUČNÉHO ODBOROVÉHO HNUTIA

30
hal.

Utorok

ČÍSLO 167
ROČNÍK XIX

14. júla
1964

• • • •

Druhá debna vyzdvihnutá

Železná Ruďa (čtk) — Potápači na Černom jazere začali včera ráno pracovať v silnom vetre, ktorý odniesol znovu všetky bóje na vyznačených miestach, kde sväzarmovci objavili záhadné debny. Potápač Zdeněk Novák vytiahol druhú debnu z Černého jazera na pontónový most o 11.02 hod. Potom ju príslušníci pohraničnej stráže za asistencie vojenského lekára odviezli na určené miesto.

Debna je taká istá ako tá, ktorú potápači vytiahli v sobotu, a je pokrytá silnou vrstvou asfaltu, zrejme narýchlo nanesenou, a vrstvou izolačného náteru. Je okovaná na všetkých rohoch a má po oboch stranách zapustené kovové drážky. Znslec znovu overuje, že debny tohto typu používali jednotky nacistickej wehrmacht a SS pre transport.

Veliteľ akcie, hlavný inžinier Ministerstva vnútra dr. Ladislav Šedivý pripúšťa, že pod drevenou skriňou môže byť ešte kovová vložka. Tento ~~dehad~~ sa však potvrdí alebo vyvráti, až debny zröntgenujú a otvoria.

Potápač Zdeněk Novák obviazal šnúrou pod vodou ešte ďalšiu, už tretiu, debnu uloženú tentoraz v značnej hĺbke ďaleko od brehu. Pripravil ju na vyzdvihnutie až sa vráti konvoj, ktorý odvážal prvý včerajší „úlovok“.

Nie je vylúčené, že sa ešte nájdu ďalšie skryté debny. Útvary rôznych nacistických jednotiek používali cestu okolo Černého jazera na svoj útek do Bavorska. Je možné, že objavené debny uložili do Černého jazera preto, že pre ich váhu nemohli rátať s ich ďalším transportom bez vozidiel. Tak isto ich však mohli plánovite ukryť, podobne ako ukrývali rôzne svoje archívy a aparáty na miestach s výhodnými prírodnými podmienkami.

PRÁCE

LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO Hnutí

BRNO

Úterý 14. července 1964

○ ○

Číslo 167 ★ Ročník XX ★ 30 haléřů

Černé jezero středem zájmu

VITR ZTĚŽUJE PRÁCI POTÁPĚČŮM • JIŽ TŘI BEDNY VYTAŽENY

ZELEZNÁ RUDA (ČTK) — Potápěči na Černém jezeře začali včera ráno pracovat v silném větru, který odnesl znovu všechny bójky na vyznačených pěti místech, kde svazarmovští potápěči objevili záhadné bedny. Příslušníci ženijní jednotky, kteří instalovali potápěčům na Černém jezeře pontonový most, zápasili po celé dopoledne s větrem.

Pražští svazarmovci Petr Karhan a Zdeněk Voňka museli neustále střežit upevněné bójky a navádět potápěče Zdeňka Nováka k místu, kde téměř 20 let spočívala druhá bedna. Zdeněk Novák vyzdvihl druhou bednu z Černého jezera na pontonový most v 11.02 hod. Pak ji příslušníci pohraniční stráže za asistence vojenského lékaře odvezli na určené místo. Bedna je stejná jako ta, kterou potápěči

vyzvedli v sobotu. Je dlouhá 56 cm, vysoká 47 cm a široká 29 cm. Váhu opět odhadují potápěči na 70—80 kg. Zdvíhali ji z vody na pontonový most tři silní muži a další jim pomáhali.

Bedna je pokryta silnou vrstvou asfaltu, zřejmě chvatně nanesenou a vrstvou izolačního nátěru.

Je okovaná ve všech rozích a má po obou stranách zapuštěné kovové desky. Velitel akce, hlavní inženýr ministerstva vnitra dr. Ladislav Šedivý připouští, že pod dřevěnou skříň může být ještě kovová vložka.

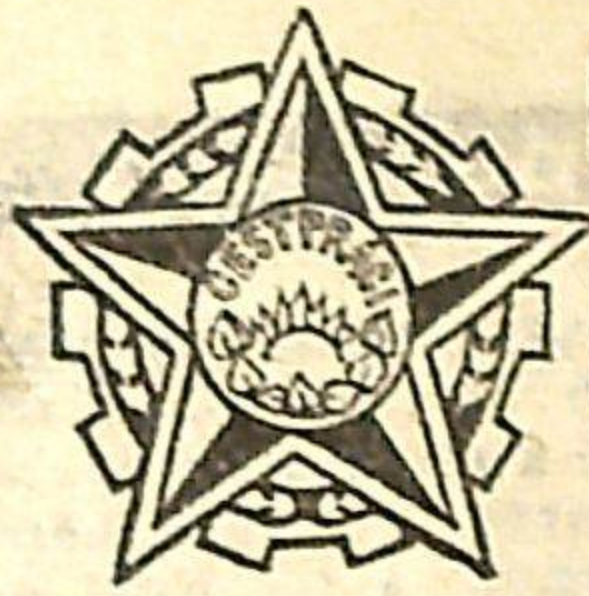
Tento dohad se však potvrdí nebo vyvrátí, až budou bedny zrentgenovány a otevřeny.

Potápěč Zdeněk Novák ovázal šňůrou pod vodou ještě další, třetí bednu uloženou ve značné hloubce daleko od břehu.

Oba svazarmovští potápěči, kteří dobrovolně setrvávají na Černém jezeře a pomáhají svým druhům, pokračují v průzkumu, jezerního dna. Není vyloučeno, že ještě najdou další skryté bedny.

Potápěči při prohledávání dna našli prázdné plechovky, dvě staré zrzavé pušky, lopatu a další předměty pocházející z doby, kdy těsně na břehu jezera stával hotel, který později vyhořel.

Není vyloučeno, že objevené bedny uložily nacistické jednotky do Černého jezera proto, že pro jejich váhu nemohly počítat s jejich dalším transportem bez vozidel, stejně tak je však mohly plánovitě ukrýt podobně jako ukrývaly různé své archívy a aparáty na místech s výhodnými přírodními podmínkami.

POTÁPĚČI NA ČERNÉM JEZEŘE

Našla se druhá bedna

Železná Ruda (čtk). — Potápěči na Černém jezeře začali včera ráno pracovat v silném větru, který odnesl znovu všechny bójký na vyznačených pěti místech, kde svazarmovci objevili záhadné bedny. Příslušníci ženijní jednotky, kteří instalovali potápěčům na Černém jezeře pontonový most, zápasili po celé dopoledne s větrem, který most stále unášel od bójkami označených nálezů.

Pražští svazarmovci Petr Karhan

a Zdeněk Voňka museli neustále střežit upravené bójký a navádět potápěče Zdeňka Nováka k místu, kde téměř 20 let spočívala druhá bedna. Zdeněk Novák vyzdvihl druhou bednu z Černého jezera na pontonový most v 11.02 hod. Pak ji příslušníci Pohraniční stráže za asistence vojenského lékaře odvezli na určené místo.

Bedna je stejná jako ta, kterou potápěči vyzdvihli v sobotu. Je dlouhá 56 cm, vysoká 47 cm

Pokračování na str. 5

ské mince.

Našla se druhá bedna

Pokračování ze str. 1

a široká 28 cm. Váha asi 70—90 kilogramů, zdvihali ji z vody na pontonový most tři silní muži a další jim pomáhali tím, že tahali ze šňůry, jímž bednu pod vodou potápěč převázal.

Bedna je pokryta silnou vrstvou asfaltu, zřejmě chvatně nanesenou, a vrstvou izolačního nátěru. Bedna je okována ve všech rozích a má po obou stranách zápníky kovové držáky. Velitel akce, hlavní inženýr ministerstva vnitra dr. Ladislav Sedivý, připouští, že pod dřevěnou skříní může být ještě kovová vložka. Tento dohad se však potvrdí nebo vyvrátí, až budou bedny zrentgenovány a otevřeny.

Potápěč Zdeněk Novák ověřal šňůrou pod vodou ještě další, již třetí bednu uloženou tentokrát ve značné hloubce daleko od břehu. Připravil ji k vyzdvížení, až se vrátí konvoj, který odvázel veřejší „úlovek“.

Oba svazarmovští potápěči, kteří dobrovolně setrávají na Černém jezeře a pomáhají svým druhům, pokračují v průzkumu jezerního dna. Není vyloučeno, že ještě najdou další skryté bedny. Celou akci filmují kameramani Československé televize a foto-reportér ČTK pořizuje snímky pro náš tisk.

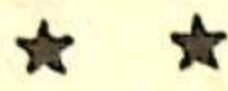
Potápěči Svazarmu při prohlídání dna našli již řadu prázdných plechovek, dvě staré zrezivělé pušky, lopatu a další předměty pocházející zřejmě z doby, kdy těsně na břehu jezera stával hotel, který později vyhořel.

Hotel byl na sklonku války opuštěn, takže útvary různých nacistických jednotek používaly cestu kolem Černého jezera na svém útěku do Bavor. Není vyloučeno, že objevené bedny uložily do Černého jezera proto, že pro jejich váhu nemohly počítat s jejich dalším transportem bez vozidel. Stejně tak je mohly plánovitě ukrýt, podobně jako ukrývaly různé své archívy a aparáty na místech s výhodnými přírodními podmínkami.

Centered

DEMOKRACIE

ČESKOSLOVENSKÉ STRANY LIDOVÉ

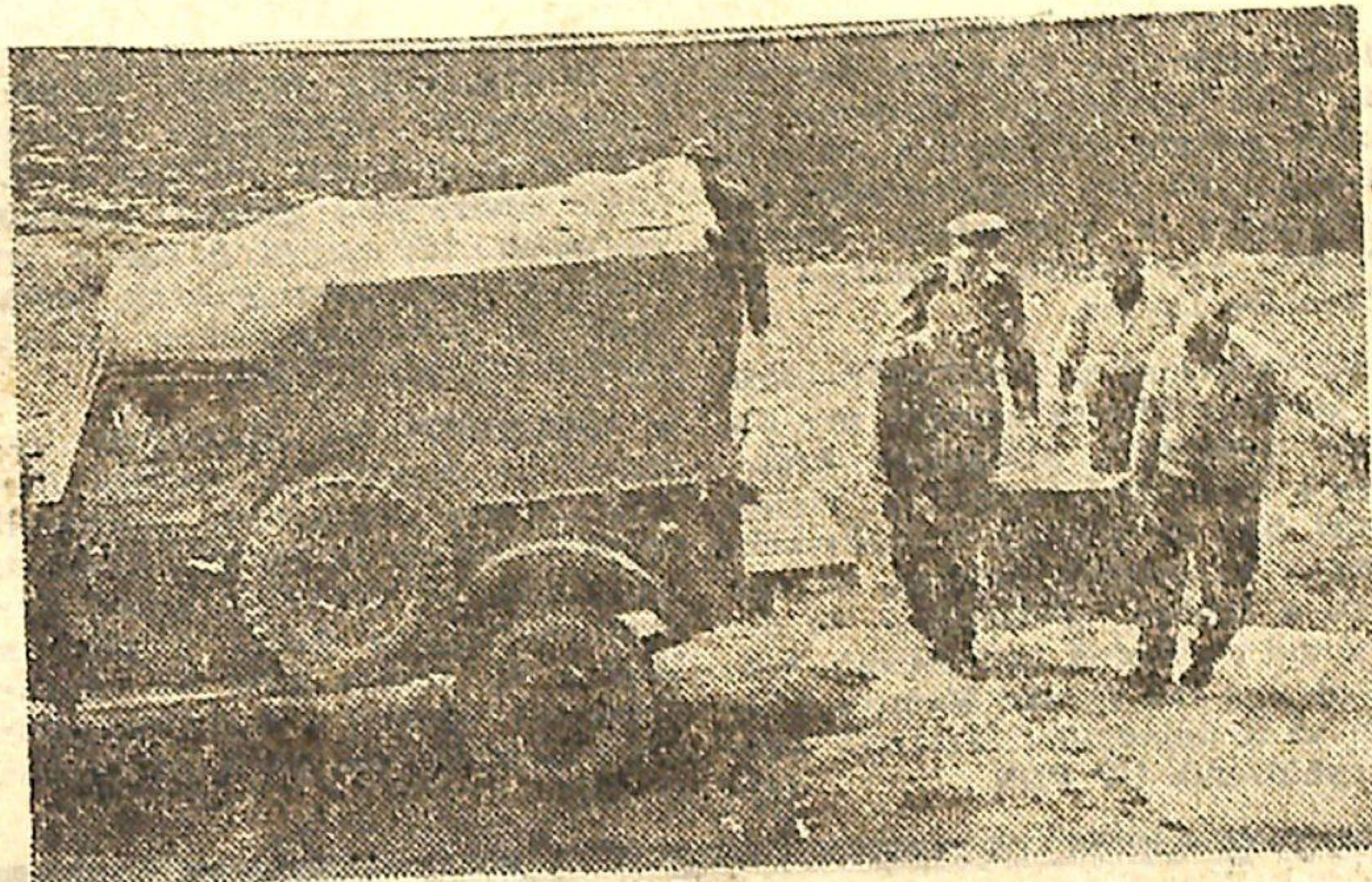

V Brně v úterý 14. července 1964

mě služby obyvatelstvu.

Další bedna z Černého jezera

(rst): Naše domněnka, že daleko větší překvapení než v Čertově jezeře je možno očekávat v osmnáctiapůlhektarovém Černém jezeře, se samozřejmě potvrzuje. V pondělí dopoledne se do jeho hlubin ponořil potápěč ministerstva vnitra Z. Novák. Tak jako v sobotu, byl sestup úspěšný. Z. Novák vynesl na povrch bednu, která je tvarově stejná jako ta, která byla vyzvednuta v sobotu dopoledne. Bedna je opět okovaná a proti vodě chráněna izolačním materiálem, který je však na několika místech poškozen. Váží opět něco kolem 80 kg. Zeptali jsme se pyrotechnika nadporučíka Z. Perutky, zda se již někdy ve své praxi setkal s tím, že by v potopených bednách byla uložena výbušnina. „Ne, ještě nikdy,“ odpověděl nám. Je samozřejmě předčasné dělat závěry dříve, než budou bedny otevřeny, ale zatím nic nevyvrací domněnku, že v nich budou uloženy tajné spisy nacistů. V pracích na Černém jezeře budou dnes potápěči pokračovat.

Príslušníci pohraničnej stráže nesú z Černého jazera debnu, ktorú potápači vytiahli v sobotu.

Snímka: ČTK

Druhá debna z Černého jazera

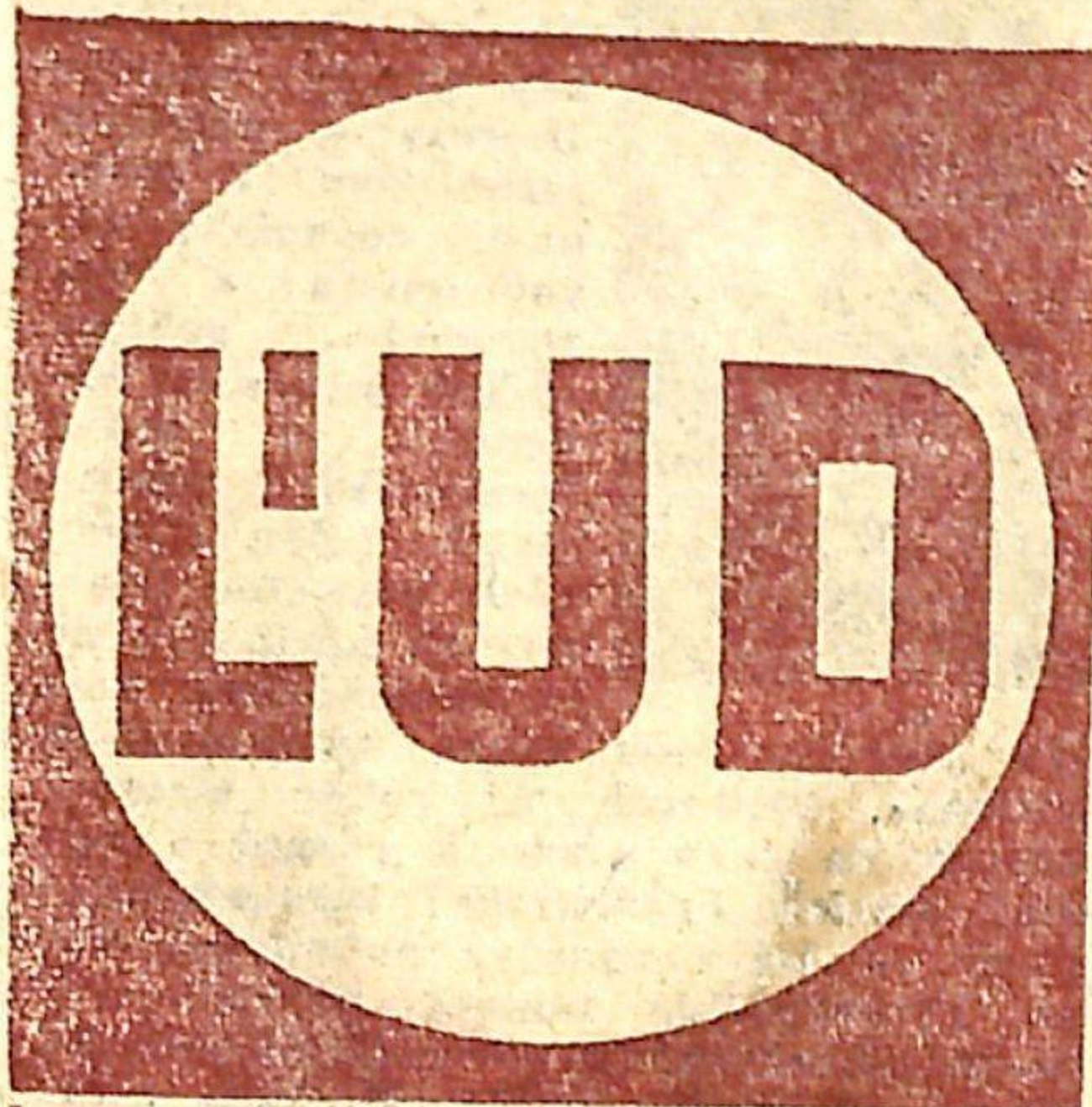
ŽELEZNÁ RUDA (čtk) — Potápači na Černom jazere začali včera ráno pracovať v silnom vetre, ktorý odniesol znovu všetky bôje na vyznačených piatich miestach.

Zdeněk Novák vytiahol druhú debnu z Černého jazera na pontónový most o 11.02 hod. Potom ju príslušníci pohraničnej stráže za asistencie vojenského lekára odviezli na určené miesto. Debna je taká istá ako tá, ktorú potápači vytiahli v sobotu. Je dlhá 56 cm, vysoká 47 cm a široká 29 cm. Váhu opäť odhadujú potápači na 70 až 90 kg.

Centered

Každý utorok
radíme **SAZKÁROM**

Každú stredu
pomáhame **SPORTKÁROM**

ORGÁN STRANY SLOVENSKEJ OBRODY

Utorok 14. júla 1964

Roč. XVII. • Č. 167 a • Cena 50 hal.

Tajomstvu pomáha vietor

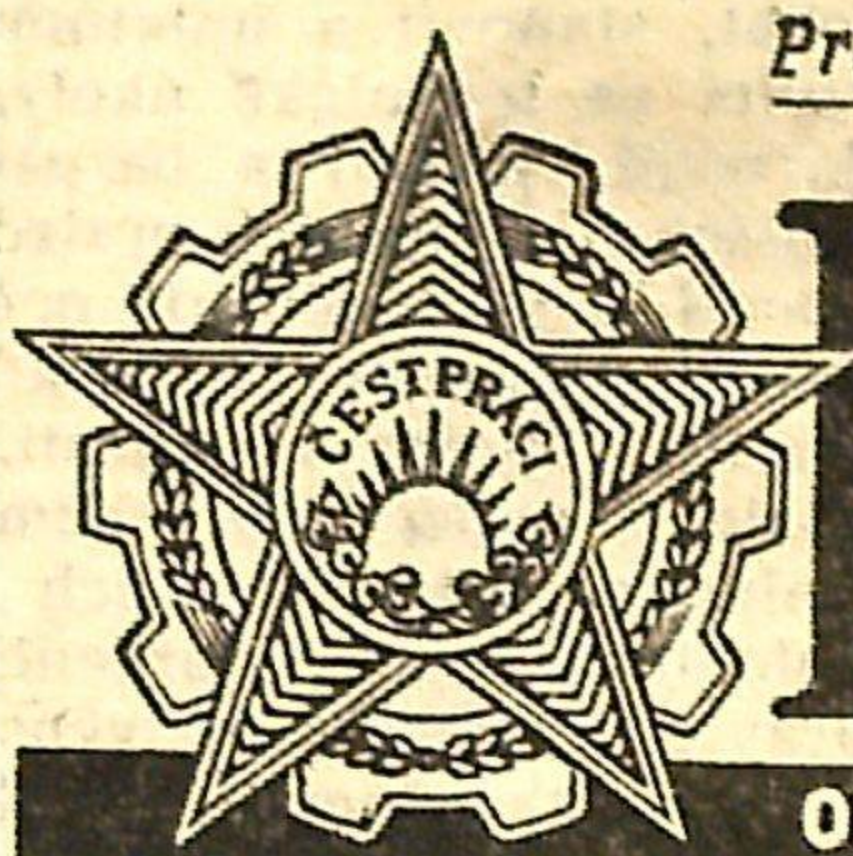
Po 20 rokoch

Železná Ruda (čtk) — Potápači na Černom jazere začali pracovať v silnom vetre, ktorý odniesol znovu všetky bôje na vyznačených piatich miestach, kde sväzarmovci objavili záhadné debny. Príslušníci ženijnej jednotky, ktorí inštalovali pontónový most, zápasili celé predpoludnie s vetrom, ktorý most stále unášal.

Pražskí sväzarmovci P. Karhan a Zd. Voňka museli neustále strážiť a viesť potápača Zd. Nováka k miestu, kde ležala takmer 20 rokov druhá debna. Zd. Novák vytiahol druhú debnu z Černého jazera na pontónový most o 11.02 hod. Debna je taká istá ako tá, ktorú potápači vytiahli v sobotu. Z vody na pontónový most ju dvíhali 5 silní muži a ďalší im pomáhali tým, že ťahali šnúry, ktorými debnu previazal pod vodou potápač. Debna je pokrytá silnou vrstvou asfaltu, zrejme narychlo nanesenou a vrstvou izolačného náteru. Veliteľ akcie, hlavný inžinier Ministerstva vnútra Dr. L. Sedivý pripúšťa, že pod drevenou skriňou môže byť ešte kovová vložka. Tento dohad sa však potvrdí, alebo vyvráti až debny zröntgenujú a otvorí. Potápač Novák obviazal šnúrou pod vodou ešte ďalšiu, už tretiu debnu, uloženú tentoraz v značnej hĺbke ďaleko od brehu. Pripravil ju na vyzdvihnutie až sa vráti konvoj, ktorý odvážal prvý včerajší „úlovok“.

Potápači Sväzarmu pri prehľadávaní dna našli už niekoľko prázdnych plechoviek, 2 staré zhrdzavelé pušky, lopatu a ďalšie predmety pochádzajúce zrejme z útes, keď tesne na brehu jazera stával hotel, ktorý neskoršie vyhorel.

26 — 30 stupňov, slabý vietor

Proletáři všech zemí, spojte se!

ROVNOST

ORGÁN JIHOMORAVSKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

PNS 30 • 30 HAL.

STŘEDA 15. ČERVENCE 1964

ČÍSLO 168 • ROČ. 79

TAJEMNÉ BEDNY z Černého jezera v Praze

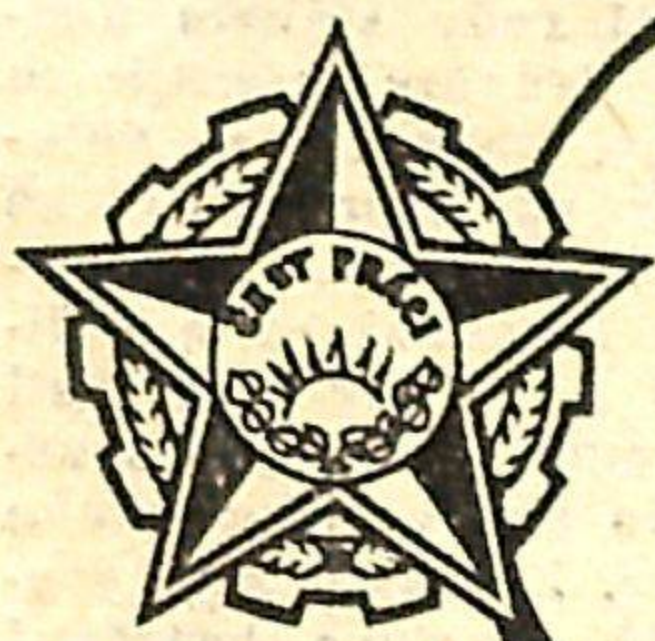
(Dokončení ze str. 1)

Bedny jsou poměrně velmi zachovalé, ačkoli odpočívaly v hlubinách jezera téměř 20 let. Nikoli bez důvodu kolují mezi železnorudskými starousedlíky pověsti o tom, že bedny obsahují závažný archivní materiál některé složky nacistické třetí říše. Vždyť Černé jezero bylo v posledních válečných měsících nepřístupné a střežila je 15–20členná posádka vybraných esesáků. Kolem jeho pravého břehu, při němž ve vzdálenosti 20–30 m ke středu jezera spočívaly tajemné bedny dobře impregnované proti působení vody, vedla cesta, kterou bylo možno dosáhnout vrchol jezerní stěny, nebo pokračovat hřebenní cestou na vrch Ostrý, odkud z obou míst byl snadný vstup lesními cestami do Bavorska. Přitom žije v paměti starousedlíků jasně, že na samém vrcholu Špičáku při cestě na Černé jezero byla utajená úřadovna jedné složky štábu Göringovy luftwaffe a v přepychovém hotelu Rixi se ještě počátkem roku 1945, než byl změněn v posledních měsících války na vojenský lazaret, sjížděli hodnostáři třetí říše k tajným poradám.

Tajemné bedny hledaly složky americké armády, jakmile vstoupily do Železné Rudy. Pátrání na Špičáku a v jeho okolí bylo bezvýsledné, jak potvrdili očití svědci. Teprve nyní vydalo Černé jezero své tajemství.

Včera pokračovali potapěči ministerstva vnitra se svým velitelem nadporučíkem Václavem Vávrou a pražský svazarmovec Petr Karhan v průzkumu další části pravé strany jezerního dna a hlubiny pod jezerní stěnou. Průzkum potrvá ještě několik dní.

Konvoj, který opustil Železnou Rudu přesně o 12. hod., vezl nález do Prahy, kde budou bedny po zrentgenování otevřeny. Protože není dosud znám jejich obsah, ani event. formy zajištění, musely být při jejich přepravě zachovány příslušné bezpečnostní předpisy.

PRÁCE

LIST REVOLUČNÍHO ODBOROVÉHO HNUTÍ

BRNO

STŘEDA 15. července 1964

○ ○

Číslo 168 ★ Ročník XX ★ 30 haléřů

Centered

Bedny z Černého jezera v Praze

ZELEZNÁ RUDA (ČTK) — Včera v poledne vyjel ze Železné Rudy do Prahy konvoj, který veze bedny, vyzdvižené potápěči z Černého jezera.

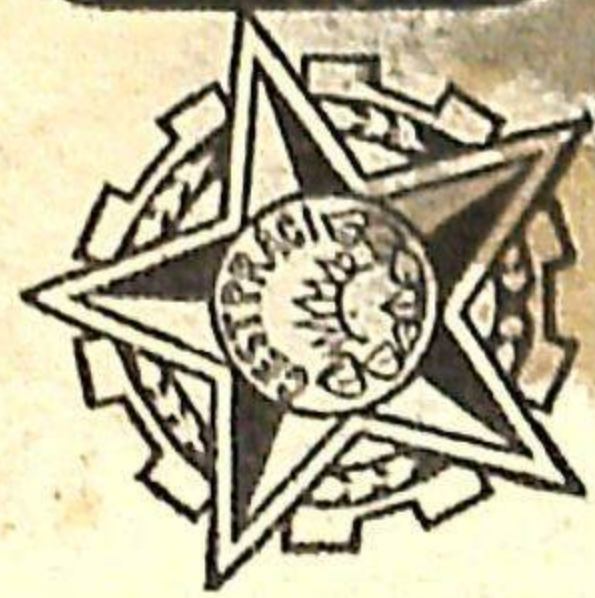
Mezi železnorudskými starousedlí-

ky kolují pověsti o tom, že bedny obsahují archivní materiál některé složky třetí říše. Černé jezero bylo v posledních válečných měsících nepřístupné a střežila je posádka vybraných esesáků.

Na samém vrcholu Špičáku při cestě na Černé jezero byla utajená úřadovna jedné složky štábu Göringovy Luftwaffe a do hotelu Rixi se ještě počátkem roku 1945 sjížděli hodnostáři třetí říše k tajným poradám.

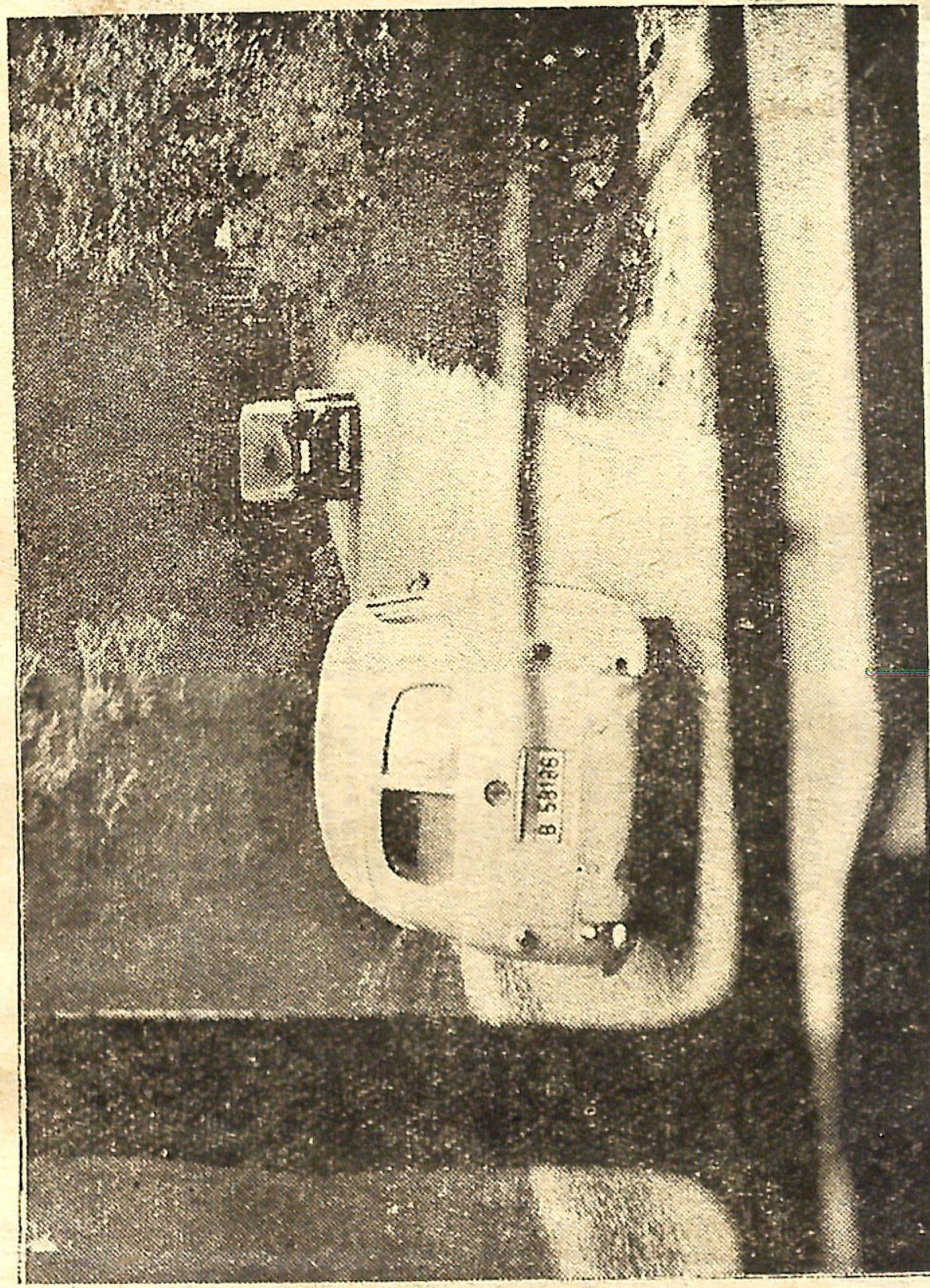
Nacistický archiv hledaly už složky americké armády, jakmile v roce 1945 vstoupily do Železné Rudy. Pátrání na Špičáku a v jeho okolí bylo však bezvýsledné, jak tvrdí očití svědci.

V Praze budou bedny, po zrentgenování otevřeny.

mladá fronta

• • • DENÍK ČESKOSLOVENSKÉHO SVAZU MLÁDEŽE
Brno, Středa 15 července 1964. — Cena 30 haléřů. — Ročník XX. — Číslo (5937) 168

NEBEZPEČNÝ NÁKLAD? Kdo ví. Pro všechny případy jede za gazikem vezoucím záhadné bedny z Černého jezera sanitka, vpředu usměrňuje prouž na silnici motocyklista VB. FOTO: MF. — S. BARTL

BEDNY SE STĚHUJÍ

Dvakrát během pondělí se po neovné šterkové cestě od Černého jezera a potom silnicí došli k Železně Rudě obezřetně šinula podivná kolona: vpředu motocyklista VB, za ním terénní vojenský gazík, potom s menším odstupem sanitka a nakonec opět modrobílá kapotovaný motocykl VB.

Předmět soustředěné péče a opatrnosti ležel za zády řidiče gazíku, majora Pohraniční stráže Ladislava Klíky. Dopolodne to byla tmavá vlhka bedna vojenského typu, opatřená izolační vrstvou a zapuštěným kováním, těžká kolem 80 kg. Odpoledne další dvě, při-

blížně stejného typu i váhy, a navíc zrezavělá pokladnička o rozměrech 30X25X10 centimetrů. Kofist pracovního dne potápěčů ministerstva vnitra a ženistů, vzdvižená z pěti- až desetmetrové hloubky Černého jezera.

jenom dohadý, a proto se v zacházení s nimi zachovává krajní opatrnost. Přísni pyrotechnici nepustí novináře k záhadným bednám ani ke kasínce (ve které něco chrastí, jak tvrdí inž. Srdlivý) blíž než na 50 metrů. A tak jsme

reportér mf byl při tom

Pondělí tři bedny jsou téměř stejné jako ta první vytážená už v sobotu: Rozměr: 66X47X29 cm. O jejich obsahu panují zatím stále

mohli jen zpozvzdáti přihlížet, jak lehčí svazarmovští „žabáci“ Karhan a Volka navádějí „golem“ z požárního útvaru MV Nováka a Oglegla k cíli — a jak potom posádka pontonu vytahuje něco na laně z kouzelně zeleno-šedo-modré vody jezera.

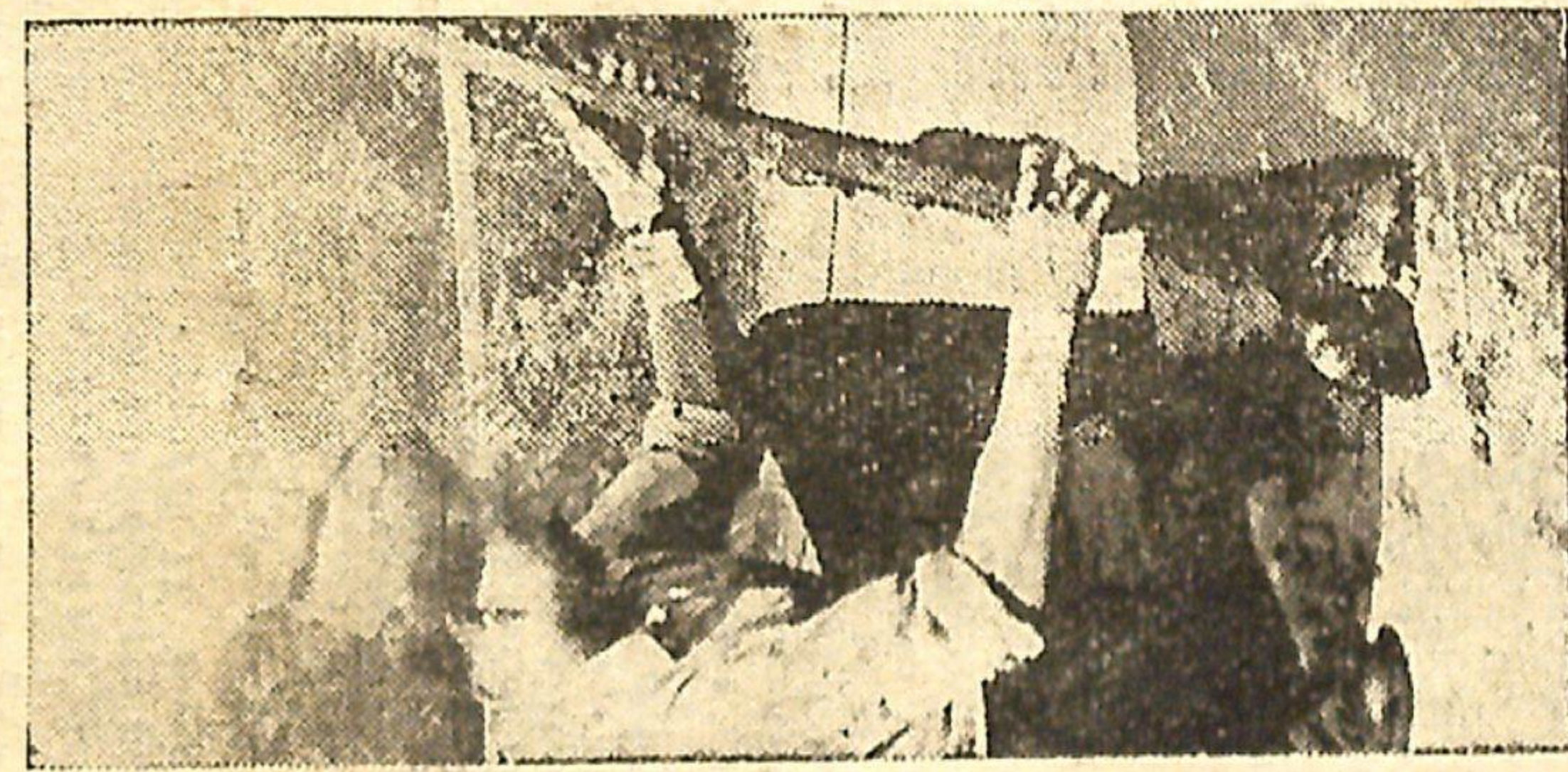
Včera v poledne vyjel ze Železné Rudy konvoj, který vaze vzdvižené bedny dál, do Prahy. Velelitelem transportu je opět major Klíka.

Ať rentigenová prohlídka a pozdější otevření beden dopadne jakkoliv, at se ukáže, že obsaňují artilerii, či munici, nebo cokoli jiného, věci cenné nebo bezcenné, nebezpečné či neškodné, jedno je jisté: ti lidé na jezerech a kolem nich odvádějí kus nebojácné práce. Zacházejí s ním neznámým — ať to je vždy určité riziko.

Nyní bude následovat další průzkum Černého jezera. z jehož 18-hektarové rozlohy byla zatím prozkoumána jenom malá část. Nové zajímavé nálezy nejsou tedy vyloučeny.

Turisté a vyletníci, kteří v neděli oblehli opět zpřístupněné Černé jezero, budou muset návštěvu Černého jezera zatím o nějaký čas odložit.

STANISLAV BARTL

Vedle beden a dalších věcí našli potápěči v Černém jezeře i dvě vojenské pušky, vyrobené roku 1898. Ten, kdo je do jezera hodil (pravděpodobně na konci první světové války), pro jistotu vyňal uzávěry, aby z těchto to zbraní už nepadla ani rána,

telegraficky

KOMISE SNR PRO ZDRAVOTNICTVÍ se sešla včera na první schůzi, kterou řídil její předseda, pověřenec SNR pro zdravotnictví doc. dr. Vladimír Zvara, ČSc. Zúčastnil se jí i první náměstek ministra zdravotnictví prof. MUDr. Pavel Macdich. MINISTERSTVA POTRAVINÁŘSKÉHO PRŮMYSLU a vnitřního obchodu sdělují, že od 15. července bude v hřeběném neseném nefti.

V BRNĚ VE STŘEDU 15. ČERVENCE 1964

ROČNÍK XX. — ČÍSLO 168. — 30 HAL.

Svobodné slovo

LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ

Bedny z Černého jezera se stěhují

Pověsti o původu beden se začínají konkretizovat ● Už v pětadvaceti letech je hledali Američané?

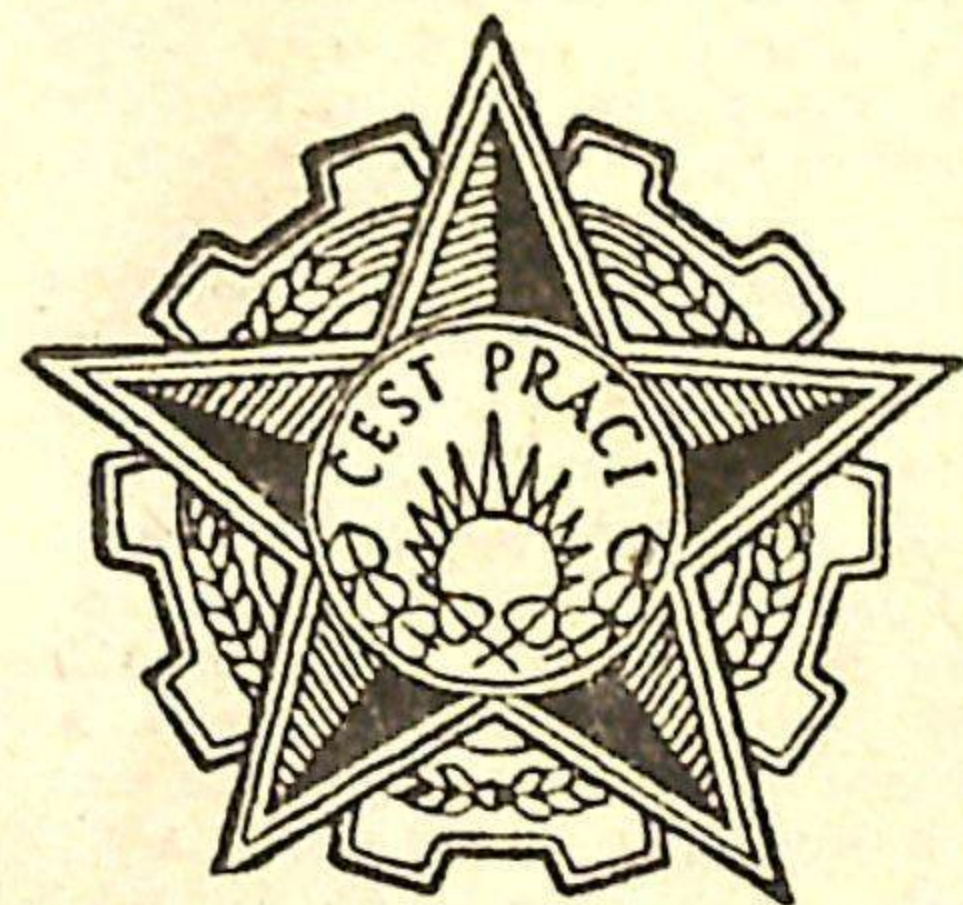
ŽELEZNÁ RUDA (re). I když potápěči soustřeďují — a zcela právem — naši pozornost na obsah beden, je to vlastně již jen otázkou dneška či zítřka, abychom věděli víc. Možná, že v bednách bude jen střelivo — a snad budou mít z nálezů největší radost historikové, kterým by do dnes neznámý materiál mohl pomoci objasnit leccjaké proč. Kdo ví...

PŘEDEPSANOU pomalou rychlostí projížděl transport přes Klatovy a Plzeň až do hlavního města; vezl záhadné bedny, vyzdvižené v minulých dnech z Černého jezera. Nikdo neví, co v nich je, nevíme, zda-li nejsou zajištěny aby „nepovolanému“ při otevření vybuchly a tak zničily obsah. Proto ta opatrnost, proto doprovod lékaře, proto nutnost ještě před otevřením bedny zrentgenovat.

Co v nich může být? Zprávy posledních dní vyburcovaly pamětníky doby před devatenácti lety. Černé jezero bylo v posledních měsících války nepřístupné, střeženo 15–20člennou posádkou vybraných esesáků. Právě podél břehů jezera, u kterého byly bedny nalezeny, vedla cesta — sice nijak snadná, ale přece cesta — do Bavorska. Na samém vrcholu Špičáku při cestě na Černé jezero prý byl jeden z utajených štábů luftwaffe a do hotelu Rixi se sjížděli nacističtí pohlaváři k tajným poradám. A ještě ke všemu očití svědkové potvrzují, že po něčem podobném pátraly složky americké armády, jakmile vstoupily do Železné Rudy.

Všechny tyto skutečnosti tedy znovu

★

průboj

STŘEDA

ORGÁN SEVEROČESKÉHO KRAJSKÉHO VÝBORU KSČ

15. ČERVENCE 1964 - ČÍSLO 188 ROČNÍK 18 (CESTA MÍRU, ROČ. 13) PNS 58 CENA 30 HAL.

Centered

„Poklad“ z Černého jezera v Praze

PRAHA (ČTK) — Včera těsně před 17. hodinou přibyl do Prahy konvoj, vezoucí ze Železné Rudy bedny z Černého jezera k odbornému otevření. Bedny byly dovezeny na určené místo, kde budou zrentgenovány. Teprve pak bude zjištěn jejich obsah.

Průzkum dna Černého jezera bude dále pokračovat. Veřejnost bude o jeho průběhu stejně jako o obsahu vyzdvižených beden informována prostřednictvím tisku a rozhlasu.

Tajemství »Čertáku« začalo na Dunaji

Evropský veletok se tváří zcela mírumilovně. V jeho hlubinách však číhá smrt. Čas od času vyplaví na písčité břehy kovové válce o průměru 40 cm a dlouhé 4 metry. Váží bezmála pět metrů. O tyto věcičky mají zcela mimořádný zájem naši i maďarská ženisté. Den-ně jsou na číhané a kde mohou, jeden druhému vypalují rybník. Je několik týdnů po válce. Ženíštní důstojník již ví, co důstojník obsahuji. 45% tritolu, 45% hexogenu a 10% žlutiku. V zapsaniku přibývají další popsané stránky o anglické těžké vodní mině. Její znalost zahrnuje nejen životy dalších lidí, ale má i jiný význam...

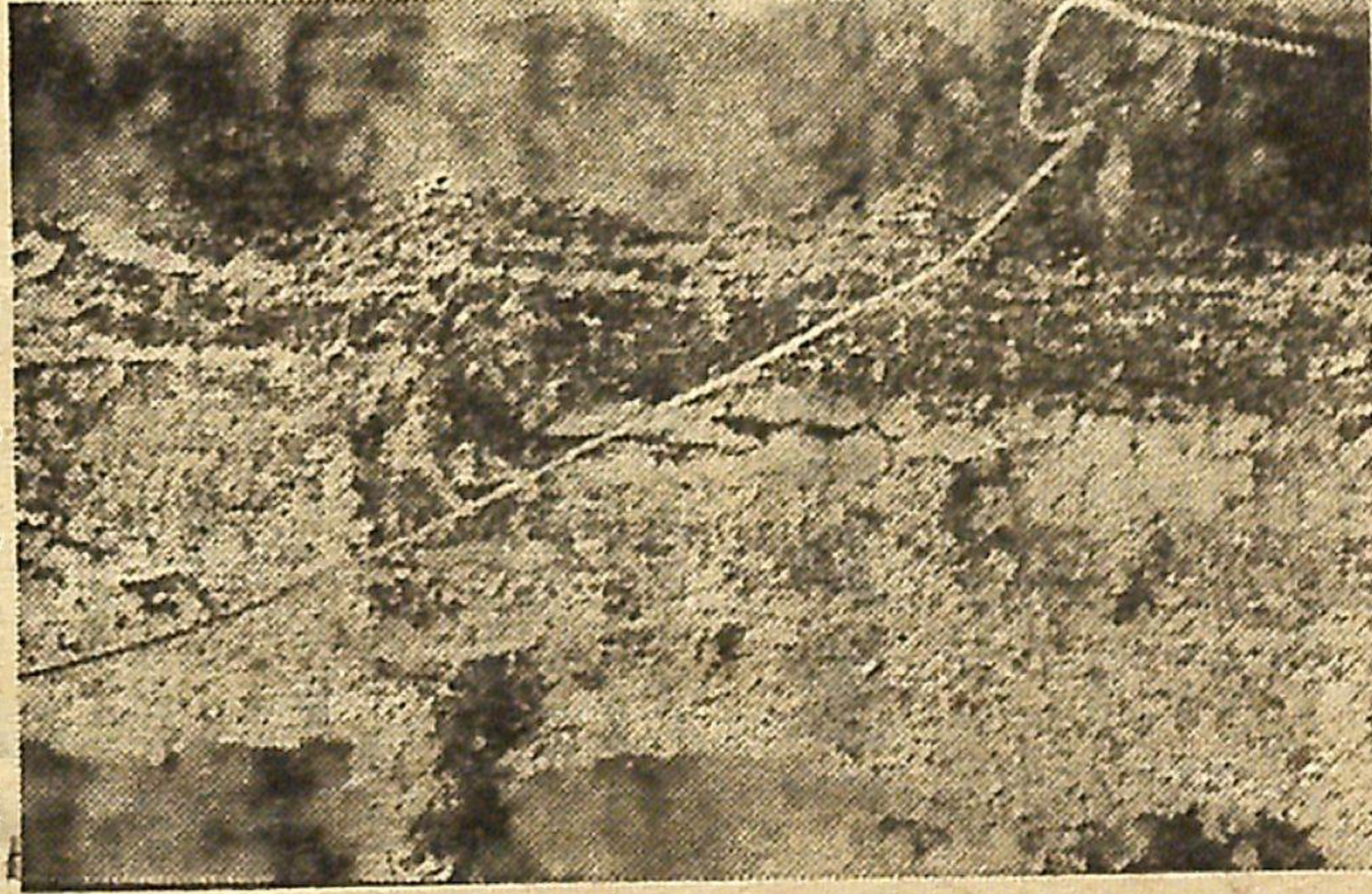
(Dokončení na str. 9)

INJLIVU I VI »UJLIL I TALLU«

(Dokončení ze str. 1)

Těžce naložená erena supí a jen zvolna se sune po vřmolovitě cestě. Poslední kopec, rovinka a vojská posádka přehlíží s úžasem modrozelené zrcadlo Čertova jezera s přilehlou kulí-sou hraničních hor. Vynášejí kotátní materiál a ukládají jej na skládku. Velitel stráže hlásí: PROSTOR UZAVŘENÍ! Ženíste přistupují bez povelu k práci. Jsou dva roky po válce.

Do různých hloubek a na různé vzdálenosti ukládají z loděk nebo z lávky nálože trhavín o váze 5, 10, 15, 20, 25 i 30 kilogramů. Zakotvují je na stromy a současně vyvádějí od jedné z nich elektrický roznět na břeh. Pak dochází téměř k současným explozím; z hladiny vystupují gejzíry vody, jež pečlivě zaznamenává fotografický přístroj. Důstojníci, poddůstojníci a vojáci debatují, kolik náloží „odešlo“, které zůstaly neporušené a případně, které z nich padly na dno. Den po dni přibývá zkoušek, znalostí a dokumentace. Výzkumný úkol končí. Skupina majora Machače (nyní plukovníka v záloze) odjíždí jinam.

Ošlehané stromy a několik drátů jsou prvními svědky

23. února 1957 uveřejnila „lidová demokracie“ senační článek o tajemných objevech na dně šumavských jezer. Bylo kolem toho mnoho rozruchu. Pomáhali i potápěči pražského Požárního útvaru (prozkoumali zejména se-verovýchodní okraj Čertova jezera) a nakonec vydala ČTK celkovou zprávu, že v jezezech se nic nevyskytuje a pokud jde o výbuchy v roce 1947, že byly způsobeny ženistů, kteří tu dělali zkoušky těžkých vodních min.

Ženíštní odborník se uklidnil, když dočítal zprávu četky. Smysl zkoušek, jimž byla zkouška výbuchu trhavín pod vodní hladinou s cílem zjistit účinky rázové vlny v různých vzdálenostech a v různých hloubkách, považoval za velice důležitou součást výzkumu. Na Dunaji

trhavín? Svého času ženisté potřebovali trhnout zeminu v délce 50 m. Použili 3000 kg, tj. 60 kg na jeden běžný metr. Výsledkem byla jáma o šířce 8—10 metrů hluboká 2 metry. Volně přiložená nálož mnoho nenadělá.

Nezapomínejme se však dál. Sledujeme výklad kapitána Fléga, pyrotechnika z hlavní správy Věřejné bezpečnosti, který už působil na nejdělně přehradě, toku, rybníku apod.:

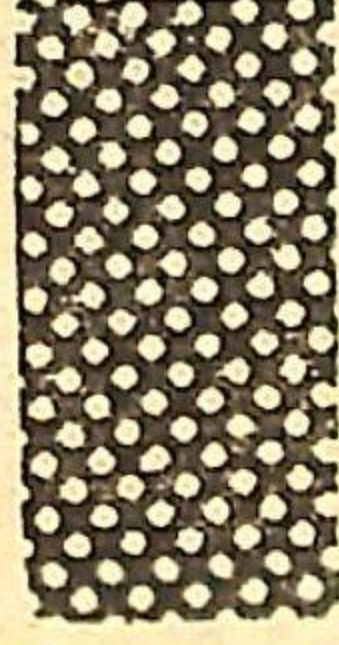
„Sportovní potápěči vytváěli bojkami, kde jsou podezřelá místa. Jsou v blízkosti. Přibližně na stejnou vzdálenost. Podle nich budeme spouštět potápěče nadporučka Vávry, necháme si od nich popsat co tam dole je a podle toho je budeme instruovat. Podle snímků jde o německé nálože, tříkilogramové i jednokilogramové do výšky asi 30 kg. Elektrický roznět patrně nefunguje, nálože jsou svázané provazy, které jsou ztrouchnivělé. Možný je i dvojí roznět. Potápěči budou muset odříznout dráty a jít po nich. Podceňovat to rozhodně nelze. Manipulace musí být opatrná.“

O zprávě ČTK kapitán Flégl nemluvil. Kteří vojáci tu byli? Ti by nám přece mohli říci, jak to dole vypadá. Ministerstvo národní obrany by přece o takových zkouškách mělo něco vědět. Nečekali jsme. Věesku s rozšířením a mirné kulatými pány — potápěči pražského Požárního útvaru, s nimiž jsme se tak mile seznámili dopoledne, jsme potkali, jak šplhá k Čertáku. Mávali, abychom se vrátili. Nešlo to. Náš Moskváč měl před sebou skoro 200 km. Mířil do Prahy.

Jiří HORSKÝ

Foto: Jirí ŠLAPÁK

o ženíštní vědě, přesahující daleko hranici záhadných trhavín v šumavském jezeře.

„Na Čertově jezeře byl major Böhm, který před několika léty tragicky zahynul. Tady na pracovišti máme občanského zaměstnance soudruha Nového, který byl v té době oním četařem aspirantem. Ale jinak se mi zdá, že nadělali dost povyku. Řekl bych, že Rudé právo referovalo stručně a jasně. Nálože, zbraně a vůbec vojenský materiál budeme u nás objevovat stále. Podívejte se, když se rozšiřoval Hlávčův most našli jsme spoustu be-

»Manipulace na dně musí být opatrná...«

Je 19 let po válce. V lanové ohradě na břehu Čertova jezera stojí novináři s propustkami poskytujícími prakticky dvě hodiny času, aby obhlédli obě šumavská jezera. Nakonec zůstávají jen u Čertáku. Vtipkují, debatují o všech místních báhorkách i do-mněně s příchutí senačnosti jakou byla ta, že nálože při břehu jsou jakýmsi zátarasem, který má chránit střed jezera před nepovolanými zraky a případně je zaválit. Kolik by bylo třeba

Konečná bilance s umístěním trhavín

Minulý týden v pátek jsme odjeli k šumavským jezerům znovu, abychom viděli závěrečné úpravy. Potápěči pražského Požárního útvaru si pořádně propotili trička. Dno Čertova jezera není Václavák a navíc pro ně byla značná překážkou kombinace tří vrstev bahna. V hloubkách se střetávali s jakýmsi „volným“ bahnem, na ně navazovala vrstva rašelinového a teprve u samého dna bylo bahno tvrdé. Uznáte, že pro muže pohyblivého se s oblekem, který má bezmála jeden metrický cent to způsobuje nemálo obtíží. V takovém prostředí byla těžká orientace a navíc došlo k další komplikaci. Svazarmovští potápěči vždy nevytýčili přesné bojky. Nakonec i s tím si poradili. „Skafandrista“ prohlížel dno ze stoličky. V pátek průzkum na Čertově jezeře skončil. Nezbývalo ani nám nic jiného, než abychom učinili závěrečný účet.

Začneme od prvního dne průzkumu: Úterý — 7. července: 3X1 kg TNT (trinitrotoluol, krátce tritol), 1X3 kg TNT, 2X14 liber (1 libra zhruba 1/2 kg) jde o nitrocelulózovou traskavinu anglického původu s označením GC HIELD II F & L 1939, celkem asi 20 kg 1 (umístění viz snímek).

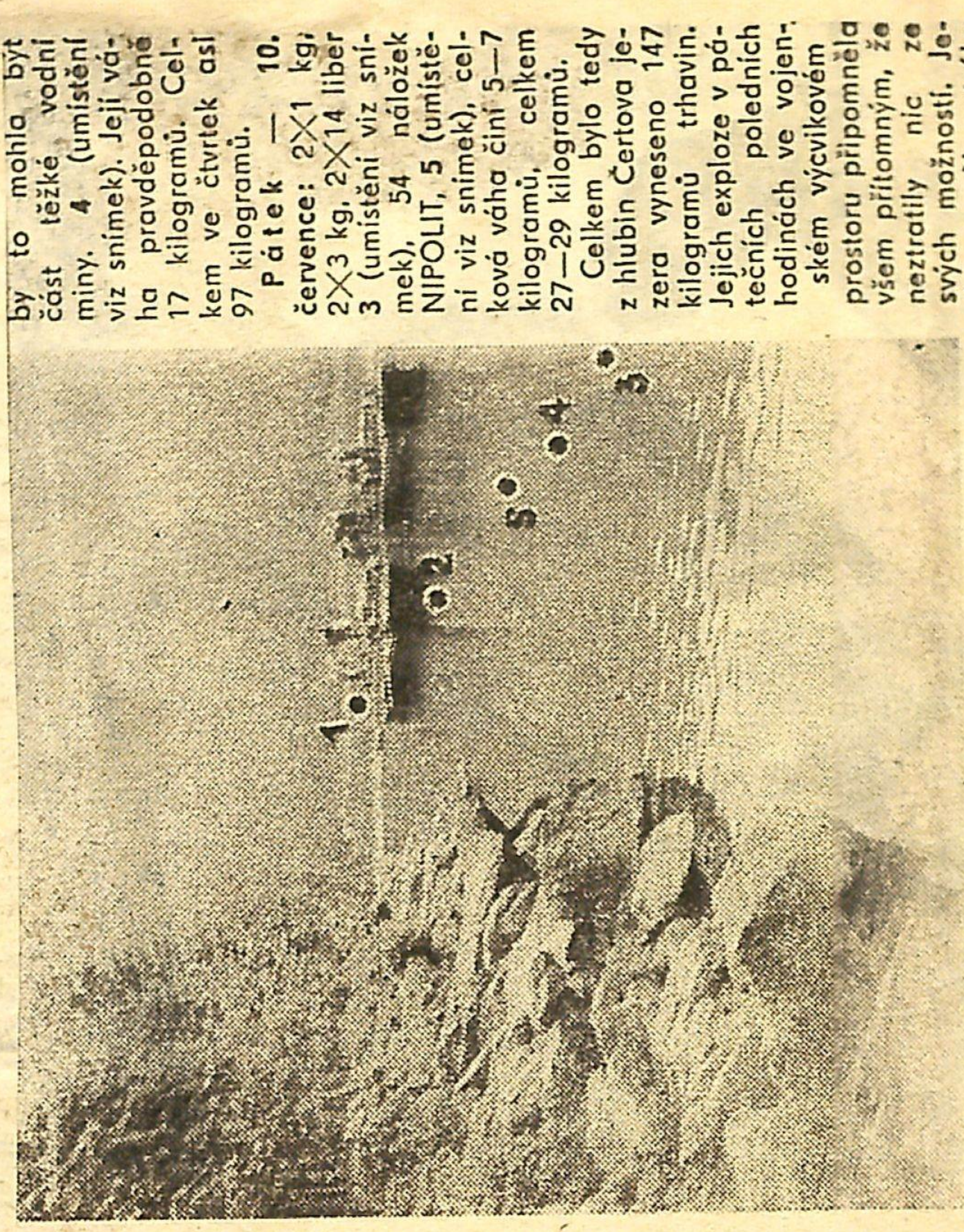
Středa — 8. července: byla jakýmsi „černým dnem“, ale zato čtvrtek vše vynahradil.

Čtvrtek — 9. července: 10X14 liber, 3X3 kg TNT, 1X1 TNT, 2 náložky 100—150 g 2 (umístění viz snímek). K tomu nám podplukovník Kála při konzultaci celkových náleží na Čertově jezeře poznamenal, že nejde o plastickou trhavinu jak uvádí úřed-ní zpráva, ale o trhavinu zvanou NIPOLIT. Plastická trhavina je tvárná a pod vodou by nesplnila účel. Nipolit je mnohem výhlednější. Její užití je ve dvou obměnách. Jako zápalná nálož se žárovou zápalkou nebo jako traskavá trhavina s rozbuškou.

Dedek: „Naši vojáci odminovávali na východním Slovensku každý rok. U nás najdete v každé řece spoustu válečných zbytků. Vojáci je neměli kam zakopávat. Tak je prostě odhodili.“

Položili jsme otázku. Viděli jste Vě-černí Prahu ve středu 8. července? Měli tam snímek první vylovené nálož-ze. Unikátní dokument, ale i jablko sváru těch zástupců redakcí, kteří jej neměli.

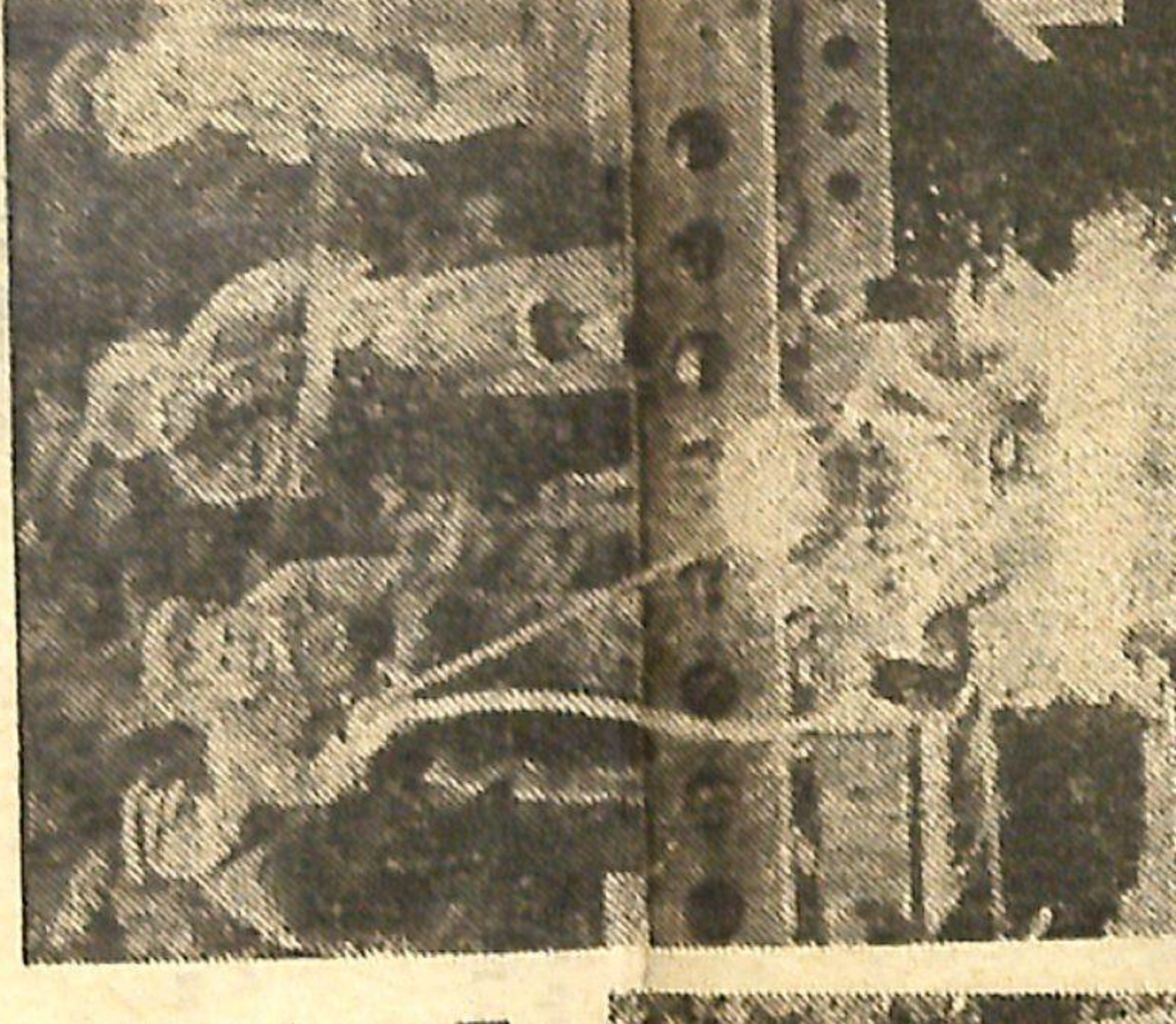
Kála: „To je ono. Ten balík s náložemi bezpečné poznávám podle ulo-žení jednotlivých typů trhavín. Tahle by mohla mít tak 20 kg. Pokud ovšem je celá a některá náložka nevypadá.“

ve vzduchu, 15 metrů kořistných trhavín ženisté dovezli v roce 1947 v nářikající ereně k jezeru. Deset procent jich v těchto dnech „odešlo“ za těmi, které „odešly“ v roce 1947 při výzkumech, jež měly pro armádu nemalý význam.

Proto dnes litujeme, že se průzkumu nezúčastnili i naši armádní ženisté, kteří jsou pro tyto práce velmi dobře vybaveni. Mají televizi, osvětlení, vodní soupravy a i další prostředky a při nejdělně přiležitosti dokázali co dovedou. Byla by to pro ně další škola. Nehledě k tomu, že pracovníci ministerstva národní obrany dávají orgánům Věřejné bezpečnosti běžné konsultace a expertízy, když jde o vojenskou trhavinu. Dnes je to odvětví, které si v pravém slova smyslu zaslouží název věda. Ano. Tento obor ženistů je se v období závažného rozvoje chemie stává důležitým pomocníkem při zabezpečování pohybu vojsk v terénu a při výstavbě národního hospodářství.

V závěru druhé světové války padaly do Dunaje těžké vodní miny z letounů Spojenců, aby uzavřely nacistickým vojskům důležitou vodní komunikaci z Maďarska. Již první dny po válce zastihují sovětské, maďarské a naše ženijní jednotky jak kus po kus se nou číhající smrt ze zelených vod Dunaje, aby z cesty války vytvořily cestu přátelství a spolupráce. Ženíste se ale též přitom učili, neboť vývoj vojenské techniky šel i po válce velmi rychle kupředu. Proto ani obrana naší republiky nemohla zůstat na pozorcích druhé světové války. A tady začalo dnes již objevené tajemství „Čertáku“...

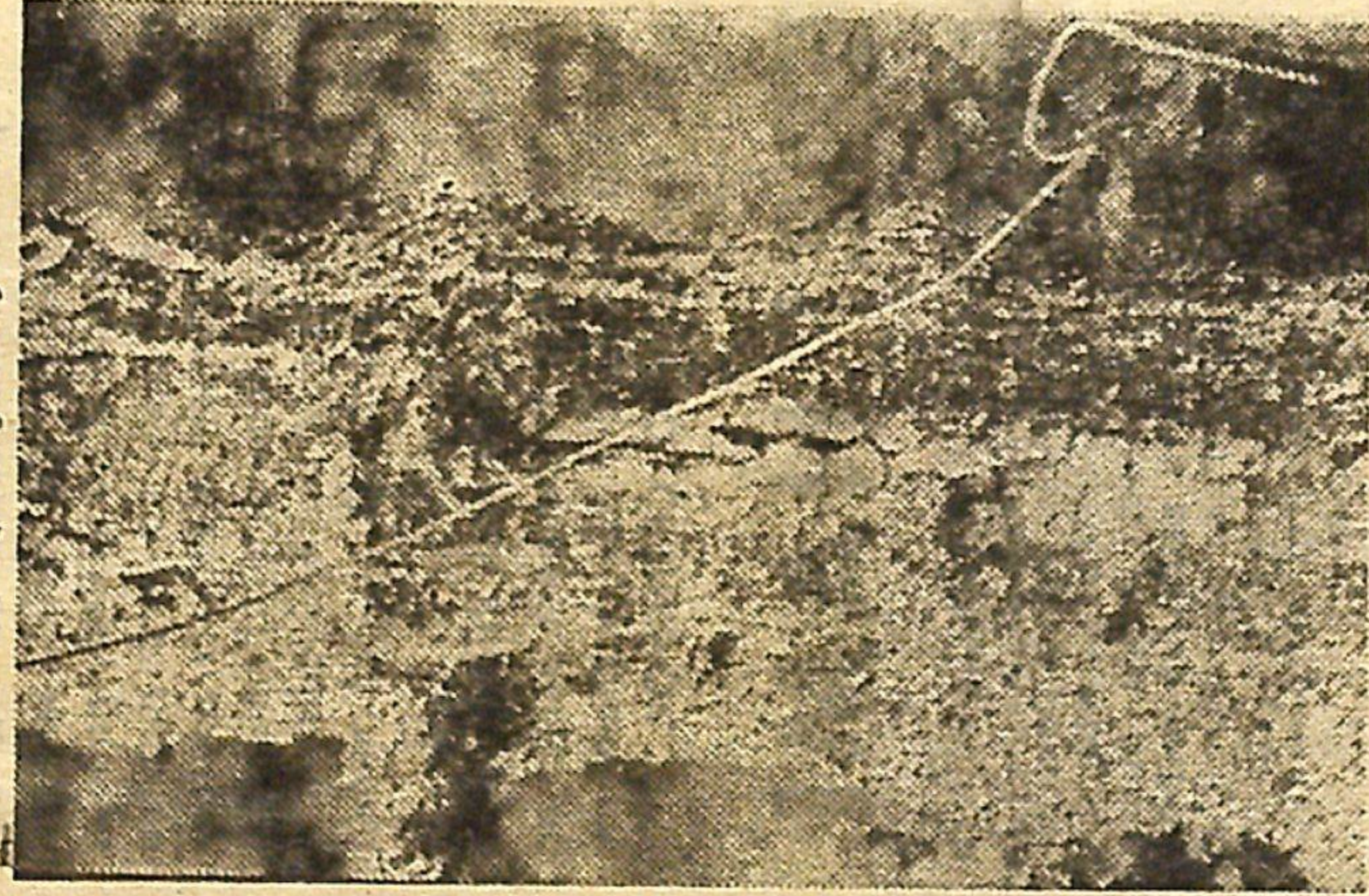

INJLIVU I VI "ULAL A TAZU"

(Dokončení ze str. 1)

Těže naložená erena supi a jen zvolna se suno po výmolinové cestě. Poslední kopec, rovinka a vojská posádka přehlíží s úžasem modrozelené zrcadlo Čertova jezera s přílehlou kulísoi hraničních hor. Vynášeji kořistní materiál a ukládají jej na skládku. Velitel stráže hlásí: PROSTOR UZÁVŘENÍ! Ženisté přistupují bez povelu k práci. Jsou dva roky po válce.

Do různých hloubek a na různé vzdálenosti ukládají z loděk nebo z lávky nálože trhavín o váze 5, 10, 15, 20, 25 i 30 kilogramů. Zakotvují je na stromy a současně vyvádějí od jedné z nich elektrický roznět na břeh. Pak dochází téměř k současným explozím; z hladiny vystupují gejzíry vody, jež pečlivě zaznamenává fotografický přístroj. Důstojníci, poddůstojníci a vojáci debatují, kolik náloží „odešlo“, které zůstaly neporušeny a případně, které z nich padly na dno. Den po dni přibývá zkoušek, znalostí a dokumentace. Výzkumný úkol končí. Skupina majora Machače (nyní plukovníka v záloze) odjíždí jinam.

Ošlehané stromy a několik drátů jsou prvními svědky

23. února 1957 uveřejnila „Lidová demokracie“ senační článek o tajemných objevech na dně šumavských jezer. Bylo kolem toho mnoho rozruchu. Pomáhali i potápěči pražského Požárního útvaru (prozkoumali zejména severovýchodní okraj Čertova jezera) a nakonec vydala ČTK celkovou zprávu, že v jezech se nic nevyskytuje a pokud jde o výbuchy v roce 1947, že byly způsobeny ženisty, kteří tu dělali zkoušky těžkých vodních min.

Ženíní odborník se uklidnil, když dočetl zprávu četky. Smysl zkoušek, jímž byla zkouška výbuchu trhavín pod vodní hladinou s cílem zjistit účinky rázové vlny v různých vzdálenostech a hloubkách s použitím rozličných velikostí náloží, zůstal utišen. Na Dunaji nebo jiných větších tóčích jsou pro zkoušky tohoto druhu velmi složité podmínky. Hrozí tu nebezpečí, že se nálož nebo mina dostane dál. Pohyblivé pisky přinesly již nejedno překvapení rybářům do sítě. Vojenské výcvikové prostory jsou bez příhodných vodních nádrží.

Nebýlo lehké najít vhodné místo. Konečně padla volba na Čertovo jezero. V té době bylo izolováno od okolního světa, dalo se dobře uzavřít a konečně ani pokus v něm nemohly nadejlat na rybném hospodářství škody.

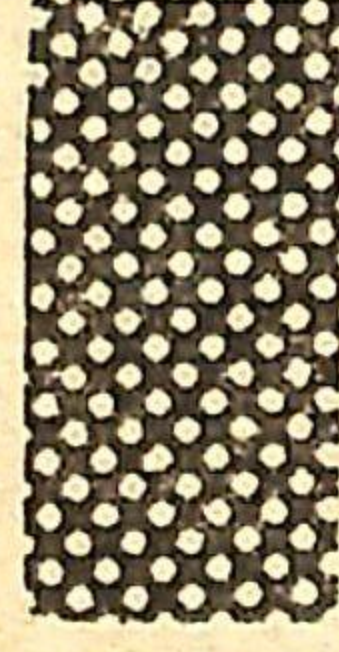
Zkoušelo se nejvhodnější složení výbušnin pro trhací práce pod vodou jako směs tritolu — hexogen — hliník, tritrol a pentrit lisovaný jako samostatná náložka a další varianty. Tehdy jsme poblíž středu jezera odpálili nálož o váze téměř 300 kg. Hledali jsme vzdálenost, kdy už okolí nálože nevybuchuje přenosem detonace, což je důležitý údaj pro kladení minových zářezů.

Jsem rád, že nedávny průzkum pražských potápěčů byl negativní. Nepodařilo se jim narazit na trhaviny, které při zkouškách v sedmačtyřicátém „neodešly“. Kdo by lezl do hloubky přes deset metrů, v níž je voda jako led? Tehdy sportovní potápěči nebyli. Dnes by to již bylo horší, ale zase je Čertovo jezero uzavřeno.

Jiří HORSKÝ

Foto: Jiří ŠLAPÁK

»Manipulace na dně musí být opatrná...«

Je 19 let po válce. V lanové ohradě na břehu Čertova jezera stojí novinaři s propustkami poskytujícími prakticky dvě hodiny času, aby obhlédli obě šumavská jezera. Nakonec zůstávají jen u Čertáku. Vtipkují, debatují o všech místních báchorách i do mněnce s příchutí senzacnosti jakou byla ta, že nálože při břehu jsou jakýmsi zářezem, který má chránit střed jezera před nepovolnými zraky a případně je zaválit. Kolik by bylo třeba

o ženíni vědět, přesahující daleko hranici záhadných trhavín v šumavském jezeře.

„Na Čertově jezeře byl major Böhm, který před několika léty tragicky zahynul. Tady na pracovišti máme občanského zaměstnance soudruha Nového, který byl v té době oním četařem aspirantem. Ale jinak se mi zdá, že ještě vy, novináři kolem těchto objevů nadělali dost povyku. Řekl bych, že Rudé právo referovalo stručně a jasné. Nálože, zbraně a vůbec vojenský materiál budeme u nás objevovat stále. Podívejte se, když se rozšiřoval Hlavkův most našli jsme spoustu be-

začalo na DUNAJI

trhavín? Svého času ženisté potřebovali trhnout zeminu v délce 50 m. Poté užili 3000 kg, tj. 60 kg na jeden běžný metr. Výsledkem byla jáma o šířce 8—10 metrů hluboká 2 metry. Volně přiložená nálož mnoho nenadělá.

Nezaplétejme se však dál. Sledujeme výklad kapitána Flégla, pyrotechnika z hlavní správy Veřejné bezpečnosti, který už působil na nejedné přehradě, toku, rybníku apod.:

„Sportovní potápěči vytýčili bójkami, kde jsou podezřelá místa. Jsou v línii. Přibližně na stejnou vzdálenost. Podle nich budeme spouštět potápěče nadporučka Vávry, necháme si od nich pospat co tam dole je a podle toho je budeme instruovat. Podle snímků jde o německé nálože, tříkilogramové i jednokilogramové do váhy asi 30 kg. Elektrický roznět patrně nefunguje, nálože jsou svázaný provazy, které jsou ztrouchnivělé. Možný je i dvojitý roznět. Potápěči budou muset odříznout dráty a jít po nich. Podceňovat to rozhodně nelze. Manipulace musí být opatrná.“

O zprávě ČTK kapitán Flégl nemluvil. Kterí vojáci tu byli? Ti by nám přece mohli říci, jak to dole vypadá. Ministerstvo národní obrany by přece o takových zkouškách mělo něco vědět. Nečekali jsme. Věesku s rozšířenými a mírně kulatými pány — potápěči pražského Požárního útvaru, s nimiž jsme se tak mile seznámili dopoledne, jsme potkali, jak šplhají k Čertáku. Mávali, abychom se vrátili. Nešlo to. Náš Moskvic měl před sebou skoro 200 km. Mířil do Prahy.

„Ten balík s náložemi bezpečně poznávám...“

Po jednodenním pátrání jsem konečně ve čtvrté ráno seděl v kanceláři pražského podplukovníka, který znal tajemství Čertova jezera do nejmenších podrobností. Ano. On je tím ženíním důstojníkem, který po válce katal kotel Dunaje. On je tím ženíním odborníkem, který v roce 1957 trnul při čtení zprávy ČTK. Podplukovník Miloš Kála zahájil rozhovor, k němuž se přidal jeho další spolupracovník, kapitán inž. Jaroslav Dedek. Byl to rozhovor

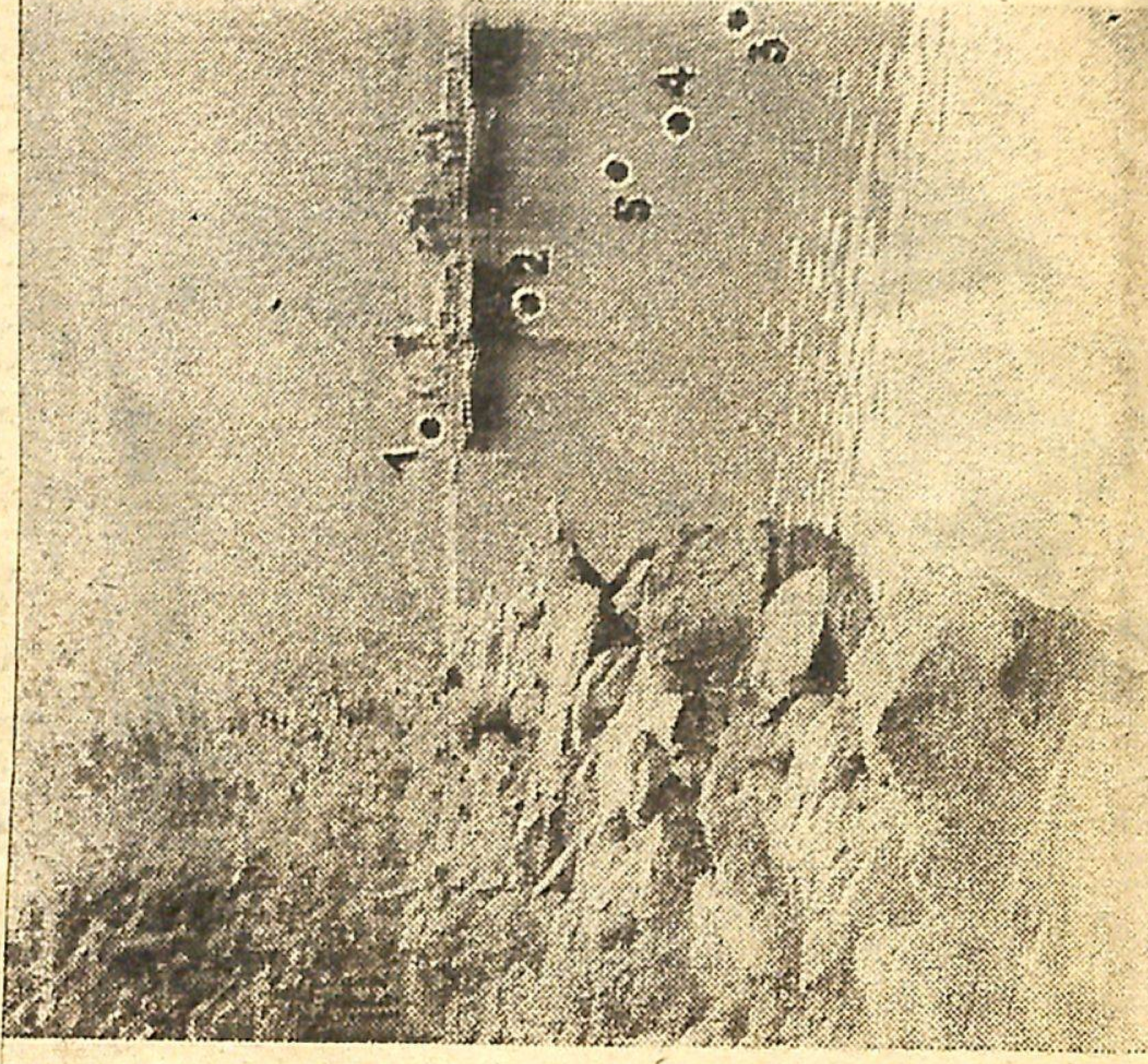
Konečná bilance s umístěním trhavín

Minulý týden v pátek jsme odjeli k šumavským jezerům znovu, abychom viděli závěrečné práce. Potápěči pražského Požárního útvaru si pořádně propotili trička. Dno Čertova jezera není Václavák a navíc pro ně byla značnou překážkou kombinace tří vrstev bahna. V hloubkách se střetávali s jakýmsi „volným“ bahnem, na ně navazovala vrstva rašelinového a teprve u samého dna bylo bahno tvrdé. Uznáte, že pro muže pohybujícího se s oblekem, který má bezmála jeden metrický cent to způsobuje nemalou obtíž. V takovém prostředí byla těžká orientace a navíc došlo k další komplikaci. Svazarmovští potápěči vždy nevytyčili přesně bójky. Nakonec i s tím si poradili. „Skafandrista“ prohlížel dno ze stoličky. V pátek průzkum na Čertově jezeře skončil. Nezbyvalo ani nám nic jiného, než abychom učinili závěrečný účet.

Začneme od prvního dne průzkumu: Úterý — 7. července: 3X1 kg TNT (trinitrotoluol, krátce tritrol), 1X3 kg TNT, 2X14 liber (1 libra zhruba 1/2 kg) jde o nitrocelulózovou třaskavinu anglického původu s označením GC FIELD II-F & L 1939, celkem asi 20 kg 1 (umístění viz snímek).

Středa — 8. července: byla jakýmsi „černým dnem“, ale zato čtvrtek vše vyhradil.

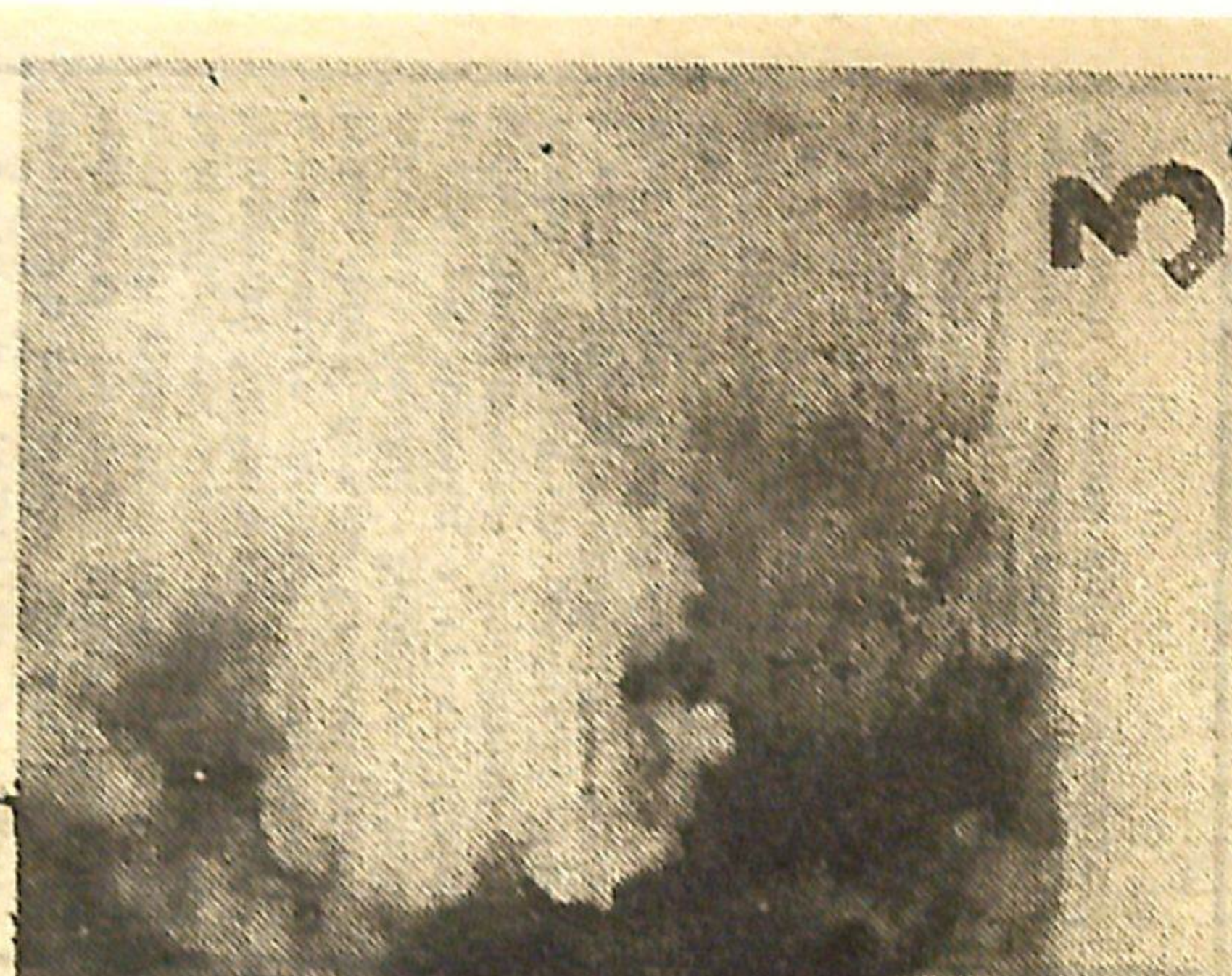
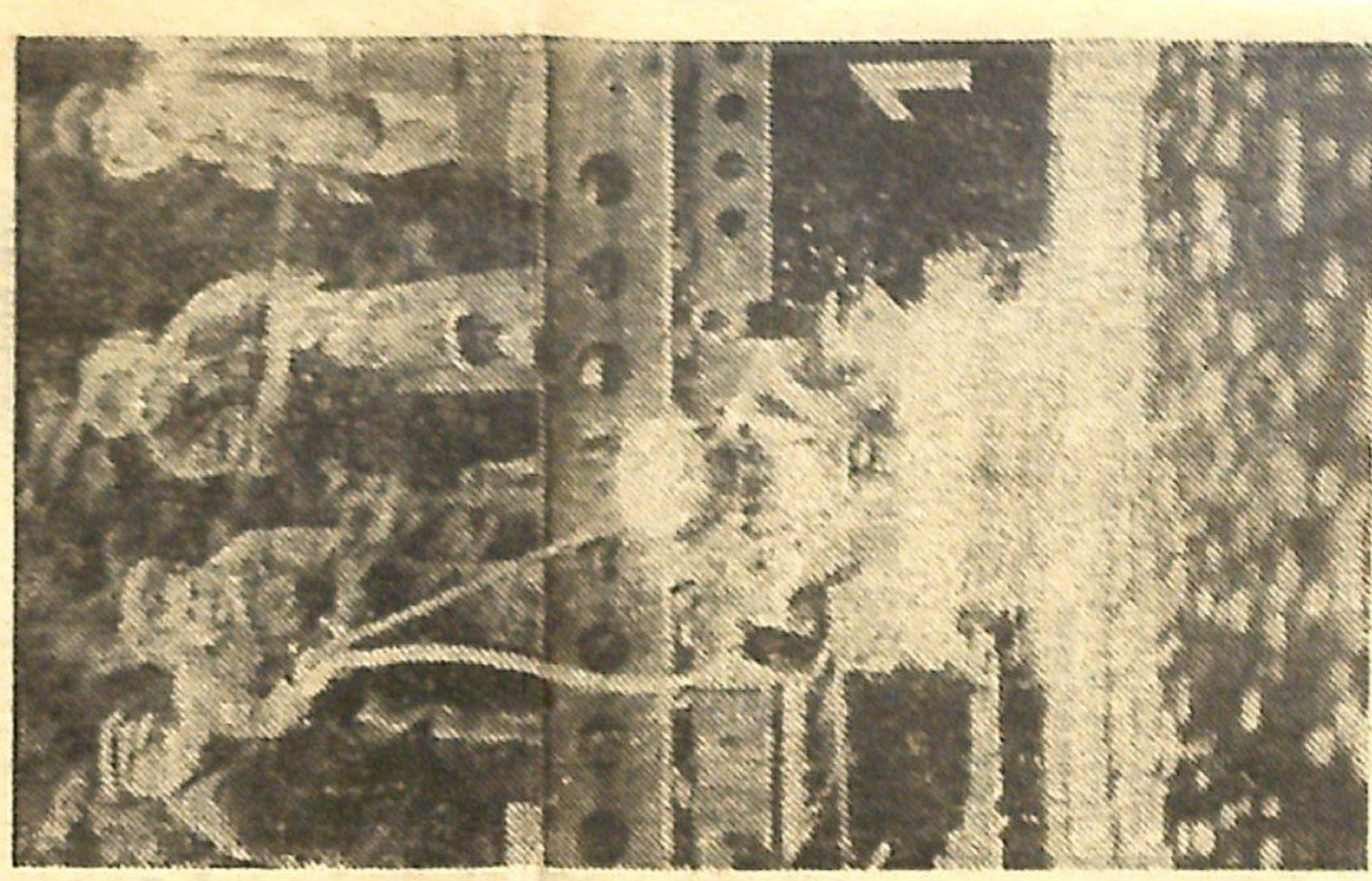
Čtvrtek — 9. července: 10X14 liber, 3X3 kg TNT, 1X1 TNT, 2 náložky 100—150 g 2 (umístění viz snímek). K tomu nám podplukovník Kála při konzultaci celkových nálezů na Čertově jezeře poznamenal, že nejde o plastickou trhavinu jak uvádí úřední zpráva, ale o trhavinu zvanou NIPOLIT. Plastická trhavina je tvrná a pod vodou by nespínila účel. Nipolit je mnohem výhodnější. Její užiti je ve dvou obměnách. Jako zápalná nálož se zároveň zapalíkem nebo jako třaskavá trhavina s rozbuškou.

by to mohla být část těžké vodní miny. 4 (umístění viz snímek). Její váha prověpodobně 17 kilogramů. Celkem ve čtvrté asi 97 kilogramů. Pátek — 10. července: 2X1 kg, 2X3 kg, 2X14 liber 3 (umístění viz snímek), 54 náložek NIPOLIT, 5 (umístění viz snímek), celková váha činí 5—7 kilogramů, celkem 27—29 kilogramů. Celkem bylo tedy z hlubin Čertova jezera vyneseno 147 kilogramů trhavín. Jejich exploze v počtech poledních hodnách ve vojenském výcvikovém prostoru připomněla všem přítomným, že neztratili nic ze svých možností. Jedn a půl metráku ve vzduchu. 15 metráků kořistných trhavín ženisté dovezli v roce 1947 v nářikající ereně k jezeru. Deset procent jich v těchto dnech „odešlo“ za těmi, které „odešly“ v roce 1947 při výzkumech, jež měly pro armádu nemalý význam.

Proto dnes litujeme, že se průzkumu neúčastnili i naši armádní ženisté, kteří jsou pro tyto práce velmi dobře vybaveni. Mají televizi, osvětlení, vodní soupravy a i další prostředky a při nejdělejších příležitostech dokázali co do vedou. Byla by to pro ně další škola. Nehledě k tomu, že pracovali ministerstva národní obrany dávají orgánům veřejné bezpečnosti běžné konsultace a expertízy, když jde o vojenské trhaviny. Dnes je to odvětví, které si v pravém slova smyslu zasluhuje název věda. Ano. Tento obor ženímie se v období závatného rozvoje chemie stává důležitým pomocníkem při zabezpečování pohybu vojsk v terénu a při výstavbě národního hospodářství.

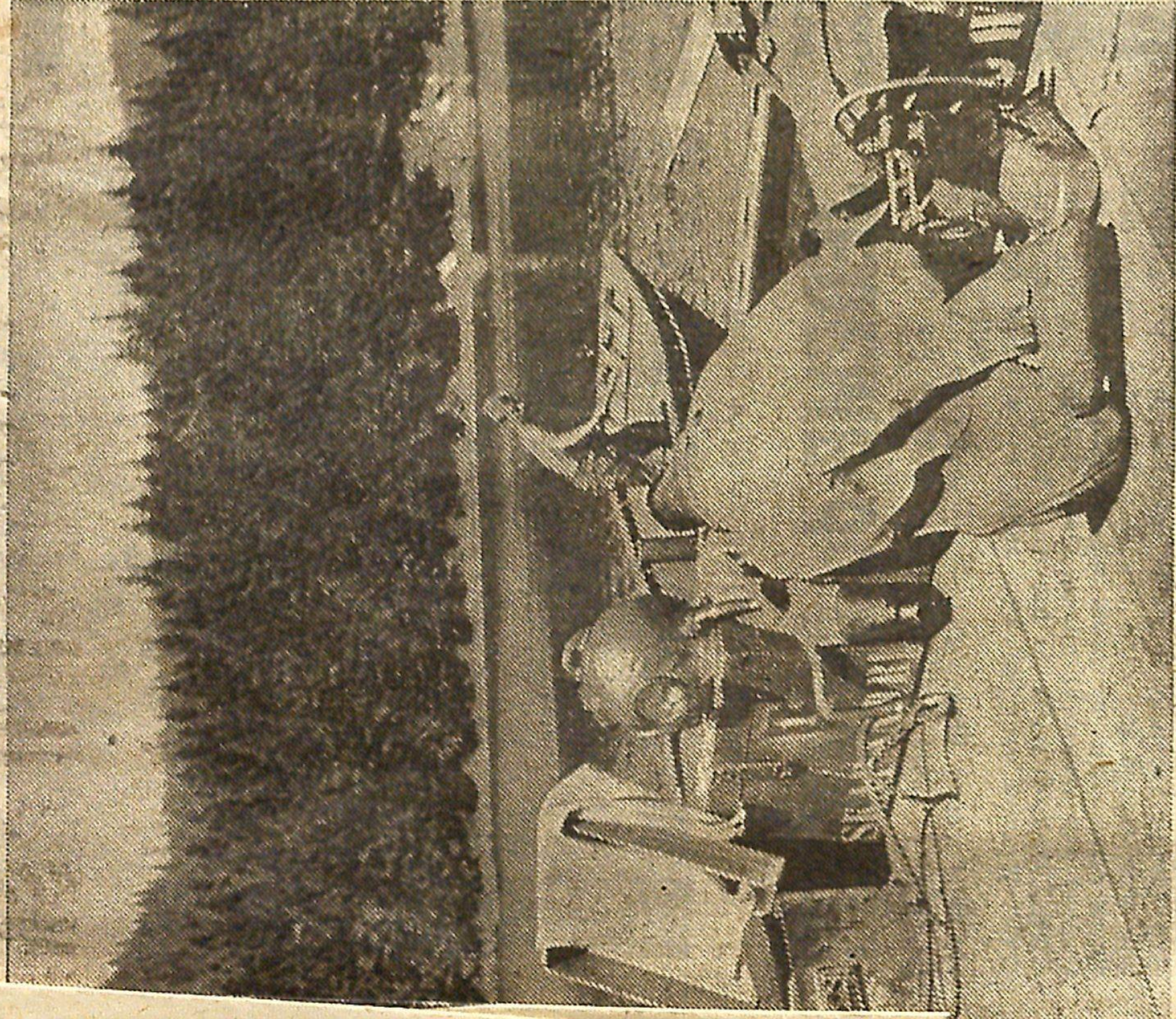
V závěru druhé světové války padaly do Dunaje těžké vodní miny z letounů Spojenců, aby uzavřely nacistickým vojskům důležitou vodní komunikaci z Maďarska. Již první dny po válce zastihují sovětské, maďarské a naše ženíni jednotky jak kus po kus se svou čhající smrt ze zelených vod Dunaje, aby z cesty války vytvořily cestu přátelské spolupráce. Ženísté se ale též přitom učili, neboť vývoj vojenských techniků šel i po válce velmi rychle kupředu. Proto ani obrana naší republiky nemohla zůstat na pozorcích druhé světové války. A tady začalo dnes již objevené tajemství „Čertáku“...

TŘI ZÁVĚREČNÉ TEČKY NAŠÍ REPORTÁŽE

NA SNÍMCÍCH

- 1 Poslední seskok
- 2 Poslední nálož
- 3 Poslední výbuch

Pod šumavskou Špičák, na-

anou tak v minu-
ti domorodci, jen
to, že převyšova-
do výše ostatní
hoří, v blízkosti
ších státních hra-
z se rozkládají
překrásná jeze-

Černé. To,
čem budeme dále vyprávět,
avé pro začáteční písmena
ou jezer některé lidi nazvali:
ce Č.

Byli jsme tu několikrát už dří-
a psali o lidech střezících naše
mnice na samém bavorském
mezi. Tehdy nikdo z nás ne-
mil, že jednou se do těchto
st, známých tehdy nanejvýše
st, klidnou turistickou, budou
znáčet zraků skoro celé Evropy,
Akce Č. se stane rázem jen
jen díky jedné televizní Zvě-
avé kaměre evropskou zajima-
stí č. 1.

Celé zajímavé filmové zpravo-
zhlédnou naši televizní
jství — ale i lidé přijímající
raz na svých televizorech
Interveze a Eurovize čtvrtého
ona.

Oč vlastně v Akci Č. šlo...?
Při nálezu muniice a tajemných
den se vynořily nejružnější do-
dy o jejich původu. To je cel-
m velmi pochopitelné. Zaklad-
fakt však hovoří i bez příkras
nádechu senzacechtivosti velmi
esené — nálezy v jezerech jsou
ním z nejstarších zdejších pří-
slušníků. Se zájmem hleděl do
typičtí jezerní hladiny, ukrýva-
nevytaženou bednu — vytáhli ji
tož až druhý den — a my jsme
se tam dívali s ním. Přitom říkal
to, co jsme věděli, že nahoře

o tom povoze se sedlákem jak
ho našli v Černém jezeře po lé-
tech uchovaného i s koňmi v ne-
porušeném stavu? O záhadné
zmizelých milencích, které stude-
ná voda vydala po dlouhém ča-
se rovněž bez všech průvodních
známé utopenců? Ne, o to
nám opravdu neslo. My jsme šli
sami, nanejvýš s pomocí na-
ších osobních přátel-pohraniční-
ků, především za fakty. A ta je
třeba pracně zjišťovat. Zde jsou
— jen jako zajímavost uvedme,
že na jezerní stěně Černého je-
zera je dodnes tabulka s tímto
zajímavým nápisem: Popel Julia.
Poláka byl vhozen do jezera dne
31. X. 1926. Nic víc...

Potom máme informace od
lidí nejzasvěcenějších...

Hovořili jsme v těchto dnech
na břehu Černého jezera s ma-
jorem Karlem Souškem. Je jed-
ním z nejstarších zdejších pří-
slušníků. Se zájmem hleděl do
typičtí jezerní hladiny, ukrýva-
nevytaženou bednu — vytáhli ji
tož až druhý den — a my jsme
se tam dívali s ním. Přitom říkal
to, co jsme věděli, že nahoře

ru MV v obou jezerech, vyznačil
bojkami svým těžkým druhům,
v tomto případě Bohumilu Vo-
lejníkov, celou trasu — kudy se
má dát po dnu ledovcového je-
zera. Svazarmovci totiž ve svých
lehkých potápěčských oblecích
z neoprenu měli proti těžkým
potápěcům výhodu ve snadnější
pohyblivosti a při plavbě nad
dnem nevirovali bahno, což jim
usnadňovalo lepší viditelnost.

Potápěč hlavnímu technikovi
hlásil v kolika metrech se na-
chází a že si lehá na bok. Slun-
ce prozařovalo průzračnou vodu
ke dnu a tam se odehrával celý
děj napjaté činnosti. Potápěč
popisuje pyrotechnikovi telefo-
nem každický svůj pohyb. A na
souladí s mostovkou je práce na
odhalování záhadného jezerního
tajemství také v plném proudu.
A opodál vždy stojí ten, který
zajišťuje nezbytná bezpečnostní
nařízení, příslušník Pohraniční
stráže, major L. Klíka.

Je to pohraničník středních let
a mohl by z vlastních zkušenos-
tí vyprávět o zdejších špiónských
stezkách. Ví, například, jak ne-

daleko od Černého jezera u sou-
vodi byl před několika léty do-
paden známý agent zahraniční
rozvědky Basti. Sám se aktivně
podílel na zaořeni dvou zločin-
ců, kteří z několika metrů vystře-
lili na dva šumavské lesníky.
A nyní je zase v samém středu
události.

„Zatím známe jen jednu strán-
ku celé věci,“ říkal klidně. Pak
dodal: „Pokládám za zajímavou
zprávu z druhé strany — ze za-
hraní. Byvalý vysoký důstojník
zahraniční špiónáže v nacistic-
kém Německu, bývalý Sturm-
bannführer W. Hoettle, nyní ži-
jící v Rakousku, se také vyslovil
k našim šumavským náležům.
Nelze přý vyloučit, říká, že jsou
to bedny, které odhodili jejich
vojáci, aby nepadly do rukou
spojencům. Cesta do Berlína
vedla tehdy přes Šumavu a tak
př je to docela možné. Sám
však nebyl kdysi o této případ-
né akci informován. Bylo by při
dobře, kdyby se cesta kolon
s tajnými nacistickými archivy
dala rekonstruovat.

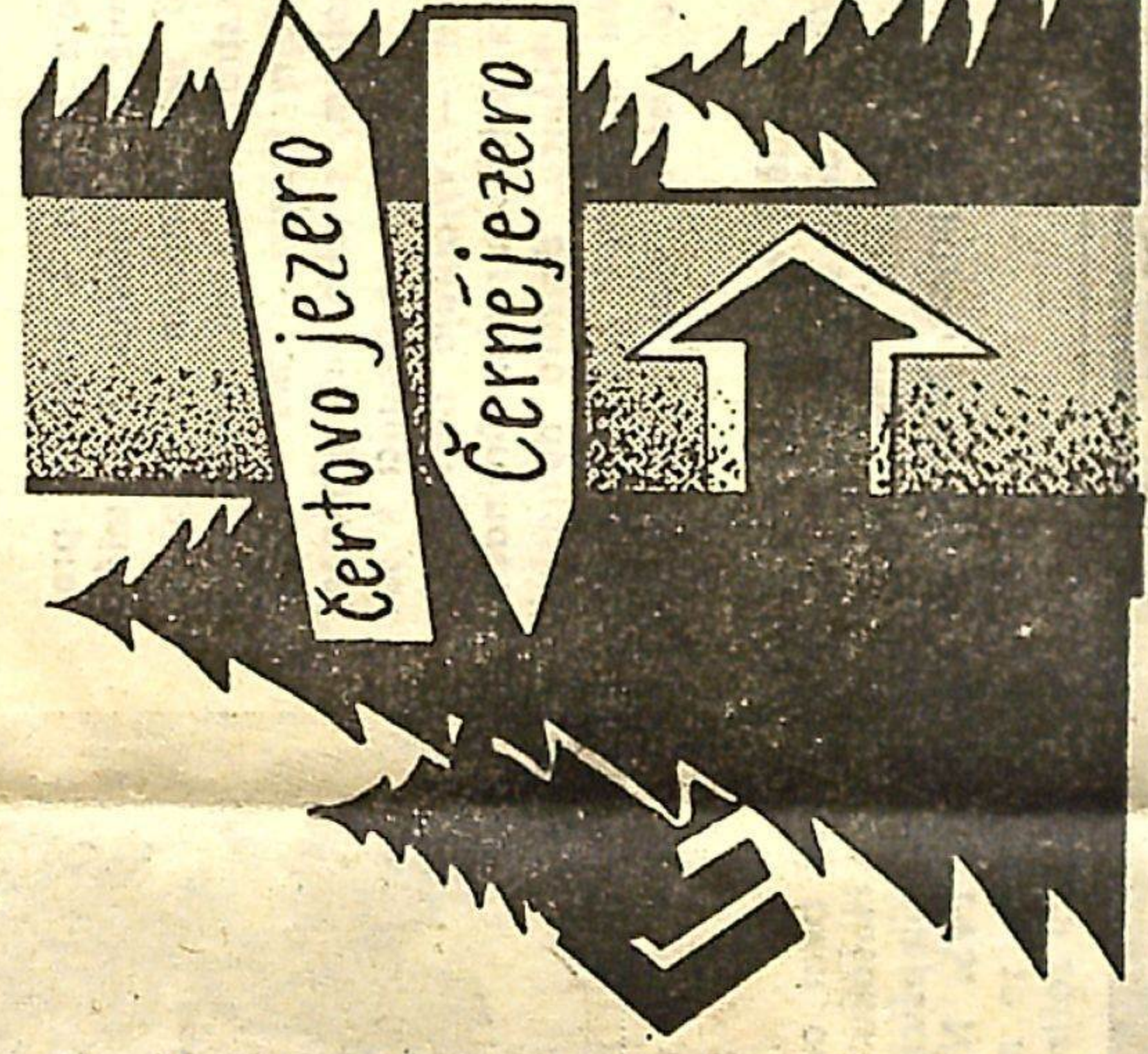
To samozřejmě my víme také,
usmíval se tomuto návrhu ma-
jor Klíka. I nadále bude nutně
spoléhat na vlastní síly.

Akce Č. se chýlí ke konci.

Bedny z Černého jezera vydá-
vají svá tajemství a po jejich

Čertova jezera se zvířilo bahno
na dně a on neviděl na krok.
V takové chvíli nezbyvalo nic než
dlouhé desítky minut nehybně
stát a čekat. Právě tady každý
chybný krok mohl přivodit nedo-
zimné neštěstí. Soudruh Kolař při
této práci dovřil osobní jubí-
leum. Svě procházky pod hladí-
nou začal právě před 18 lety a
i on by mohl podrobně popsat
dna našich vod. Ale nejvíce by
vyprávěl o překrásné fauně a
perlorodkách jihočeského moře.
Několik měsíců totiž působil
jako potápěčský instruktor ve
Vietnamu, kde předával své bo-
haté zkušenosti učenílivým viet-
namským soudruhům.

Své místo v událostech, které
se okolo šumavských jezer sběh-
ly, budou mít svazarmovští po-
tápěči Karhan, Voňka, Bittman,
Mergl a Bezdek, kteří sem při-
jeli se štábem televizního filmu
natáčet podvodní záběry. Scená-
rista Vladimír Branislav ani re-
žisér Milan Tomsa, kteří sem ve
spolupráci s řadou dalších po-
mocníků přijeli realizovat svůj zá-
měr a objasnit na vědeckém
základě prameny legend, zdale-
ka nemohli tušit, že název jejich
filmu: Tajemství Čertova jezera,
bude tak přiléhavý. Film, který
spolu s našimi televizními účast-
níky zhlédnou miliony dalších li-
di (o jeho zakoupení projevil

vylovení se vrátil k hranicím opět
klid s normální turistikou. Ná-
vštěvnici se budou také zajímat,
jak je tomu již dnes u Čertova
jezera, kde a na jakém místě
byly vyloveny tajemné nálezy, ale
už více budou sledovat skuteč-
nou přírodní krásu jezer. Jsou le-
dovcového původu s největší
hloubkou více jak čtyřicet metrů.
Jejich stáří je také úctyhodné —
odborníci jej odhadují na 10 000
až 12 000 let. To se potom opět
místo třaskaviny a beden na
dnu Černého jezera opět klidně
zavlní šidlatka jezerní, přibuzná
květena s pravěkými přesličkami
a plavuněmi. Místo potápěčů
v hlubinách jezera budou brázdit
opět klidně, pověstní jezerní
pstruzi a sivení alpiští.

Akce Č. však zůstane dlouho
živá ve vzpomínkách těch, kteří
se na jejím úspěchu bezprostřed-
ně podíleli. Potápěči z požárního
útvary Ministerstva vnitra si v té-
to souvislosti připomenou stmé
stěny dna jezerního kráteru, na
němž se jim tak těžce pracova-
lo. Na opatrné přibližování
k drátům všelijak propojeným
náložím, které i po dvaceti le-
tech, jak se později ukázalo, ne-
ztratily svou ničivou sílu a pro
jejich práci vytvářely mimořádně
veliké nebezpečí. Všichni ti, kteří
v těch dnech trávili dlouhé ho-
diny pod vodou a metr po metru
prozkoumávali dno, aby jednou
provědly už z těchto míst zmizelo
zlověstné dědictví fašistické oku-
pace, vám mohou vyprávět
o tom jak pozorně se přibližova-
vali k třítolovým náložím a opatrně
přefezávali dráty, kterými byly
spojeny. Každý takový pohyb
znamenal nebezpečí pro potápe-
če i pro ty, kteří ho na mosto-
vém pontonu na hladině zajišťo-
vali. Ale je zvláštní pro tuto
opravdu chlapeckou práci, že kaž-
dý z těch dole se více strachoval
o ty nahoře než o sebe.

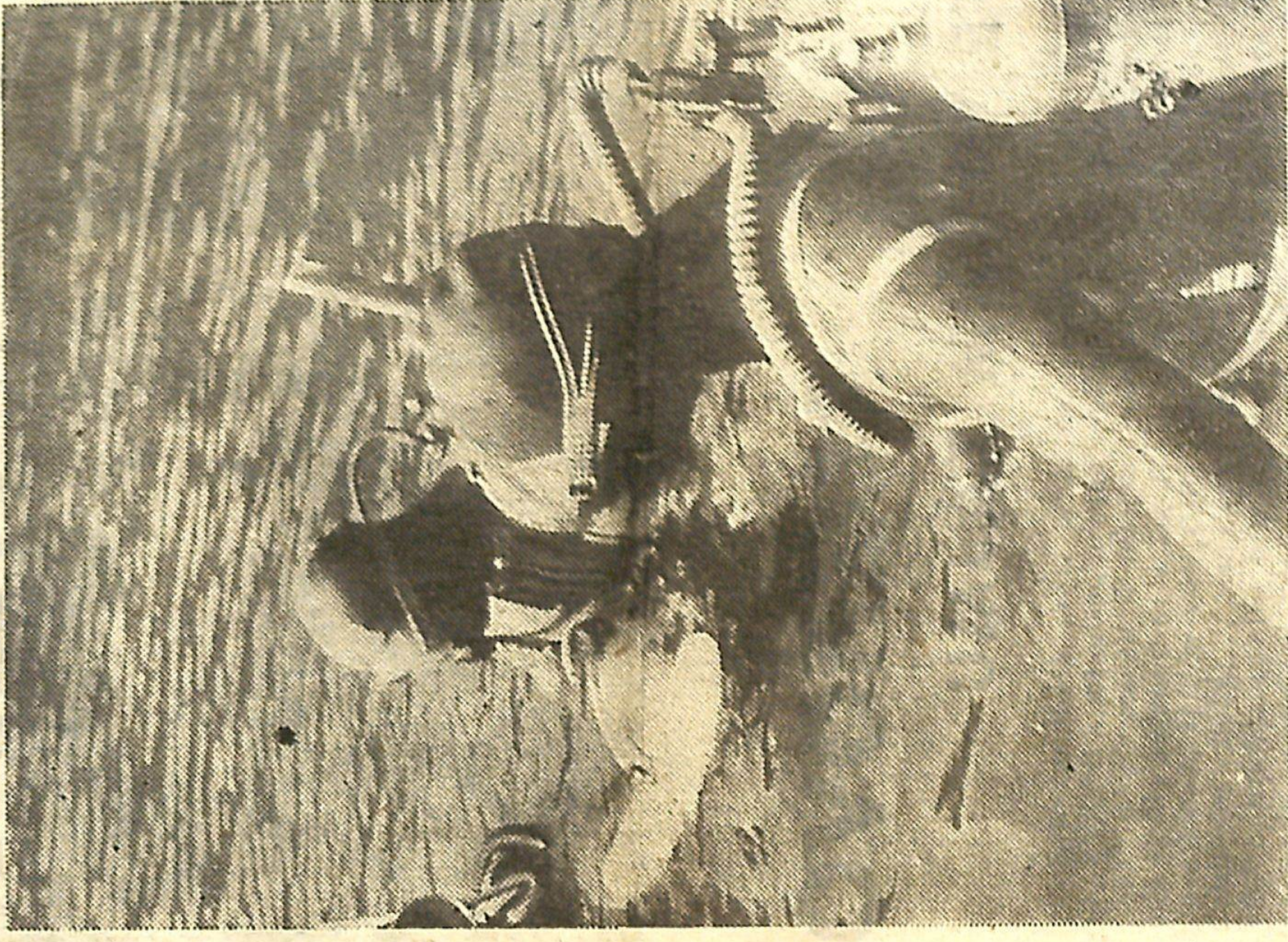
Soudruh Doležal, který jako
potápěč sloužil již třináctý rok a
spolu se svými druhy se v těž-
kém skafandru procházel snad
po dnech všech našich přehrad

slow: O tom by nejlépe mohli
vyprávět příslušníci útvaru, kde
je důstojník Soušek. Funkcionáři
všech stupňů a profesí, kteří zvy-
šeným úsilím, vedle svých nor-
málních povinností plnili úkoly
spojené s náročnější ostrahou
hranic i příslušníci základní služ-
by, kteří v těch dnech častěji
než kdy jindy konali vyčerpáva-
jící službu.

Příznačné pro to je postesk-
nutí pohraničnicka Šlosera, že si-
ce slouží v místech kam se
v onech dnech upírala pozornost
široké veřejnosti, ale nic zvlášť-
ního přý neviděl. Letmý pohled
na ponton, na potápěče a...
služba a zase služba. Za takové
situace přý člověk ani nemá čas
se pořádně porozhlédnout po
překrásném koutu naší vlasti,
kde stráví kus života. Podobně
hovořili i jiní, ale všichni pohra-
ničníci dodávali, že si rádi vzpo-
menou na Šumavu i její oby-
vatele, kteří sice už dávno ztra-
tili drsnost horalů, jak ji ve svých
románech popisoval Karel Kłos-
terman, ale nejsou o nic méně
obětaví a rozhodní v okamžiku,
kdy se jedná o pomoc přísluš-
níkům PŠ. Právě z této dobré
spolupráce se zrodil úspěch o
němž vyprávěl vojn Hudeček.

K jednotkám na jihozápadní
hranici přišla zpráva o nebez-
pečném zločinci, který se bude
pokoušet o narušení hranic. Ná-
kolik dnů procházely hlídky te-
renem a proesávaly i blízké
okolí. Nic, dlouho nic. Až te-
prve když přišlo upozornění od
obyvatel byla hledaná osoba
zadržena. O mnoha dalších
příbězích se dovíte u každé jed-
notky. Ale těžko se dovíte o
rychlé akci poplachové hlídky
svobodníka Sainera a vojína
Nerada z jednotky důstojníka
Vojtěcha. Udála se ve dnech,
kdy Akce Č. byla ještě v plném
proudu.

Ve večerním šeru se na březích
ztichlého šumavského jeze-
ra ozval dunivý signál a pak
nastalo opět hluboké ticho.
V následujících vteřinách vyrazila
poplachová hlídka do terénu.
Směr postupu určil signál a

usměrňoval ho pes běžící vpředu.
Rychle, jen rychle uvědomo-
vali si ti dva. Nikdo z nich ne-
dbal, že na spánkách jím vyra-
žeji krůpěje potu. Vpřed, rychle
vpřed. Signál je nutno prověřit
co kdyby...

Na, tentokrát se nejednalo o
narušitele a svobodník Sainer
i vojn Nerad se nyní už klid-
ně vraceli zpět. Jejich pohoto-
vý zásah nám však velmi názor-
ně připomněl, že Akce Č. byla
dobře zajištěna. Zásahu na tom
měli i příslušníci Pohraniční
stráže.

STANISLAV ŠUSTA
ZDENEK ŠTÁSTNY

Ne bez počtu hrdošti budou
pohraničníci v titulcích čist stru-
nou informací, že film vznikl za
spolupráce Pohraniční stráže

ŠUMAVSKÁ JEZERA už delší dobu poutají pozornost čtenářů tisku a posluchačů rozhlasu. Za tajemnými předměty sestupují denně do chladných vod potápěči ministerstva vnitra a svazarmovci. Z Čertova jezera vylovili několik set kilogramů třaskavin a z Černého jezera vyzvedávají bedny zatím s neznámým obsahem.

Kdo nesledoval jejich práci zblízka, snadno by podlehl dojmům, že je jejich práce dobrodružná a romantická. Procházka po dně posázeném bal-

vany, mezi fantastickými tvary polozetlelých větví do jezera spadlých stromů, pohled k hladině, kde plují vzácní slavení, to by snad mohla být romantika. Ale ta končí v okamžiku, kdy člověk v těžkém skafandru stane nad nevinně vypadající krabíčkou a má ji vynést na povrch. Třaskaviny jsou záludné. Proto potápěč nejdříve popíše předmět pyrotechnikovi, který nemůže sestoupit do hlubiny z pontonu. Teprve pak pyrotechnik vede

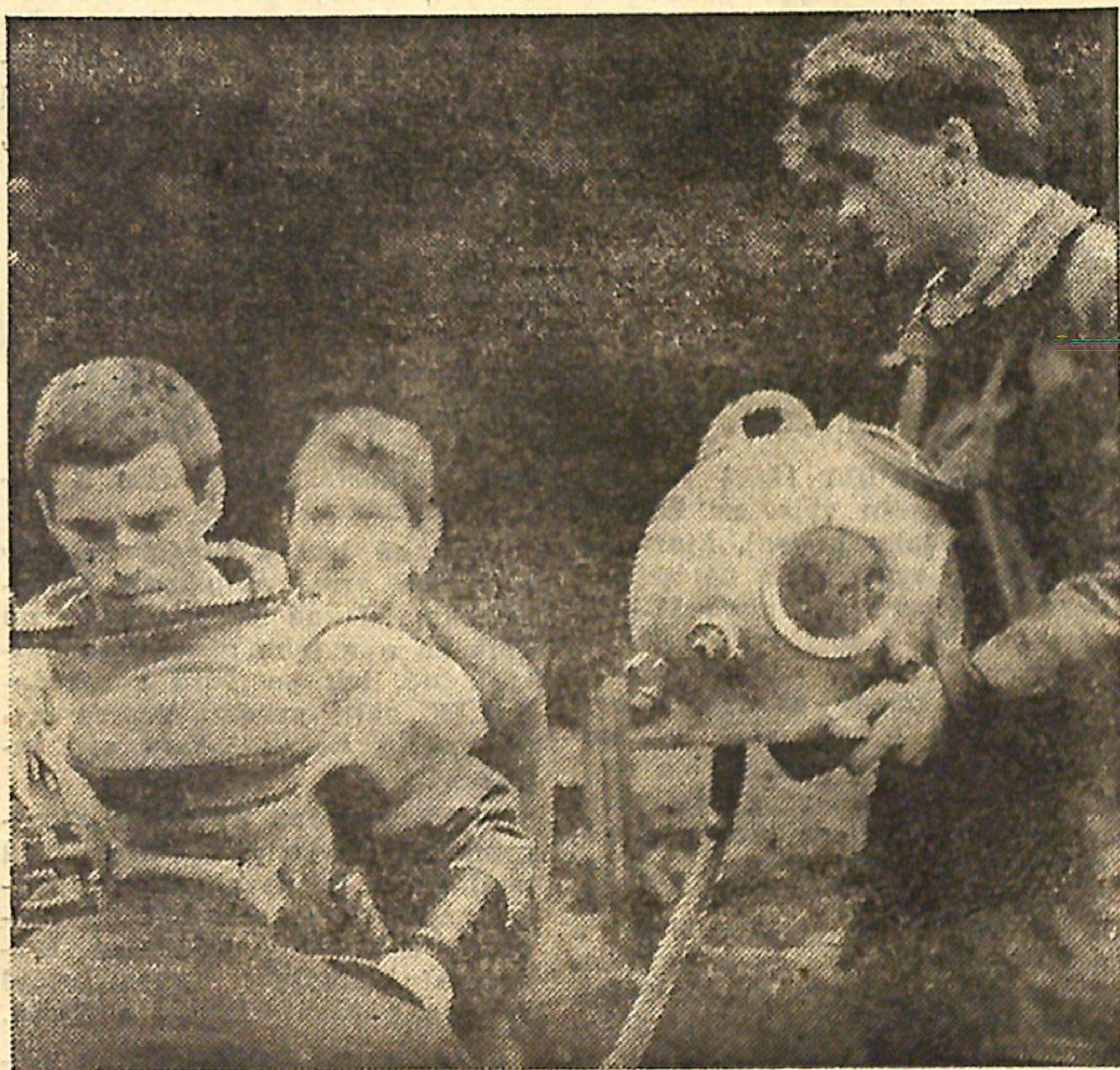
telefonem potápěče, radí mu, jak předmět uchopit, jak s ním zacházet. A to všechno se děje v nadmořské výšce 1000 m, ve vodě chladné sotva několik stupňů nad bodem mrazu. Chlad velmi ztěžuje práci potápěčů. I když mají ve skafandru teplé oblečení, brzy prochladnou. A přece pod vodou pracují i několik hodin denně, jen aby práce byla rychle ukončena a aby návštěvníci

Lidé hlubin

Šumavy se opět mohli těšit krásou jezer.

V minulých dnech pyrotechnici zneškodnili třaskaviny, které potápěči vyzdvihli z Čertova jezera. První část těchto pozůstatků války, které ležely ve vodě téměř 20 let, vyhloubila jámu 2 a půl metru hloubkou o průměru 5 m. To ukazuje, jaké nebezpečí tajily jezerní vody. Nyní, kdy byla jezera zpřístupněna, znamenaly utajené náložné vážné nebezpečí pro návštěvníky. Dnes už je Čertovo jezero opět přístupné a na jeho březích je nejen krásně, ale i bezpečně. Díky obětavé práci potápěčů. A na Černé jezero už jistě nebudeme čekat dlouho.

Na snímku se potápěč Jan Novotný chystá na sestup do chladných vod jezera. (bd)

Pravda - Plzeň
15. 7.

Legend zblavené jezero

Rozbřesky bývají na Šumavě chladnější. V tenhle červenecový čtvrtek jen někdy propadly sluneční paprsky skulinami mraků. Nasedl jsem do vojenského gazíku a za necelých deset minut jsem opět uviděl klidnou hladinu Černého jezera. Břehy vroubené jehličnatými lesy, v pozadí se vypíná přes tři sta metrů vysoká jezerní stěna, místy skalnatá, místy zalesněná. Na první pohled se zdá jezero tiché a opuštěné. To je však klam. Když se přiblížíš k třetímu ostrohu asi do míst, kde dříve stával hotel (přibližně 600 m od hráze), zaslechneš hlasy a šplouchání vesel. Patří pracovníkům ministerstva vnitra. Ponton s potápěči zvolna pluje k protějšímu břehu. Něco tam je — volal včera dopoledne pohraniční důstojník na stráž — nikoho sem nepouštějte. K přistavišti pontonů je pro novináře vstup zakázán. Ve středu večer tady vyloučili klikovou hřídel s písty dvánáctiválcového motoru, která nyní leží na břehu. Jde zřejmě o součást leteckého motoru. Když si se do jezera zřítilo letadlo.

Ponton zakotvil nedaleko levého břehu. Potápěč sestupuje. Voda roznáší povely po celém jezeře. Už je pod vodou dvacet minut. Čas od času hlásí telefonem na ponton. Kráčí po

dně, cestu mu kříží velké balvany, místy mu bahno kalí výhled...

Ačkoliv hlavní drama se odehrálo před několika dny, stále zůstává největší šumavské jezero středem pozornosti. Možná, že se při dokonalém průzkumu, který včera pokračoval, ještě leccos objeví.

Ani svazarmovec Petr Karhar nelenil. Po desáté hodině oblékl lehký potápěčský úbor a proplouval v blízkosti jezerní stěny. Vyzdvihl ze dna zajímavou věc: hliníkový rybářský prut s navíjákem.

Potápěči krok za krokem odhalují pravdu o jezeře. Legenda o jakémsi silném víru, který stáhne každého, kdo plave uprostřed jezera, se také ukázala pouhou smyšlenkou. V pondělí se ponton od druhého břehu vrátil. Z povzdálí vidím, jak dva lidé pomáhají svléknout potápěči skafandr... Pak již odjíždíme vojenským autem do Železné Rudy. Možná, že nás čeká ještě nejedno překvapení...

KAREL HAVLIK

Pravda - Plzeň

17.7.

Potápěče u jezer vystřídalí turisté *Praha 21.7*

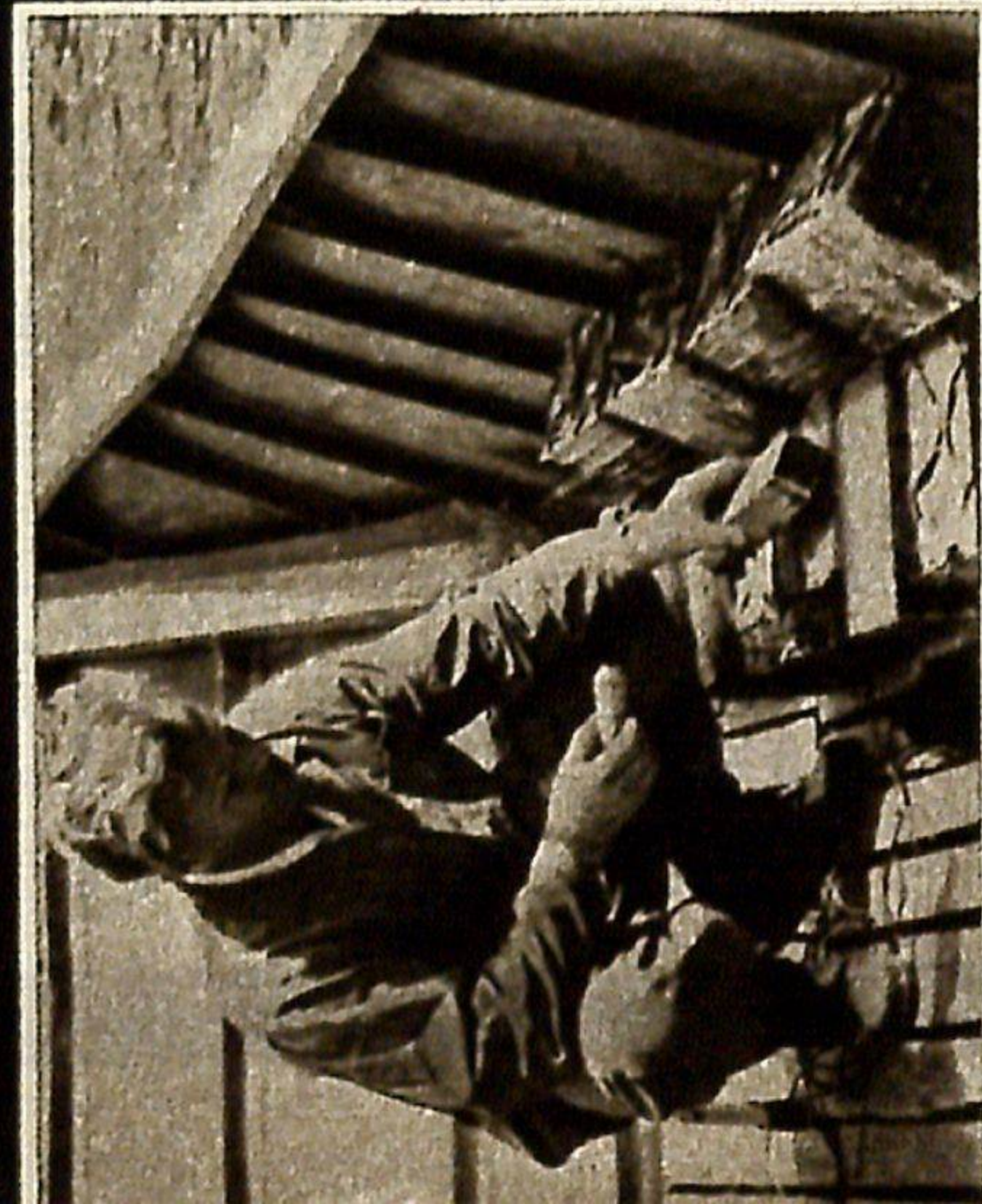
ZELEZNÁ RUDA (rd) — Obě šumavská jezera jsou od neděle přístupna turistům. Potápěče, kteří odjeli s celým svým vybavením do Prahy, a ženisty, kteří rozebrali mohutný pontonový most, vystřídalo za sobotu a neděli u Černého a Čertova jezera na deset tisíc turistů. Počasí bylo krásné, a tak měli skvělou příležitost obdivovat se krásám obou jezer. Pracovníci Horské služby mají k turistům prosbu, aby tuto krásu nezneškodnocovali, aby neodhazovali v okolí jezera papíry, odpadky a plechovky od konzerv. Po neděli to zatím dalo vždy obrovskou práci uvést okolí jezera do takového stavu, aby další návštěvníci viděli kout krásné šumavské přírody v co nejlepším pořádku.

25 VII 1967

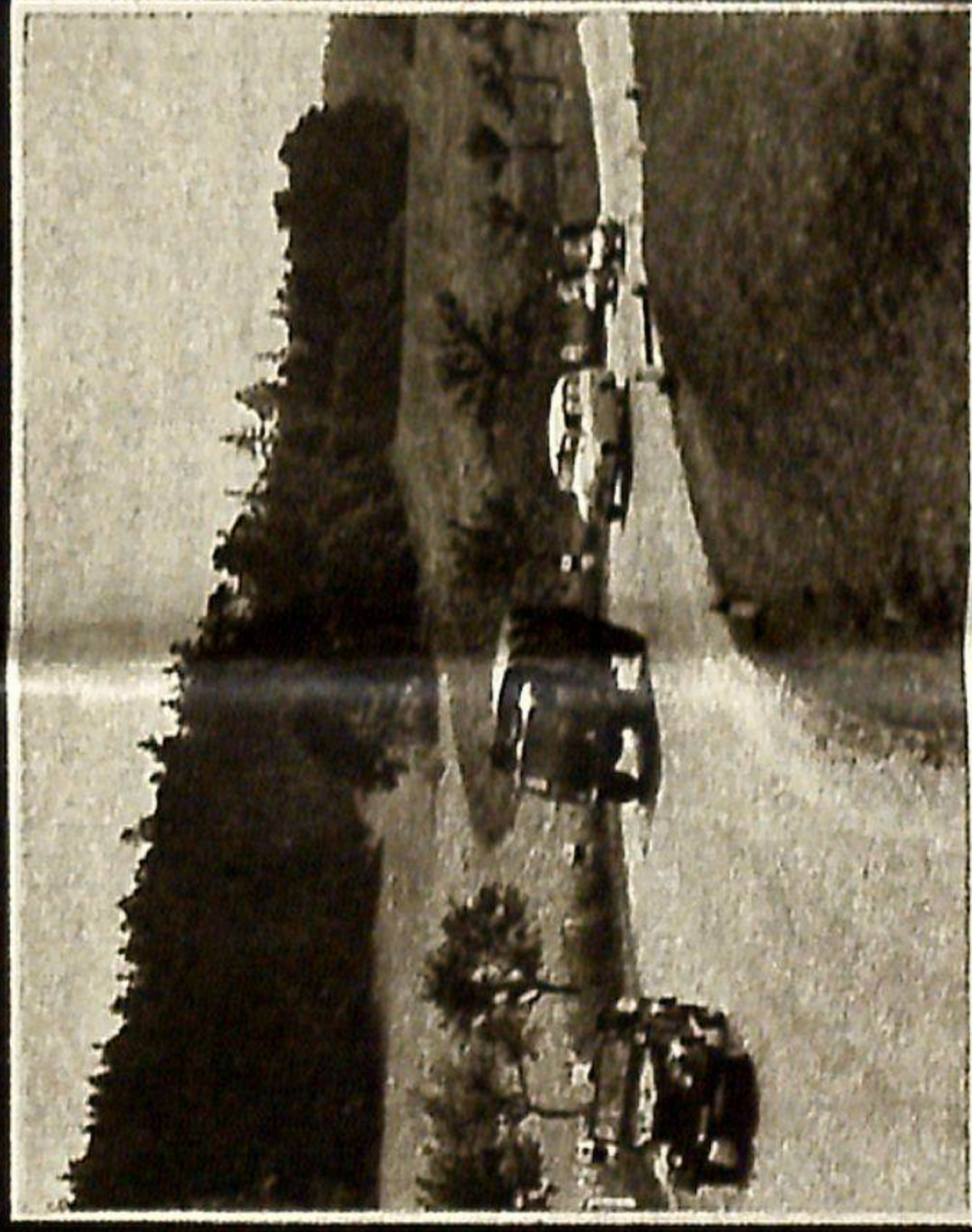

Pontonový most, základna potápěčských výprav za tajemnými bednami na dně šumavských jezer. Snímek je z prací na Čertově jezeře.

OPERACE ŠUMAVSKÁ JEZERA

Pyrotechnik Zdeněk Perutka s náloží, vyzdvíženou ze dna Čertova jezera.

Tak byly do Prahy dopravěny bedny z Černého jezera. V doprovodu nechyběl ani lékař – co kdyby došlo k explozi?

Kolik se už namluvilo o tajích šumavských jezer: Na dně Černého jezera je prý vůz i s vozkou a koňským potahem, mrtvoly vojáků wehrmachtu v plně zbroji ... V pětačtyřicátém tu něco horečně hledali Američané ...

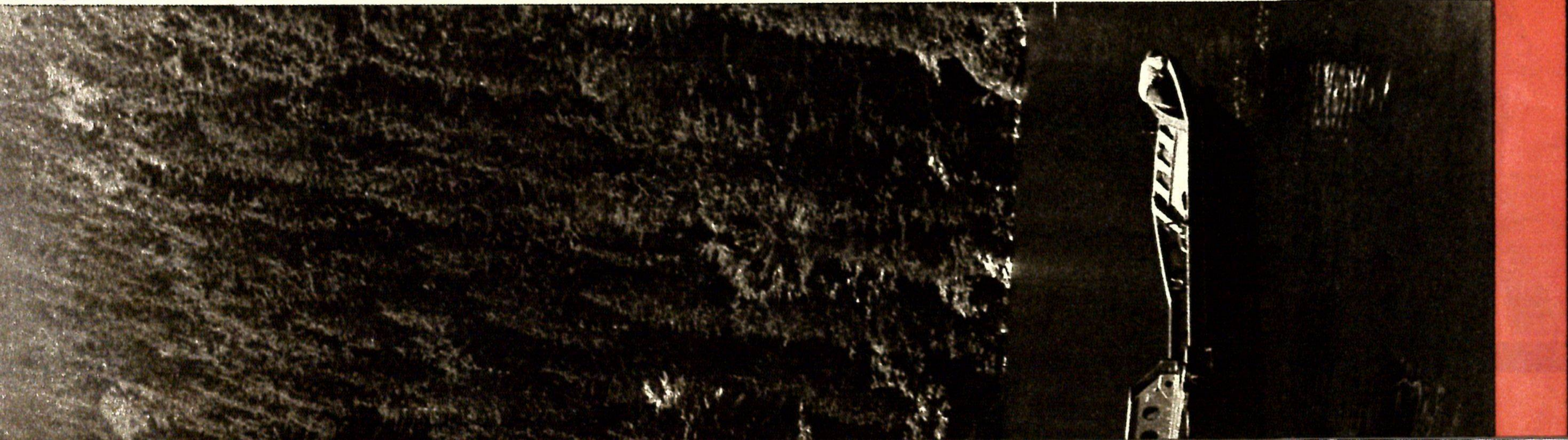
Komu čest, tomu čest: příznejme televizní Zvědavé kameře novinářský zážitek z rovna kischovský. Podíváme se tím tajemstvím na zoubek, řekli si v její redakci; a jak řekli, udělali. Vypravili se na šumavu s rámcovým scénářem pořadu Pravda a legendy o Černém jezeře. A posílili se potápěči Svazarmu. V pátek 3. července dva z těchto „žabích mužů“, Zdeněk Voňka a Josef Mergl, vyzvedli z desetimetrové hloubky těžkou zelenou bednu, podobnou můžete vidět snad ve všech kasárnách na světě. Konzultace s vojenskými a bezpečnostními odborníky byla krátká, konečný příkaz jasný a rezolutní: Okamžitě přerušte výzkum dna, v pranicích budou pokračovat potápěči a pyrotechnici ministerstva vnitra. Hrozí nebezpečí exploze ...

Popisovat, co následovalo, by bylo nošením dříví do lesa. Celá republika sledovala postup prací. A zatímco na dně nejprve Čertova a pak Černého jezera muži ve skafandrech centimetr po centimetru vyprošťovali z bahništěho dna tajemné bedny a odstraňovali nálože, zatímco na pontonové základně na hladině pyrotechnici prostřednictvím telefonu sledovali každý jejich pohyb, každé hnutí, a řídili další práci,

znásobovala každá na světlo vyléčená bedna už tak z hodiny na hodinu rostoucí počet nejsmělejších teorií a představ o pokladu, chráněném před zvědavostí devaterými náložemi.

Zpravodajský aparát se rozjel na plné obrátky. Našli se pamětníci, kteří potvrdili, že na vrcholku Spíčáku, kde se teď utábořil štáb pátrací expedice, sídlilo v posledních měsících války jedno z velitelských stanovišť dobýjené nacistické Luftwaffe, vzdušné zbraně. V později vyhořelém hotelu na břehu Černého jezera se několikrát sešli přední funkcionáři NSDAP k poradám, jejichž pořad i závěry dodnes zůstávají tajemstvím ... A vedla tudy cesta do Bavor, kterou se na poslední chvíli zachraňoval před Rudou armádou nejen den z nacistických exponentů v protektorátu, nejeden z štabních důstojníků Schörnerovy skupiny armád, kteří chtěli proměnit „Festung Böhmen“ v poslední hnízdo odporu ...

Tajemství Čertova jezera už není tajemstvím a mnohá horká hlava musela rychle vychladnout: dno ukryvalo jen bedny se starou vojenskou municí. Nějak se v tom všeobecném rozčarování trošku i pozapomnělo na odvahu a mistrovství svazarmovských „žabáků“ i „těžké páry“ ve skafandrech, příslušníků potápěčského oddílu ministerstva vnitra. Pozornost veřejnosti se soustředila na několik beden, vylovených později z Černého jezera. V úterý 14. července se vydaly na pomalouckou cestu

do Prahy v koloně, jejíž posádku tvořili pyrotechnici, vojenský lékař a doprovodná stráž VB. 14. července uveřejnily noviny stručnou zprávu: Po ze-
rubné technické prověrce beden z Čer-
ného jezera bylo zjištěno, že neobsa-
hují výbušniny. V bednách byly v izo-
lační vrstvě kovové krabice. Obsahují
nacistické písemnosti z doby druhé
světové války. Dokumenty byly předá-
ny odborníkům.

Není to jen touha po senzaci, přiro-
zená lidská zvědavost, co vyvolalo ta-
kovy zájem o bedny ze dna šumavských
jezer. Připomeňme si loňské objevy na
dně Topletského jezera nedaleko zná-
mých rakouských lázní Bad Aussee:
Našla se část zařízení legendární na-
cistické dílny na padělání peněz, be-
dna falzifikátů, hlavně anglických li-
ber, materiál z továrny na smrt, která
už nestála včas postavit Hitlerem to-
likrát slibovanou „záračnou zbraň od-
vety“, V 3. To, na co byl svět nejvic
zvědav, nacistické archivy, které prý tu
byly utopeny, nalezeno nebylo. Práce
byly předčasně ukončeny. Proč? A proč
tu zahynul za velmi podezřelých okol-
ností mladý mnichovský potapec Egner?

Ne, to není touha po senzaci, co
žene k pátrání. Dosud nebyly objeveny
archivy Heydrichova Sicherheitsdienstu,
politické tajné služby, ani Canarisova
Abwehru. Dosud si mnoho vrahů chodí
po svobodě. Skoro dvacet let po vál-
ce...

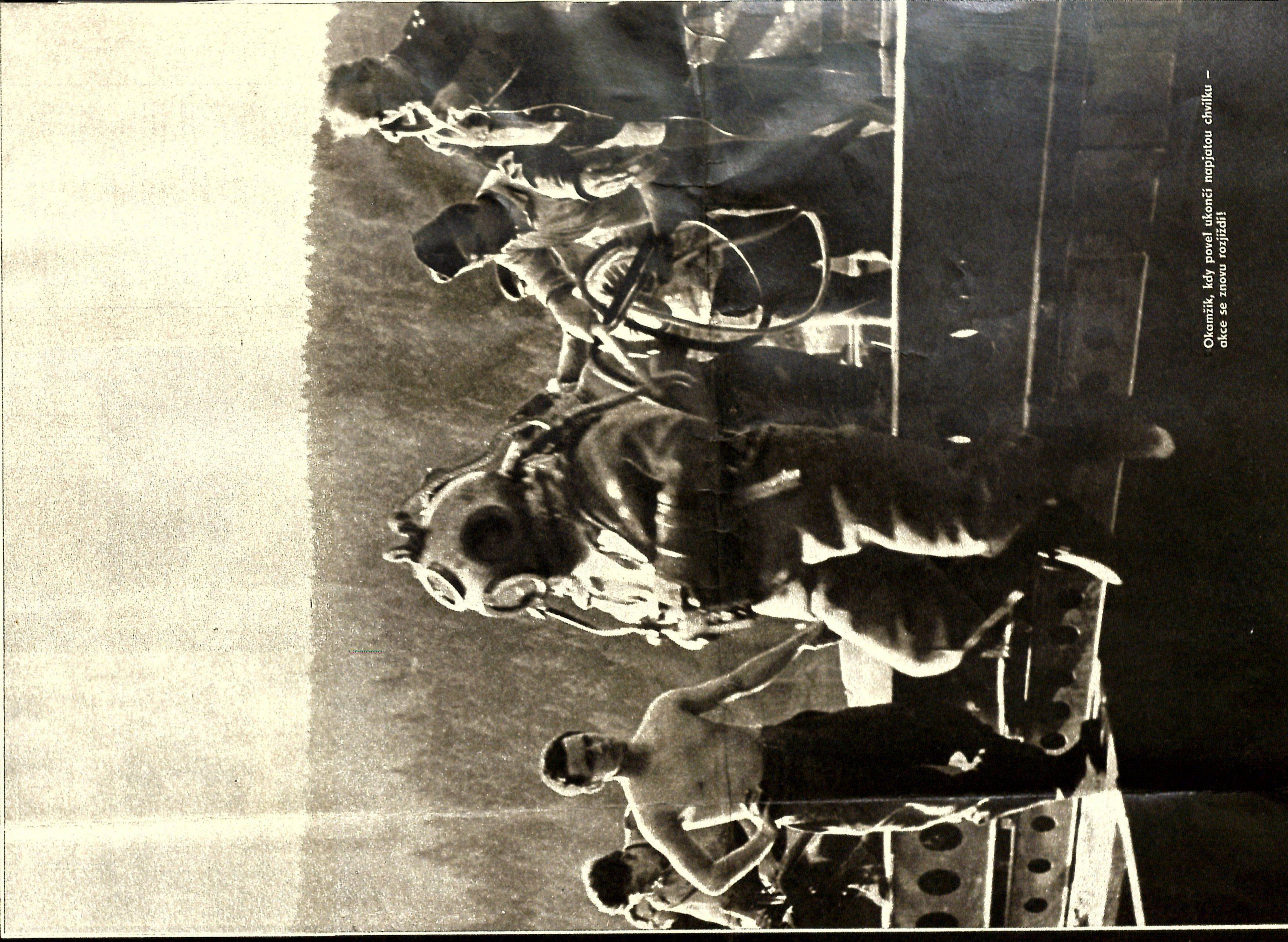
SNÍMKY ČTK — ZDENĚK HAVELKA

Svazarmovští „žabí muži“ nalezli a označili jezerní „poklad“. Přichází chvíle
potápěčů ministerstva vnitra...

Tajemný přístroj v rukou potápěče patří spolu se speciálním
oblekem a dýchací aparaturou k základní výbavě. Je v něm
kompas, dálkoměr a hloubkoměr.

Okamžik, kdy povel ukončí napjatou chvíli –
akce se znovu rozjíždí!

NA DNO ŠUMAVSKÝCH JEZER

• POHLTI JEZERA KAŽDĚHO, KDO SE OPOVAŽÍ
JE ZMERIT? • PROČ NEJSOU VE VODÁCH ČER-
TOVA JEZERA ŽADNÍ ŽIVOČICHOVÉ A V ČERNÉM
JEZERE ŽIVOT POZVOLNA VYMÍRA? • UKRYLI NA-
CISTE V JEZERECH TAJNÉ DOKUMENTY NEBO
ZBRANĚ? • ZOSTAVÁ UTOPENCI I PO DESETILETI
STEINÁ PODOBA, JAKOU MEL VE CHVILI, KDY
HO ZASTIHLA SMRT? • JAK JE TO S VOZKOU,
KTEROU ZMIZEL POD LEDEM JEZERA I S KONSKÝM
HŘÍM? • CO VSECHNO SKRYVAJI HLUBINY
JEZER?

TY ZMĚŘ MNE A JA POHLTÍM TEBE

Velký gumový člun se zvolna sune po modro-
zelené hladině Čertova jezera. Echolot – při-
stroj pro měření hloubek pomocí ultrazvuku
– monotónně bzučí a svědomitě zaznamená-
vá každou změnu hloubky.

Tři, pět, tři, tři metry... Nejdříve pendluje
v nejužším cípu jezera. Čtvrthodinu, možná
déle.

Sedm, deset, patnáct, osmnáct metrů...
„Tady začíná to prudké klesání,“ pozname-
nává jeden z trojice vědců, kteří jsou sklo-
nění nad přístrojem. „Ještě se podíváme
k levému břehu a pak změříme jezero napříč
až ke stěně.“

Pádlují až na samé zádi člunu. Opatrně,
abych nesčeril vodu u citlivého přijímače
echolotu. A myslím přitom na svůj věřejší
rozhovor se šumavskou rodačkou M. Anto-
šovou. Vyprávěla mi jednu z nespočetných
legend, jimiž jsou obě šumavská jezera
obestřena:

Seděli v kantýně a pili špatné pivo a lacinou ko-
řalku. Ti, co kutali železniční tunel pod Špičákem
společně s těmi, které živily šumavské lesy. A mlu-
vili zrovna o tom, zda se nemůže voda z jezer pro-
valit do právě hloubeného tunelu. Ti, co dělali pod
zemí se starousedlíkům smáli:

„Víte vy vůbec, kde jsou jezera a kde tunel?“ kří-
čel jeden z inženýrů.
„Víme,“ odpovídal za všechny jeden ze staroused-
líků. „Jenomže žádný z nás ani z vás neví, jak jsou
vlastně jezera hluboká. Co když sahají až pod
samoatný Špičák? Zatím jejich hloubku nikdy nikdo
nezměřil!“

„Cože? Nezměřil?“ – vykřikl inženýr. „Vsázím souděk
proti jedinému litru, že vám zítra večer povím, ja-
ká je v jezerech hloubka.“

Uzavřeli tu sázku. A přece nikdo z nich druhý den
sklenku na vítězství té či oné strany nepozdvíhal.
Jen si nad špatným pivem a lacinou kofalkou vy-
právěli: Inženýr se dostal na voru až doprostřed je-
zera. Když však začal spouštět olavnici do vody,
otevřela se náhle hladina jezera a z hlubiny se
ozvalo: „Ty změř mne a já pohltím tebe!“ A v tom
okamžiku zavalila obrovská vlna vor a smetla od-
vážlivce do jezera.

Náš člun se zvolna blíží k místu, kde je střed
jezera. Ti nad přístrojem oznamují hloubku:
„Pětatřicet... Zůstává pětatřicet...“

Podle legendy snad právě v těchto místech...
„Stop! Přestalo to psát,“ říká bez vzrušení
doktor Hruška.

Slunce, které ještě před čtvrthodinou ozařo-
valo hladinu jezera, zmizelo za mraky. Nad
korunami stromů se plazí od železné Rudy
nad jezero černé duchny napité hektolitry
vody. V dále hřími.

Co všechno se náhle nabízí poddajné lidské
fantazii a obrazotvornosti. Jak snadno by se

47

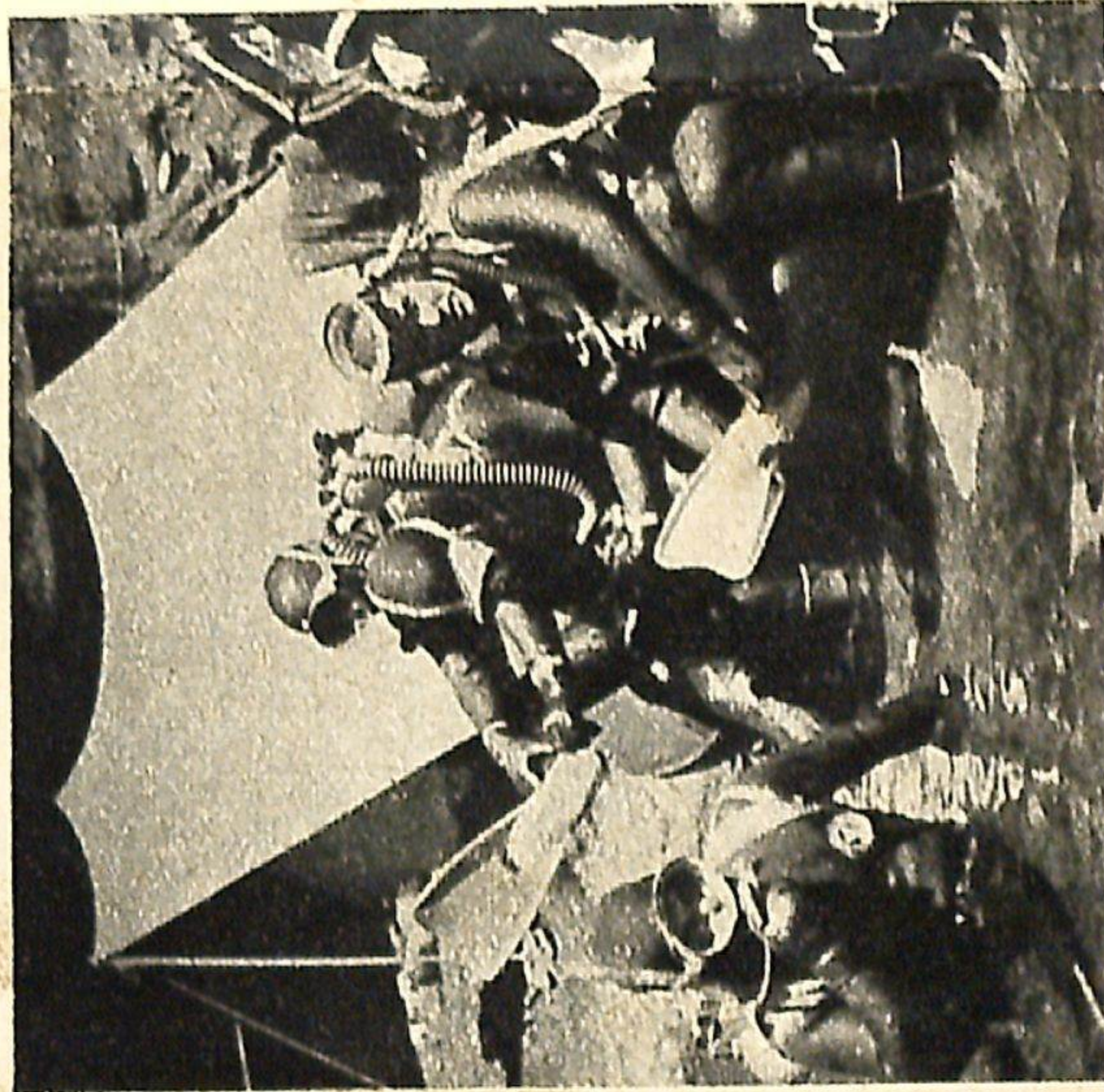
tady mohla narodit další novodobá legenda
o zlobě jezera a přírody na ty, kteří jim
chtějí vyrvat jejich tajemství? Jenomže le-
gendy vznikají jen tam, kde není dostatek
poznatků a kde chybí logické vysvětlení. A li-
dé na člunu mají daleko od způsobu myšle-
ní, jež snad byly ochotny přijímat ještě naše
babičky. Vyzbrojeni znalostmi této doby,
myslí a jednají až příliš reálně.

„Asi jsem včas nezesílil na hloubku,“ říká
inženýr Dvořáček. „Vrátíme se kousek zpát-
ky a vezmeme tenhle úsek ještě jednou.“
Stává se. Pádlujeme nazpět.

„Dobře. Už zase píše. Pětatřicet zůstává...“
„Plujeme uprostřed jezera a míříme k jezer-
ní stěně. O kousek dál za středem ukazuje
přístroj hloubku devětatřicet metrů. Pod stě-
nou otáčíme a stejnou cestou se vracíme
nazpět. Teď už je všechno v pořádku. Echo-
lot nepřestává pracovat ani ve středu jezera
a potvrzuje údaj, který naměřil při první ces-
tě. V příštích dnech ho ještě potvrdí mnoho-
krát. A lidé v potápěčském rovněž.“

KRAJINA, V NÍŽ SE LEGENDAM DĚJÍ

Stává se to někdy uprostřed druhého týdne
průzkumu Čertova jezera. J. Bernard, redak-
tor Zvědavé kamery, který je spolu s V. Bra-
nislavem otcem myšlenky prozkoumat hlu-
biny jezer, dostává náhle srdeční záchvat
a musí být převezen do klatovské nemocnice.
Nepříjemná věc, leč nic nadpřirozeného.
Jindřich prodělal před časem infarkt a jak
se ukázalo, intenzivní práce tady, spolu s ne-
příznivým počasím, vykonaly své.

Lékaři ho rychle dávají do pořádku. Leč,
lidská fantazie je mnohem rychlejší než me-
dicínská věda. Ještě ten večer slyším v hote-
lu Sirotek tuhle řeč: „Jestlipak víte, že toho,
co si vymyslel, že vyve jezera jeho tajemství,
odvezli dneska do nemocnice. Tak se jezero
brání...“

Člověk neví, má-li se smát nebo litovat. Ber-
ta Mařík ze špičácké Horské služby se ke
mě naklání a říká: „Vidíš, takhle tady asi
vždycky vznikaly ty legendy. Za čtrnáct dní
už si můžeš poslechnout, co se při Bernar-
dově záchvatu ozvalo z jezera.“

Mařík má nepochybně pravdu. Jestliže se
může stát dnes tohle, jak to asi vypadalo
v minulosti? Romantické prostředí kolem je-
zer, pobožnost a náchylnost někdejších oby-
vatel tohoto šumavského koutu věřit v zázra-
ky, nežádka přikreslovaly k nevinné příhodě
mnohé, co se nedostávalo skutečnosti. Tak
se zřejmě zrodily legendy...

— O vozkovi, s nímž se při svázení dřeva
prolomil led jezera a on navždy zmizel v hlu-
binách i s potahem.

— O napoleonských vojákách seřazených na
dně ve vyrovnaných řadách.

— O knězi a jejím pozlaceném kočáře,

— O nacistických vojácích, které zastihl ko-
nec války v těchto místech a jezera je po-
hltila i s jejich vyzbrojí.

Dlouhá je řada historek, které nyní, kdy byla
jezera opět zpřístupněna, znova ve veřejnos-
ti ožily. Není divu. Vždyť denně přichází k je-
zerům na tisíc návštěvníků z nejrůznějších
koutů naší vlasti. A ti všichni se vyptávají
nejen na legendy.

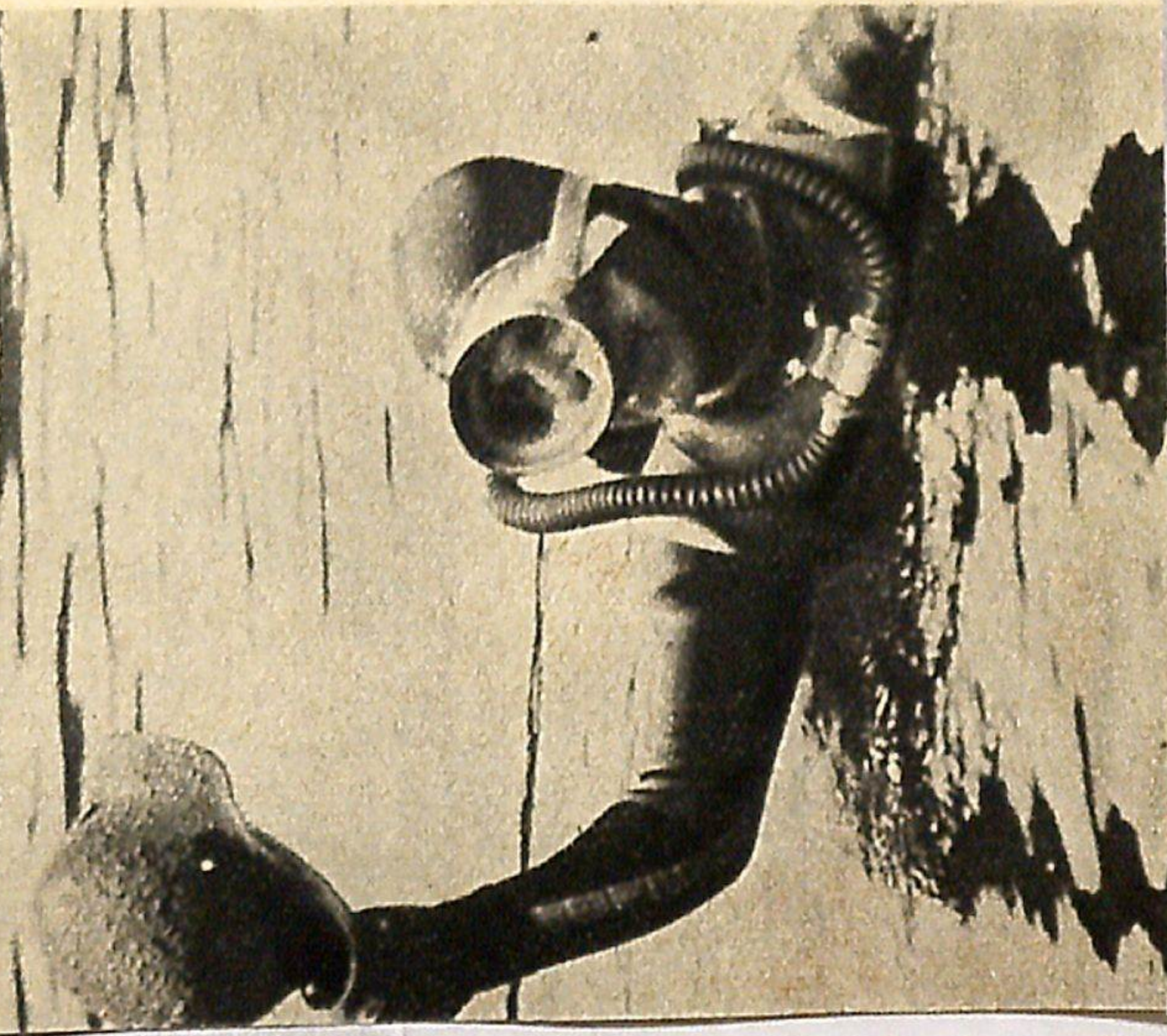
PRŮZKUM DÁVÁ SVÉ ODPOVĚDI

Bez ohledu na chladné a deštivé počasí se-
stupují P. Karhan, J. Mergl, Z. Voňka, V.
Hruška a V. Bittman do hlubin obestřených

legendami. Jkoro každý den přibývá na hladině jezera nová bójka, oznamující zasněžení, že je dole něco, co bude vytáženo na hladinu až v samotném závěru průzkumu za přítomnosti potápeče-pyrotechnika. My, kteří nemůžeme do hlubin, zatím shromažďujeme odpovědi na jiné otázky. Na ty, které se u Čertova jezera nejčastěji vyskytují: Proč nežijí ve vodách jezera žánční živočichové? V tomto případě nám může poskytnout nejlepší vysvětlení pracovník Hydrobiologické laboratoře ČSAV dr. V. Hruška. Poskytuje:

„Tvzení, že je v Čertově jezeře mrtvá voda, je nastro neopodstatněné. Život tady je. Především jsou tady čolci. A ti, protože jsou dravci, potřebují pro svou existenci zase jiné živočichy. Mají je. Ve vodě jsou ještě chrostci, pošvatky, střechatky, klešťanky a potápníci. Mýlný názor o mrtvé vodě vznikl zřejmě proto, že tady nejsou ryby. Ty skutečně v jezeře nevydrží, protože jeho voda má značnou kyselinost. Normál v jiných vodách je 6 až 8,5 pH (pH = měrná jednotka pro obsah iontů ve vodě), v Čertově jezeře je pouhých 4,2 pH. Černé jezero je na tom poněkud lépe. Má 4,5 pH. I to je samozřejmě pod kritickou hranicí normálu, ovšem tam se zatím ryby ještě drží. Především sivení američtí. I když je možné pozorovat určitou deformaci jejich koster. Pokud ovšem nebude voda Černého jezera v budoucnu vopněna a jinak přizívována, vyhynou postupně ryby i tam...”

Jedna ze záhad Čertova jezera je tedy objasněna. Chemické rozbor, které bude dr. Hruška ještě provádět, tyto poznatky doplní. K jiné z častých otázek, zda uchovají vody jezer skutečně podobu utopence i po deseti letech, říkájí své hned dva odborníci. Nejdr. ve dr. B. Leiský:

„Někdy v roce 1954 se tady utopil jeden mládenec. Když ho asi po deseti dnech potápeč konečně našel pod ztrouchnivělým kmenem a vytáhl na břeh, nebylo jeho tělo nikterak narušeno. Začal jsem se přiklánět k názoru, že složení vody a její chladné vrstvy (ve dvacetimetrové hloubce bývají i v létě pouhé 4°C), mohou zachovat základní konsistenci mrtvol i po dlouhá léta. Chci jsem si to ověřit na pokusu. Uložil jsem tedy do dvacetimetrové hloubky mrtvolu psa a nechal jsem ji tam půl roku. Mrtvola za ten čas shnila. Proto se domnívám, že i když má voda jisté konzervační schopnosti, nemůže uchovat podobu utopence delší dobu.”

Doc. MUDr. Jerie, přednosta Ústavu soudního lékařství v Plzni, je poněkud jiného názoru:

„Složení organismu psa je ovšem odlišné od složení organismu člověka. Proto může mít i skladba vody a její chlad na tyto rozličné organismy i různé vlivy. Já osobně jsem působil v Klatovech šestnáct let a za tu dobu jsem měl možnost vidět asi tři z těch, kteří se ve zdejších jezerech utopili. Vždycky byli nalezeni až po delším čase a pokaždé se základní konsistence mrtvol zachovala. Jakmile však byla vytžena na břeh podléhala rychle zkaze. Fakt je, že všude jinde se podoba utopence mění už po několika hodinách. A během několika málo dnů obyčejně mrtvola sama vyplave na povrch. Tady to však není...”

Není, nicméně každodenní cesty potápečů a jejich podrobný průzkum hlubin jezer dávají za pravdu spíše dr. Leiskému. Na dně jezera ani mezi padlými kmeny není jediná mrtvola! Ani ty legendární s vozkou v čele a s nacistickými vojáky na konci, ani ty, o nichž už pamětníci bezpečně vědí, že zůstaly pod vodou.

CO TEDY POTÁPĚČI V HLUBINÁCH OBJEVILI?

Lidé, kteří se vypravili k důkladnému prozkoumání obou šumavských jezer, rozhodně neočekávali nálezy, které by mohly vzrušit republiku. Šlo jim především o vyvrácení nesčetných legend a nepravd, visících nad jezerem. Dokázali víc, než si stanovili. Zbavili hlubiny jezer tajuplnosti a také smutných i nebezpečných pozůstatků minulé války. Ne, potápeči a pyrotechnici nevytahují na břeh mrtvol, ly hitlerovských vojáků, jen součástky jejich výstroje a výzbroje; přilby, zbytky plné polní, krabice s municí a pak bedny a bedničky s třaskavinami.

Sbohem, vy tajuplné a vybájené legendy, na shledanou vy podmanivá šumavská jezera! Čertovo jezero, červenec 1964.

Josef GLUCKSELIG
Foto: B. NOVOTNÝ

VELKÁ ČTENÁŘSKÁ SOUTĚŽ

VAM UMOŽNÍ PROŽÍT
PŘÍŠTÍ DOVOLENOU
U ČERNÉHO MOŘE,
JADRANU A BALTU

20 LET
ČSSR

1

Ve školním roce 1936–37 bylo na území Československa celkem 13 vysokých škol s 27 068 studenty. V období 1962–63 studovalo 127 598 studentů na 48 našich vysokých školách. Uveďte sídla a názvy aspoň pěti vysokých škol z těch, které vznikly v posledních dvaceti letech. (4 body)

2

V roce 1946 po odsunu velké části Němců žilo v Československu pouze 12 075 002 obyvatel, což byl nejmenší počet, jaký kdy naše republika měla. Přestože odsun i nadále pokračoval, počet obyvatel od tohoto roku i nadále vzrůstal. Víte kolik obyvatel měla ČSSR na počátku roku 1964? (3 body)

3

Na obrázku je jeden z 83 národních umělců. Napište nám jeho jméno a vyjmenujte po třech dalších z oblasti divadla, hudby, literatury a výtvarnictví. (3 body)

1936/37

1959/60

V TĚCHTO DNECH VYJDE DRUHÉ ČÍSLO ŘADY ZÁPISNIKU 64

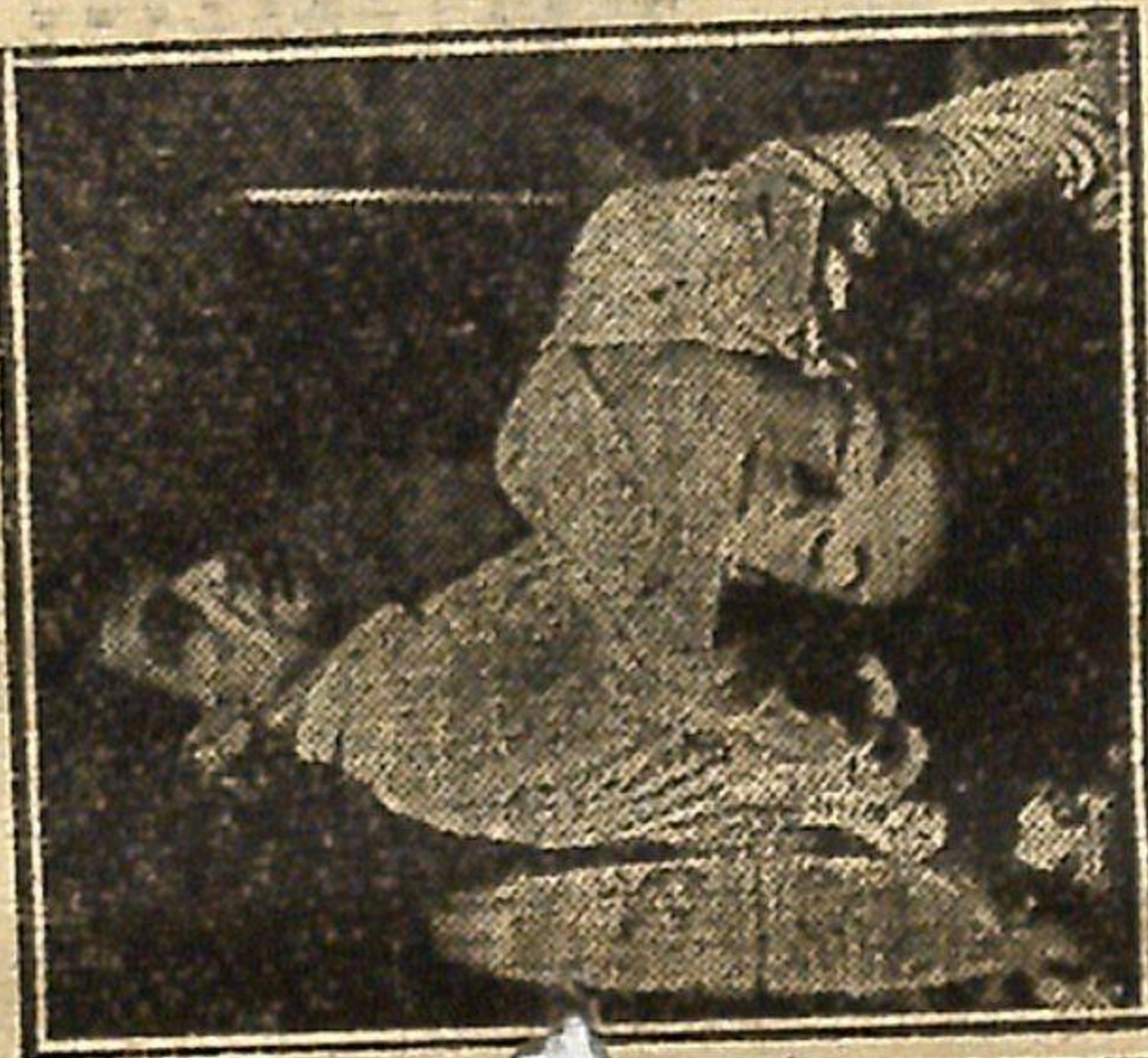
Z OBSAHU: Osídlení modrého kontinentu • Život i smrt v objektivu • Neutronový impuls • Operace ELSTER • Spojení pod zemí • Rudý knoflík • Superšpionáž • Co je na snech záračného • Křivka olympijského zlata • Přes La Manche ke slávě •

Protože první číslo Řady Zapisníku 64 bylo v několika dnech rozebráno, prosíme čtenáře – vojáky, aby si druhé číslo objednali ještě dnes u svého distributora tisku. Souhrnné objednávky útvarů vyřizuje administrace časopisů MNO, Praha 1, Vladislavova 26. Pro ostatní čtenáře je Řada Z-64 k dostání ve stáncích a prodejnách PNS. Cena 9 Kčs.

Schůzka s šumavským čertem

Rozpaky nad úterní televizní skládkou

Týden od pátku přinese čtyři filmové novinky do pražských kin.

V předpremiéře v Sevastopolu můžete zhlédnout maďarské špičkové drama s Miklósem Gáborrem a Evou Vassovou v hlavních úlohách. Režisér Viktor Gertler vám ve svém filmu KLÍČ K VRAŽDĚ přichystal napínavou podívanou.

V české verzi uvede kino Blatná německý film NYNÍ I V HODINU MĚ SMRTI. Je to drama novinářky, která našla nesrovnalosti v procesu s údajným vrahem dvou osob a začala pátrat na vlastní pěst. Film režíroval Konrad Peitzold, hlavní postavu vytvořila Inge Kellerová.

Úterní večer v televizi sliboval podle názvů tři zajímavé drobné pořady. Ale napjaté očekávání splnil jen velmi částečně. Jejich seřazením z nich televizní ucelený večer nevytvořila. Spíše naopak.

Zvědavá kamera se zapsala do srdcí mladých i mladým rozumě-jících diváků řadou podnětných pořadů jako jeden z nejprůbojnějších televizních programových typů vůbec. Včerejší Zvědavá kamera se však pustila na trochu jiné pole. Vydala se pátrat za tajemstvím šumavských jezer. Podstatnější část o objevech Černého jezera se objeví na obrazovkách až na podzim, po zpracování vyloučeného materiálu ministerstvem vnitra. Snad to bude zajímavější a obsažnější část než více než hodinová část včerejší —

Haló, Divadlo STS

Varšavané se chystají do Prahy

V pondělí jsme psali o polském studentském souboru Kalambar, hostujícím v Praze. Dnešní článek nám přibližuje další z amatérských kolektivů — spřátelené země — a dává tušit obdobnou oblibu malých forem a mladých divadelců v Polsku jako u nás.

Divadlo STS vzniklo před deseti lety na Varšavské univerzitě. Byla to první studentská scénka, která položila základ pozdějšímu čilému rozvoji výsokoskolských uměleckých souborů satirického typu. Dnes má Divadlo STS (dřívejší název — Studentski Teatr Satyrykóv) za sebou 30 programů. Byli jsme několikrát v zahraničí — dvakrát v Jugoslávii a na festivalech studentských divadel v Itálii, Francii a NSR.

Naše divadlo nekonkuruje profesionálním souborům — startujeme v jiné konkurenci. Je to scéna, ale současně i rozhovor s diváky při velmi určitém obecném tématu —

Pražské obecní divadlo bude rovněž moci zhlédnout hru Andrzej Jareckiego, čerpanou z Pamětí o Rudolpu Hessovi — nepříteli lidstva, které bylo uvedeno na festivalu v Erlangenu, a Obviněné, jejichž děj se opírá o autentické soudní materiály. V obou těchto představeních hraje Vojtěch Stenion, tvůrce inscenace lidové poezie v představení Malovaná věž.

Henryk Malecha

Literární soutěž Svazarmu

Před nedávnem jsme přinesli informaci o literární soutěži, kterou vyhlásila Hlavní politická správa Čs. lidové armády a nakladatelství Naše vojsko. Nyní jsme obdrželi zprávu, že pořadatelský sbor se rozšiřuje o Svaz pro spolupráci s armádou. Tím se doplňují také soutěžní kritéria o oblast literatury k podpoře branné přípravy obyvatelstva. V této části soutěže budou

Tajemství Čertova jezera, která poněkud zdoluhavě a málo obsažně opakovala z tisku známé věci.

Ostrava pokračovala v hledání poloumyleckého, poloedokumentárního programového typu v pořadu Balada ze Životic, který baladickým tónem a rukopisem silných expresivních detailů připomíná a jaksi i tematicky doplňuje předčertovské dramatické pásmo o partyzánech na Valašsku. I zde šlo o jednu z historek, která byla ohlaselem Slovenského národního povstání na Moravě, tentokrát o historku ze Životic na Těšínsku. V emocionálních záběrech a jímavým vyprávěním pamětníků a přebuzných zastřelených obětí honičky na partyzány ze srpna 1944, připomněla ostravská televize včerejším dokumentárním pořadem působivě a drasticky dobu před dvaceti lety, na kterou bychom neměli zapomenout.

Hodně neorganicky se do celkové skladby večera vmísila mezi dva vážné publicistické typy přehlídka podzimní kolekce Domu módy. Včerejší Módní magazín, přenášený z Parku kultury, snad uspokojil ženy ukázkami modelů, pokud je mohly v černobílé podobě a s málo detaily v záběrech spravedlivě ocenit, ale široká obec televizních diváků musela být zklamána slabým televizním rouchem přehlídky a málo dovednou, rádobí vtipnou konferencí.

Z NOVÝCH KNIH

I v tomto prázdninovém čase se v novinkách týdne objevuje několik titulů. V mládežnické edici Máj jsou to hned tři svazky, které se už expedují: Paní Curieová, záznam o divuhodného života, naplněného vědeckou a lidskou prací od E. Curieové, nový román D. Granina rovněž z vědeckého prostředí Letím do bouřky a v novém vydání dnes

už populární „neukázněná zpráva státního rotmistra“ Máj generál od západoněmeckého K. Opitze. V SNKLU se objeví věcně vzrušující třísvazkový Hrabě Monte Christo Al. Dumase a ilustrovaný román V. Huga Chrám Matky Boží v Paříži. Obě publikace se dostanou do prodeje postupně v srpnu.

ROZHOVOR NA PADESÁTI METRECH

Nejmladší v letadle i na festivalu

Čtyři minuty po tom, co přistálo letadlo Československých aerolinií, obstarávají spojení na lince Curych—Praha, uvízla v přítomném filtru (termín pohraničnicků pro pasovou kontrolu) i Radka Dulíková, nejmladší členka naší delegace na filmovém festivalu v Locarnu. I když bychom ji neznali z filmu Vysoká zeď, poznali bychom ji snadno podle toho, že byla nejmladší i ve frontě na pas. Je asi dlouhý prostor ruzyňské celnice?

A vezeš si něco kromě dojmů a vzpomínek? Texaský a šusták. Tak ti, Radko, mocrát děkuji za rozhovor, ale ještě jednu otázku nakonec — první půlka prázdnin se ti pěkně vydařila, kde budeš ten zbytek?

Stranou většího zájmu zatím zůstala expozice v Uměleckoprůmyslovém muzeu K výtvarné problematice třicátých let. Její návštěva podstatným způsobem doplní naši celkovou představu o proměnách umění mezi dvěma válkami.

Praha 8 neustává ani v létě ve stálém zájmu o aktuální hodnoty v našem výtvarném umění. V kině Dukla představuje kolekci nových filmových plakátů a v knihovně na Elsnicově náměstí jihočeské motivy Cyrilla Chramosty.

Svět ve formátu 310x410 mm

Ano, v tomto formátu a v položené vazbě vyjde v prvním čtvrtletí roku 1985 Československý vojenský atlas, publikace, která představuje to nejlepší, co dosud vyšlo z československých kartografických pracovišť.

Publikace přináší úplný geografický a historický přehled světa. Uvádí zeměpisné, hospodářské, politické, sociální, geologické, geografické, klimatické, vegetační, sídelní, dopravní i jiné podmínky ve světě. Obsahuje celkem 919 map, plánů a schémat.

Československý vojenský atlas je určen nejširšímu okruhu zájemců a je možno si jej zajistit již nyní objednávkou na adrese: Naše vojsko, nakladatelství a distribuce knih, Na Děkance 3, Praha 2. Tato publikace bude rozšiřovat výhradně naše vojsko vlastní distribuční sítí, nebude tedy k dostání v jiných knižních prodejnách.

Začala na Palackého mostě a jde k šumavským jezerům

Naladnou potkáš popěče v Železné Rudě. Poposedávají pod stínem kaštanem a z legrace na adresu vlastního kolektivu poznamenávají: Jsme parta bidná, pořád věčnou starost.

Jedenáctka potápěčů Pražského palackého útvoru... Tam jsou zaměstnání, nako třeba vy u Prázkých pečivárů, Pražského průmyslu masného, Pražských vodáren atd. Cíli jsou u obce, jak se dříve říkalo.

Ovšem potápěčem se nestanete, když si vzpomenete. Výběr je přísně individuální. Žádní pápěrkové se neberou, ale chlapi s pořádným dechem a mrštným tělem, aby dokázali snášet i takové truchlosti povolání jako pochod v bahně, což představuje takový výkon jako byste si vzali 50kg pytel cementu na záda a kufrovali s ním s plynou maskou. Hlavně se však musíte dostat k požárnímu útvaru a v něm získat některou profesi; požárník, řidič, spojač atd. Tedy potápěč je vlastně až druhá odbornost. "Cerné řemeslo" je pro potápěčského adepta výhodné. Znáš strojní zařízení, třeba takový bagr, aby člověk věděl jak jej rozebrat, když už trčí ve vodě. Pro začátek to stačí. Ostatnímu se naučíte za pět let praxe. Teprve potom budete jakýms takým potápěčem.

Právě tady naši podsadití (až na četné výjimky) mužové působili přes 14 dní. Výsledky jejich práce a jejich zážitky dostatečně znáte z denního tisku, rozhlasu i televize. Dejme však slovo jenom jim. Nechtějí říct sami, když prožívají ty „své“ dramatické chvíle a chvílečky.

SLAPY

1 Podporučík KOIAR: — Pracoval jsem na poškozeném hradiadle na výtokové straně turbíny. Je tam zcela užký prostor — asi 70 centimetrů. Jen tak co projde hradiadlo a člověk. Věčná tma, 25 metrů pod přehradou. Turbíny jsou. A v tomhle zmatku jsem uviděl boťou. V jakési příručbě. Ne a ne ji vyndat. Už jsem se počil. Ikrát jsem prošel kolem celého hradiadla až jsem konečně našel místo, kde jsem nohu zastrčil. Bylo mi všelijak — ...

LIPNO

2 Nadrotmistr PETRAK: — Než jdete dolů, všechno se zkouší. Telefon, hadice, předtakový ventil atd. Na přehradě netěsnilo hradiadlo. Byl jsem v hloubce 22 metrů, když jsem zjistil, že nemůžu dál. Visel jsem. Telefon mi přestal fungovat. Tma. Navíc na mne začala crčet voda. Musel jsem se uklidnit. Pomalu se mne padala deprese. Voda crčela přes ventil a potom jsem se šel podívat za co vlastně vším. Z betonu čouhal drát, který betonář neodstranil, neboť jezero se předčasně zatopilo — ...

NERATOVICE

3 Rotmistr FRYDRYN: — Kladl jsem telefonní kabel na dno řeky, když jsem trána jela. Nechtěli uzavřít jezy. Na lodi byl pořádný náklad kabelů a všom se loď dostala do proudu. Aby byla smůla ještě větší, utrhla se také kotva. Tohle jsem se dověděl až nahore. Pod vodou mne to táhlo a já nevěděl kam — ...

STĚCHOVICE

4 Rotmistr OGIEGLO: — Při sestupu na přehradě mně praskla hadička na vyrovnání tlaku. Byl jsem bez vzduchu. Zavolał tlakem a kluci mne vytáhli — ...

BEROUNKA

5 Rotmistr DUCHOSLAV: — Hledal jsem v zimě sedmileté děvče. Reka byla zamrzlá. Slza ze školy a spadla do viru. Občané sekali led, ale bezvýsledně. Teprve potom si vzpomněli na nás. Sel jsem až tam, kde už byl led téměř na

dně, nejdříve po čtyřech, pak skoro plizením, ale nenašli jsme ji — ...

HLÁVKŮV MOST

6 Rotmistr VOLEJNÍK: — Při povodni se skoro utrhlo souloží. Jen tak-tak viselo na jednom laně. Vylezl jsem na souloží, ale všom i to poslední lano povolilo a vymrštilo mne co vody. Jen zachránka vesla mi zachránila život. V nemocnici mně dali dohranila život. Takhle památka, dlouhý šram na oblčejí mi zůstala — ...

PODRUHÉ SLAPY

7 Četař NOVOTNÝ: — Dělal jsem zkoušky skafandrů. Sel jsem „na láhve“ dolů — do hloubky 54 metrů. Při výstupu mi došel vzduch. Náš doktor se porad pta. „Ctiš je dobře, ctiš se dobře“, ale mně bylo všelijak. Už i záložní láhev byla prázdná. Měl jsem patrně větší spotřebu vzduchu, než se předpokládalo — ...

LIBUŠÍN

8 Podporučík DOLEŽAL: — Pracovali jsme na chladicích věžích kotelny Dolu Nejedlý. Měli porouchán úpravový Dolu Nejedlý. Muselo potrubí „zaslepnut“, jak říkáme, 20–30mm plechem. V dvoumetrové hloubce dohazujete 20centimetrové šrouby. Na ty hořejší jsem nemohl dosáhnout. Zavolał jsem, aby mne povytáhli. Dnes dávají při besedách k lepsiému, že jsem řekl: „Já tam nedošáhnou — ...“

JACHYMOV

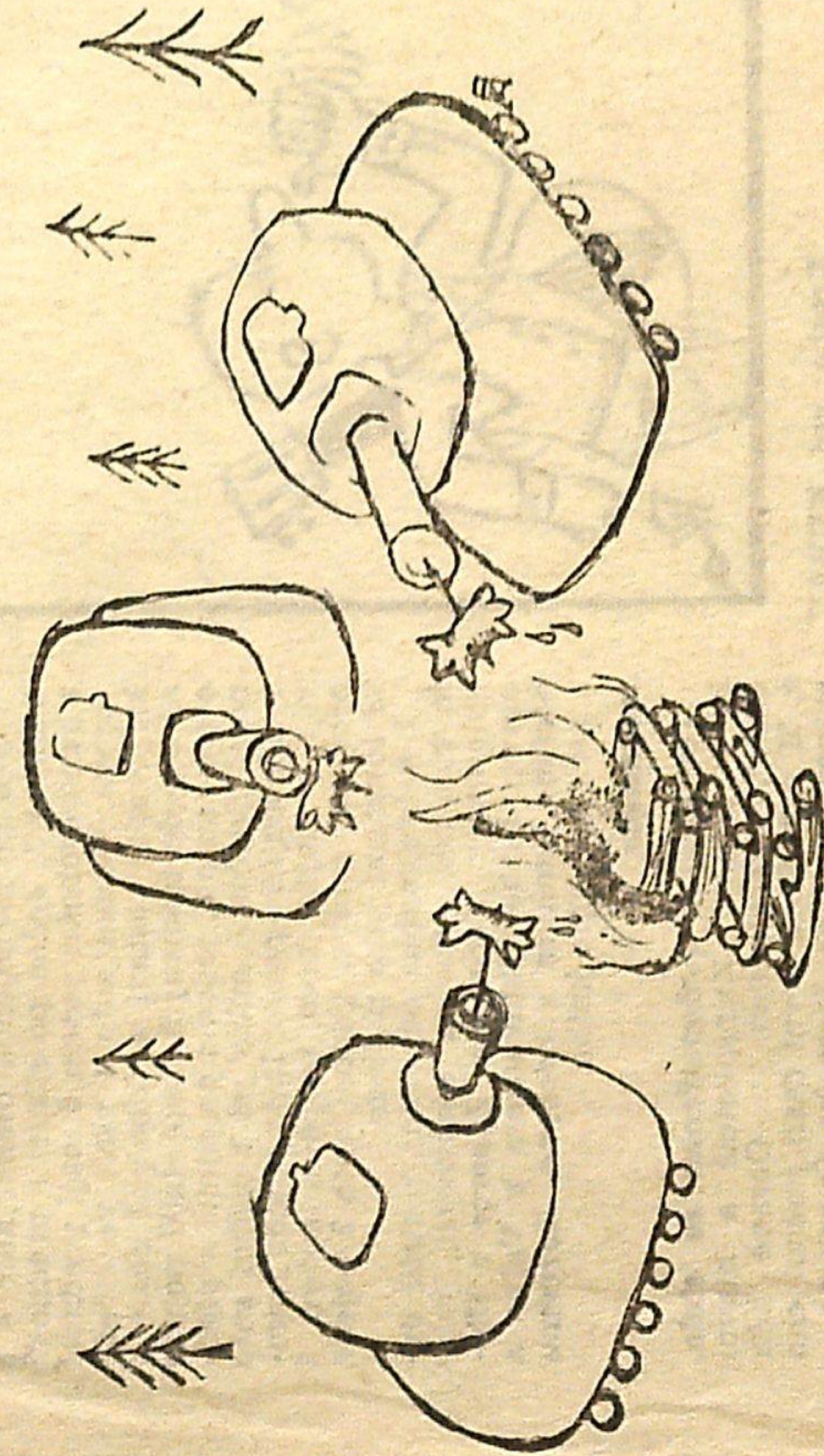
9 Nadporučík VÁVRA: — Dostali jsme úkol vytáhnout čerpadlo, když už bylo zřejmé, že se dlu zatopit. Vody přišlo 15 centimetrů za hodinu. Dolů šli dva potápěči. Jeden pracoval a druhý ho hlídá. Zrovna tahali k výtahu největší kus čerpadla tzv. kalhoťy, když jednomu z nich došel kyslík. Navíc byl ještě zaplaven. Byla to zpropadená situace nejen pro ty dole, ale i pro mne nahore. Odpovídal jsem za jejich bezpečnost. A teď přišel ke slovu můj, z něhož si potápěči dělávají legraci, že je na vltavské krocodyly. Užil jsem vyčerpaného kamaráda a zatáhl jej do vytahu. Totéž musel nakonec učinit i sobě, neboť i on sám někde uvízl. Teď si oba bez spojení. Čekali až je vytáhneme. Mnoho času nebylo. Trnul jsem napětím, zda nám vjedou nahoru cel. Mohlo totiž dojít i k těžkému úrazení. Když potápěči špatně seděli ve vytahu — ...

POTŘETI SLAPY

10 Podporučík NOVÁK: — Bylo tenkrát 22 stupňů pod nulou. Měli jsme usadit vanu, která měla zahrát odřok Vltavě, aby se přehradla začala naplňovat. Ta vanu měla být jakýmsi špuntem. Proto ji bylo třeba upevnit cemenem. Prtyle cementu tehdy házeli do vody a já jsem je dole ukládal. Jeden pytel mi padl na hlavu v okamžiku, když jsem ji měl v dře a nohy nahore. Dalo mi práci, než jsem se dostal ven — ...

ČERNÉ JEZERO

11 Četař BORECKÝ: — Jel jsem dolů a odpoutěl jsem si vzduch, abych nevyplaval. V hloubce 35 metrů se mi začalo huře dýchat. Přišla na mne nějaká krize. Byl to takový pocit jako bych si chtěl loknout čerstvého vzduchu. Nahore jsme si všechno vysvětlili. Málo jsem si odpoutěl vzduch. Byl to u mne nezvyk, neboť jsem byl poprvé ve skafandru, v němž je tento systém — ... Dramatické okamžiky jedenácti „těžkoooděnců“ od šumavských jezer jen

Kresba: Kolínsmark

částečně ukazují rozsah práci. Je jich celá škála: řezání larzenek: kladení vodovodních potrubí a kabelů všeho druhu; různé zkoušky potápěčských přístrojů; úpravy na dolech a elektrárnách; práce ve vodárnách; ukojení mostních lan, například na Žďákovském mostě; usazení kesonů a prohlídky hrází na přehradách; průzkum dna v řekách; ukládání náloží pro odstřel a pakonce zajedete — Je svou Skodou 1000 MB do nějaké větší tůně přijdou vám též pomoci spolu s ostatními potápěči, rotmistry Dvořákem Kostílem, Kadlecem, nadporučíkem Bachtem, poručíkem Hájkem a nadrotmistry Nejtkem, Váňhou, kteří rovněž patří k potápěčskému oddílu. Ti všichni mají za sebou celou řadu menších i větších dobrodružství, jež vždy zavánějí nebezpečím.

Na otázku, jaké isparty přináší činnost potápěčů našemu hospodárství, doplníte odpověď od jejich velitele, nadporučíka Vávry: „Nedá se to spočítat. Vyšel by z toho puškvil. Smáli by se nám.“

Najednou jste v situaci, kdy se musíte poohlédnout po číselch jinde. Tady jsou. Když na přehradě nejde jedna turbína (v případě kdy je hodné vody a byla by nevyužitá) činí ztráty například demě i 90 000 Kčs. Potápěči často pracují za plného provozu, aby třeba papírny nebo jiné průmyslové podniky nemusely stát. U pipření představuje jedna hodina mimo provoz částku téměř jeden milion šarun. Do takové výše jdou úspory, které nejdou na bankovní konta potápěčů, ale šatí naši společnou kapsu.

OPRAVA. V minulém čísle Obravny lidu došlo v článku „Kdy jindy než dopoledne?“ k tiskové chybě. Věta v závěru předposledního odstavce má správně znít takto: „Jestliže tedy velitelé vyzývají na pisatelích dopisů a mnohých jiných, aby dopoledne vykonávali vývěky, nebo jiné zaměstnání, jednají na prostu správně.“ Prosíme čtenáře, aby nedoplatení opravili. (Red.)

OPRAVA. V minulém čísle Obravny lidu došlo v článku „Kdy jindy než dopoledne?“ k tiskové chybě. Věta v závěru předposledního odstavce má správně znít takto: „Jestliže tedy velitelé vyzývají na pisatelích dopisů a mnohých jiných, aby dopoledne vykonávali vývěky, nebo jiné zaměstnání, jednají na prostu správně.“ Prosíme čtenáře, aby nedoplatení opravili. (Red.)

Jestli nevíte, jak hezké jsou u nás letní večery, tak ani nebudete věřit, jak se člověku nechce být samotnému. My jsme přece jen víc na jih, curčí rámuši, v řece je vláha voda. Má žena a já jsme se během jednoho léta seznámili, vzali se a příští léto jsme byli tři. Slo to moc rychle. Teď máme pět roků za sebou.

V čem si my dva nerozumíme

Jestli si dobře rozumíme, to se nedá odpovědět ano — ne.

V mnoha věcech si rozumíme: i ve věcech. Když se má něco porídit do domácnosti, co koupit, děti... V tom má sice hlavní slovo Jarmila, ale i tak se mi to líbí. A pak, abych byl upřímný, také jako ona a on. To si rozumíme také dobře. To je všechno v pořádku.

Ale jinde už to tak nejde. Když přide služba, sítělby, nabeer bývá něco potřeba zřídit v kasárnách, tak to je zase konec. Žena se kaboní, přijdou slzy a křik.

Ale nic ji nevytáhám. O tom všem jsme měli spolu mluvit už tenkrát, v tom krásném létě, co přijde po něm. A potom, já jsem napříšel domů po nejtě o leji, když to pomalu třeba uhašino. Když jsem se tedy v tom nasprehrával na služební záležitost. Jenže, to se brzy pozná. Žena říkála: Co na tom máš že nejs doma. Všichni ti jsou milejší vojna, kama všichni nic nevědí. Ale u tom nemela pravdu; já bych ji za žádnou neměl. neodbyl.

U nás to máte tak. Lidi je málo. Ona pak i dost malá věc vezme těm pár lidem spoustu času. Třeba se připravovat rájony pro nováčky. Na to musí být u nás víc než týden času. Já jsem se snažil, podlahy natíral i něco

Oblékáš se jako slečna. I na potápěče se to hodí, neboť se obléká 15 až 20 minut a to mu ještě čtyři lidé pomáhají

Foto: J. SLAPÁK

Oblékáš se jako slečna. I na potápěče se to hodí, neboť se obléká 15 až 20 minut a to mu ještě čtyři lidé pomáhají

Odpověď nejen svobodníku Minárikovi

Svobodník M. Minárik se na nás obrátil s několika dotazy, na něž je třeba rozhodně odpovědět. Ve svém dopise píše: „Již několikrát jsme připomínali veliteli rot, že máme podle RVS čl. 177 nárok na volno za službu v den státem uznaného svátku. Nepovažujeme se za vzorné, nebo velmi dobré vojáky, ale když nadřizovat, kteří od nás vyžadují přesné plnění řádů a trestají i drobné přestupky, nám nechtějí dát to, co nám podle řádů patří, níjak se nám to nezdá.“

Nu, jak je to tedy s uvedeným článkem RVS? Skutečně, vojáci, kteří jsou služebně zaměstnáni v den státem uznaného svátku, mají právo mít den odpočinku v jiný den. Ovšem pozor! Mnozí soudruzi si to pletou občas i s běžnými „nedělemi“. Jedná se pouze o sedm dní v roce a to: 1. leden, 1. a 9. květen, 28. říjen, pondělí velikonoční a oba svátky vánoční. Podřízení však nemusí dostat náhradní odpočinek ihned následující den, nebo přistě podle svého přání. Přistupný velitel, když jim uděluje náhradní volno, musí brát v úvahu potřebu služby, bojové povahovosti atd. To je nutné mít na paměti!

Dále se soudruh Minárik zajímá o to, „zda je možné, aby dozorcí a jejich pomocníci mohli ve službě sedět (to znamená u stolu).“

Vezmeme-li si k ruce RVS a nalistujeme si článek 252, zjistíme, že na stanovišti dozorcího roty musí být stolec a židle pro dozorcího roty. V povinnostech vojáků celodenní směny se také nezakazuje dozorcímu roty ani jeho pomocníkovi na stanovišti sedět.

V posledním dotazu dotyčný soudruh uvádí, že v prostoru kasáren musí vojači základní služby zdravit vojáky z povolání pořadovým krokem a plá se, zda je to nutné a správné.

Velitel útvaru má právo v zájmu pořadovosti u útvaru nařídít zdravit v prostoru kasáren pořadovým krokem. Obvykle však postacuje náročné vyžadovat pozdrav podle čl. 83 a pořadový krok podle čl. 45, 92 a 94 Cvičebního řádu. —

JAKOU ŽENU potřebuje důstojník?

Jestli jsem měl rozum? Se mnou lomcoval vztek. Ale řek jsem domů. Tam bylo zamčeno. Žena zase ušla k sousedce a já jsem šel za dveřmi kladat děti. Dveře jsem tenkrát soplákné zdeformoval, jak jsem otvíral bez klíčů. Byla jedna hodina po půlnoci — a pak jsem viděl děti. Vystřášené, nevyspalé a já jsem sotva stál na nohou — — —

Ráno jsem kupoval dveře nové a pak do kasáren. K rotě už vůbec ne. Tam se předávalo všechno komisionálně, ale v tom jsem si byl docela jist. Všechny věci byly v pořádku, jen moje vlastní ne.

Jestli jsem rozvedený? Ne. Žena vzala žádost zpět. Co bylo, bylo, řekl jsem si. My si spolu vlastně rozumíme. A už je to také pár reškých týdnů, co jsem ani v tom našem lokátě nebyl. Slo by to, ale žena zase pokračuje: vojna a ty. Ale měla by říkat vojna a my dva. Ale o tom jsme před svatbou nikdy nemluvíli, jaké to je v rodině vojáka. Ted tu pořádám leistra, úřadují, a tak. Ale když vidím, jak poddávajících škola nastupuje, mám mžitky před očima. Podívejte, tady odtud je vidět na hlavní cestu. Tak jsem si raději obrátil stůl a sedím k oknu zády. Dovedete si představit, co je to za pocit? (Podle vyprávění nadporučíka K. N. — napal nadporučíka M. SUCHÁNEK)

V PRAZE VE STŘEDU 20. ČERVENCE 1964

ROČNÍK XX - ČÍSLO 186 - 30 HAL.

Svobodné slovo

LIST ČESKOSLOVENSKÉ STRANY SOCIALISTICKÉ

Klíč k tajemství šumavského jezera?

K článkům o nálezech v šumavských jezerech jsme dostali zajímavý dopis čtenáře F. Antoše ze Šlapanic u Brna. Vzpomíná, jak jel 21. dubna 1945 nákladním autem brněnské Zbrojovky z Itálie přes Mnichov a Železnou Rudu k Plzni.

K večeru zaslechla posádka vozu pronikavý rachot drčeného železa a plechů. Z opatrnosti odbočila z cesty a vyčkala rána, kdy se z lesů vyřítily kolony německých aut, která však nezvládla zatáčky a jedno po druhém vyjelo ze silnice a padalo do rokle s horskou bystřinou. Po rozednění vyjel Fr. Antoš se svým vozem na silnici, kde zřel před sebou dvě vojenská auta s vlečnými vozy,

včas vyskákaly a schovaly se v lese, ale vozy byly letcem palbou z kulometu zapáleny a zničeny. Když se posádka vrátila k vozům, našla nepoškozený jediný vlek, naložený vysoko vojenskými bednami. Důstojník zastavil nákladní auto brněnské škodovky a nařídil obrátit a odvézt bedny „herunter zum Wasser“, — dolů k vodě. Řidič Antoš měl však ve voze ukryty dva pražské chlapce, které odvážel

na útěk. Právě se vymluvil na špatný tah spojky a zlomená dvě zadní pera. Druhá výmluva byla pravdivá a to mu zachránilo život. Jeden z důstojníků ho chtěl totiž zbraní donutit k poslušnosti, ale pohled pod zadní kola ho přesvědčil o pravdivosti řidičových slov, a tak nechal škodovku odjet. Pravděpodobně se mu však podařilo dopravit bedny „dolů k vodě“, to je k šumavským jezírům, jiným způsobem. A možná, že jsou právě součástí nedávného úlovku pražských potápěčů, kteří hluboko pod hladinou objevovali tajemství Čertova a Černého jezera.

RP 8.8.64.

TELEVIZE ÚSPĚŠNÉ REPORTÁŽE

Více než třetinu televizního repertoáru tvoří pořady publicistického charakteru. Průkaznost spojení obrazu a zvuku a schopnost pohotově aktuálního reagování dává televizní publicistice mimořádné možnosti. Zatím se jich dobře a mnohostranně využívá ve sportovních pořadech. Průměr ostatní televizní publicistiky (zejména zpravodajství z našich pracovišť, jak je vidáme v Televizních novinách) trpí konvenční popisností a povrchní všeobecností a málokdy se zde podaří vyvolat atmosféru autentické konkrétnosti či překvapit diváky vtipem.

K pionýrské práci, kterou v této oblasti televizního repertoáru vynaložila ostravská stanice, se v poslední době připojili K. Pech svým podnětným seriálem postřehů a zajímavostí »Kamera obscura« a kolektiv mládežnické »Zvědavé kamery«. Na půli cesty, avšak se zřetelnou snahou ujasnit si smysl pořadu, zůstal v posledním předprázdninovém pokračování pokus o televizní magazín »Pět minut pro Karolínu«.

Prázdninový repertoár, v němž jinak převládaly programy bez původnějších nápadů a svéráznějších pohledů na život, přinesl v uplynulém týdnu dva reportážní pořady, které patří k těm nejlepším, které jsme v publicistickém žánru na obrazovce viděli. Úterní »Zvědavá kamera«, věnovaná tajemstvím Čertova a Černého jezera, byla diváky očekávána s napětím. I když zatím vysílání nemohlo k objevu beden s dokumenty

(k němuž práce tohoto štábu dala popud) přinést žádné novinky, přesto nezklamalo. Režiséru M. Tomsovi a jeho spolupracovníkům (mimořádně obtížnou práci výborně zvládl kolektiv kameramanů vedený A. Jiráčkem) se podařilo spojit rozhovory s občany bydlícími v okolí jezer; vtipný, dramaticky působící dialog a vlastní pátrání po tajemstvích Čertova jezera vycházely z rozporů a protikladů, jejich vyjasňování podněcovalo aktivitu divákovu myšlení, a tak si tento pořad co do napínavosti nezařadil s lekcí, kterou detektivkou. Příkladem byla i sympatická věcnost komentáře. Obrazovou atraktivnost zvyšovala řada neobvyklých záběrů snímaných hluboko pod hladinou jezera. Vznikla tak znamenitá reportáž kischovského ražení.

Ostravská »BALADA ZE ŽIVOTŮ« evokovala historii starou právě dvacet let, kdy v této ostravské obci povraždili nacisté ze msty více než 35 mužů, řadu dalších odvěkli do koncentráku. Režisér P. Flak rekonstruoval tyto události ve vyprávění žen, které je prožily. Konfrontoval jejich vyprávění se záběry ze současného života a podařilo se mu tak vytvořit ořezně působivé pásmo. Znamení kontrastu v životě pravdivé obrazové složce tvořil patetický hudební doprovod žalmd. Již dlouho jsme v televizi neviděli pořad, který by dokázal s takovou emocionální silou připomenout jako memento pro současnost kus nedávné trpké historie.

ZD. BLÁHA

MLADÁ FRONTA

11. SRPNA 1964

S Mladou frontou pod hladinu moře

Potápěči na Jadran

Praha [do]. — Z Prahy v neděli časně ráno vyrazila směrem na východ malá kolona — čtyři osobní a jeden nákladní automobil. Je to potápěčská expedice Mladé fronty, kterou zorganizovala redakce našeho listu ve spolupráci s pražskými svazarmovskými potápěči. Ve výpravě jsou mimo jiné dva z objevitelů potopených nacistických archivů v Černém jezeře potápěči Josef Mergl a Petr Karhan, dále známý kameraman Vladimír

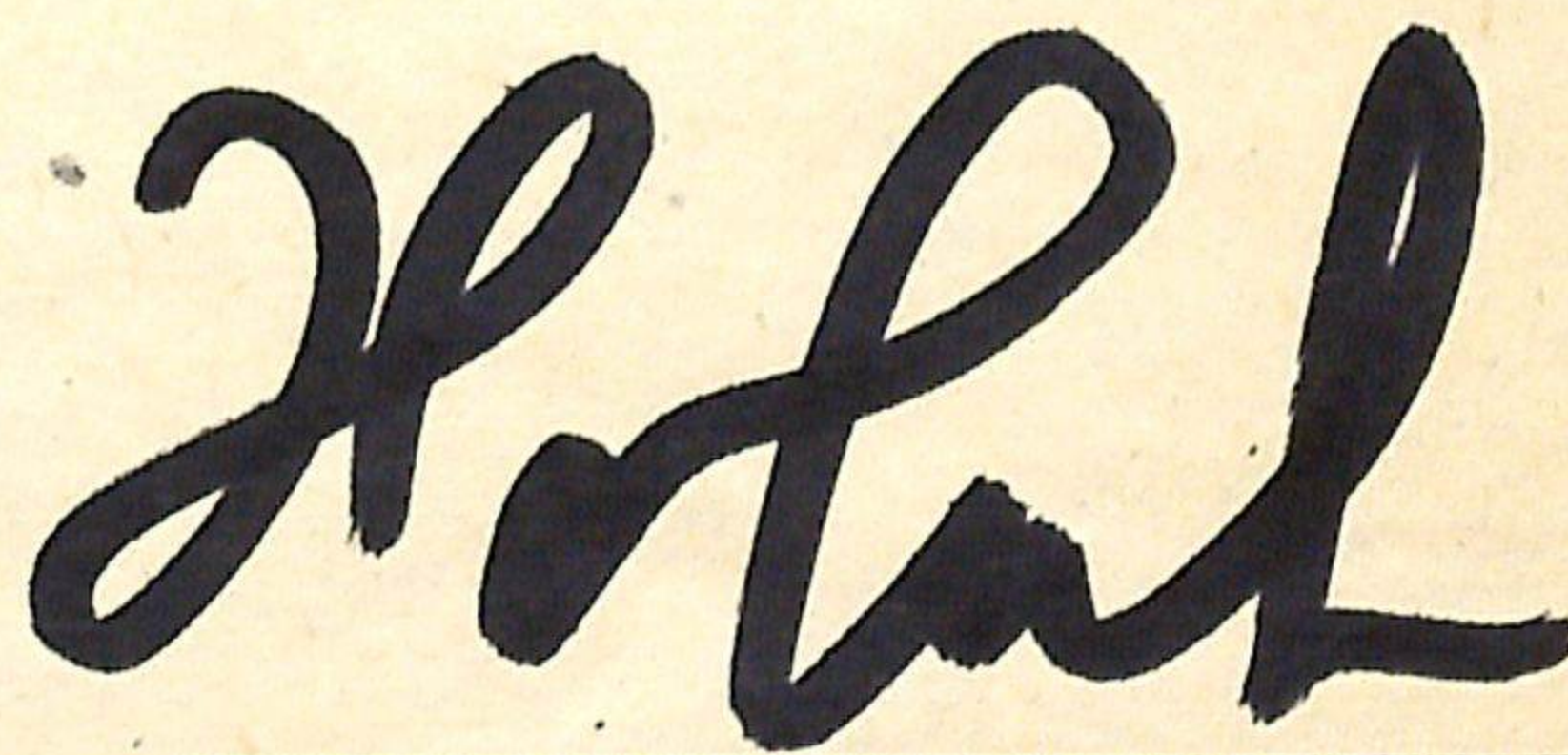
Lorenc, mladí vědečtí pracovníci a další. Cílem jejich cesty je jugoslávské pobřeží Jaderského moře, kde budou provádět vědecký výzkum, natáčet barevný film o životě pod hladinou moře a spolupracovat s jugoslávskými potápěči při podmořském archeologickém průzkumu. S výpravou odjel také zpravodaj Mladé fronty, takže naši čtenáři budou o práci a zážitcích výpravy informováni seriálem reportáží.

KONEC

90039 / +
100 - 102

materiály ze svazku snímkoval:

7.8.84

A stylized handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

podpis

Centered

Centered

